KRASIMIRA STOIANOVA

VANGA

EST

EDITURA STAR TRAFIC

KRASIMIRA STOIANOVA

VANGA

În românește și postfață
de Ion I. Iosif și Elena Ivanova

EST
Editura STAR-TRAFIC
Craiova

ISBN 973-9104-05-3

Către cititori :

De curînd ne-a parvenit la redacție un **Mic dicționar**, *cuprinzînd rețete de tratament, prin mijloace naturiste, recomandate de Vanga. Întrucît nu a dispus de timpul necesar traducerii și includerii în acest volum a respectivelor rețete, editura Star Trafic va multiplica respectiva lucrare (aproximativ 80 pagini), preț estimativ : 32 lei, pe care o va expedia contra ramburs tuturor celor care o vor solicita, la adresa de mai jos :*

SOCIETATEA COMERCIALĂ STAR TRAFIC S.R.L.
1100 Craiova, tel. : 941/16343
Calea București, Bl. M 16 A, et. 2, ap. 5

KRASIMIRA STOIANOVA

VANGA

Bălgarski Pisatel, 1989
© Krasimira Stoianova, 1989
c/o Jusautor, Sofia
c/o STAR TRAFIC, 1990

Redactor : VICTORIA CERĂCEANU

Tiparul executat la Imprimeria „Oltenia"
CRAIOVA
B-dul Mareșal Ion Antonescu nr. 102
Comanda nr. 224

Căci nu este nimic ascuns, care nu va fi descoperit, și nimic tăinuit, care nu va ieși la lumină.

(Evanghelia după Marcu, cap. 4 : 22)

Stau în fața oceanului uriaș. Apele sale necuprinse, colorate în nuanțe diverse, se izbesc de picioarele mele. În jur totul este vast, inexplicabil și plin de măreție.

Aș fi putut sta așa la nesfîrșit, să contemplu și să pătrund tainele naturii. Numai că eu sînt ca un grăunte de nisip în colb și am datoria, nemăsurat de grea, de a descrie fenomenul Vanga, vast și enigmatic, ca și valurile oceanului. Sînt un slab înotător, dar trebuie să mă scufund în apele cele mai adînci, pentru a scoate de acolo minuni de necrezut, să le purific de misticism și superstiție să le descriu celorlalți semeni ai mei. Voi reuși oare ? Nu știu ! Vanga însăși nu m-a încurajat cîtuși de puțin, atunci cînd a citit aceste rînduri de început.

— O astfel de carte nu poate fi scrisă. Cum să descrii invizibilul, cum să cuprinzi universul, cum să explici ilogicul, cum să crezi în imaterial ? mi-a spus ea încă din anul 1979.

Într-adevăr, nu știu.

Cu toate acestea voi încerca să dau viață unui vis cutezător al meu. Dacă natura ne-a înzestrat cu simțuri imperfecte, ne-a dăruit în schimb fantezie și o enormă curiozitate față de tot ceea ce ne înconjoară. Ele mă vor însoți pe acest drum primejdios, unde la fiecare pas mă pîndesc greșeli, precum și multe alte pericole. Pana mea este atît de neajutorată, iar cunoștințele mele atît de modeste. Spre acest țel, greu de atins, mă îmboldesc însă întreaga-mi

dragoste și admirație, pe care le încerc față de oameni și fenomenala Vanga, dragostea ei față de semeni, strădania ei de a da tuturor pace și încredere, strădania ei de a le insufla curaj și speranță.

Trebuie, oare, să mă împovărez cu o astfel de sarcină copleșitoare ? Trebuie ! Prooroci și clarvăzători au existat în toate perioadele istoriei omenirii, numai că ei au lăsat urme, exclusiv, în mituri și legende. Vanga este însă contemporana noastră, iar „minunile" sale sînt făcute sub ochii noștri. Ea pătrunde cu o exactitate uluitoare în trecutul depărtat și apropiat prezent și viitor, atinge cele mai ascunse unghere ale sufletului nostru, ne vindecă de dureri sufletești și trupești, ajunge pînă la universuri necunoscute și ne aduce de acolo informații despre lucruri stranii și de necrezut, face predicțiile sale asupra unui singur ins, asupra unui întreg popor, asupra unor orașe și state, asupra întregii planete, referitoare la întreaga „natură neînsufletită". Pentru ea nu există conceptul de „natură neînsufletită" : tot ceea ce ne înconjoară este un tot unic și indivizibil, care trăiește și se dezvoltă conform unor legi și reguli încă necunoscute nouă.

Ne vor ierta, oare, cîndva, urmașii noștri, dacă vom trece sub tăcere faptul că, la sfîrșitul secolului al douăzecilea, a trăit printre noi un om care, în decursul anilor, și-a demonstrat fenomenalele sale însușiri, iar noi le vom lăsa moștenire, din nou, doar mituri și legende despre această insolită apariție, numai pe motiv că, în prezent, nu o înțelegem și nu ne-o putem explica ?

Va fi o scuză suficientă faptul că orizontul omenesc este mărginit și că de aceea am dat înapoi în fața a tot ceea ce este neobișnuit, fiind mai ușor să-l negăm în totalitate, decît să-l studiem și să ni-l însușim ?

Nu trebuie să cădem într-o astfel de eroare fatală întrucît, în momentul de față, a nega ceea ce nu poate fi explicat, înseamnă a nu servi progresului, noilor timpuri, înseamnă a nu lucra pentru viitor. Și tocmai de la știința viitorului vom aștepta răspunsul la întrebarea : „Ce este fenomenul Vanga ?", iar eu cred că ea va da un răspuns competent acestei veritabile sfidări a naturii. Această încredere mi-o dă însăși Vanga, care spune adesea : „Va veni timpul *minunilor*, iar știința va face mari descoperiri în domeniul imaterialului. Învățații vor descoperi multe fapte, privind viitorul planetei noastre și al Cosmosului. Vor găsi date despre aceasta în vechile Cărți Sfinte. Multe taine vor fi dezlegate. Multe vor fi aflate despre cele ce țin de cele mai vechi timpuri".

Tocmai spre acest viitor sînt îndreptate toate eforturile acestei preotese oarbe dedicată binelui, iubirii, frumuseții, armoniei generale... „Va veni vremea cînd se va alege grîul de neghină, pentru că vremurile viitoare vor aparține oamenilor buni, iar aceștia vor trăi într-o lume frumoasă, pe care noi, acum, nu ne-o putem imagina. Va veni vremea unei munci însuflețite, a dragostei și frăției între toți oamenii Pămîntului".

Incredibilul dar al Vangăi surprinde la început, trezește apoi încîntarea, iar în final ne educă, deoarece contactul cu ea iscă în noi dorința de a fi mai umani, mai buni, mai înțelegători față de durerile altor oameni, iar viața ei simplă, naturală, dedicată muncii ne determină să ne privim existența dintr-un alt unghi și să reevaluăm multe dintre concepțiile noastre.

M-am izbit de multe greutăți în timpul scrierii acestei cărți. Mai întîi de cuvinte. Sînt atîtea preziceri sau trăiri incredibile și stranii ale Vangăi, încît este de-a dreptul imposibil să le descrii cu vorbele de care dispunem. Sînt necesari alți termeni, alte denominații, motiv pentru care am lăsat ca explicațiile Vangăi să sune așa cum le-a rostit ea, cu înțelesurile și lămuririle date de ea.

M-am izbit, în al doilea rînd, de diversele cazuri. Unele dintre ele sînt atît de fantastice și de în afara granițelor raționalului, încît nu am avut curajul să le includ în paginile acestei cărți. Las dezlegarea acestora pe seama savanților și a specialiștilor.

În al treilea rînd — memoria. Nu ne face prea mare cinste faptul că am început, prin comparație, tîrziu să înregistrăm fenomenalele manifestări ale Vangăi. Iar acum cînd noi, rudele ei, am hotărît să adunăm la un loc tot ceea ce am văzut și auzit se dovedește că nu ne mai amintim toate cele spuse de ea, sau că ne amintim doar fragmente din prezicerile sau vorbele sale, astfel încît pri-

văm textul de o seamă de întîmplări interesante, care ar fi limpezit şi clarificat şi mai mult chipul Vangăi.

Cu douăzeci de ani în urmă, dr. Gheorghi Lozanov, pe atunci director al Institutului de Sugestiologie, a întrevăzut necesitatea înregistrării neobişnuitei activităţi a Vangăi, motiv pentru care, cu girul autorităţii şi al cunoştinţelor sale în domeniul parapsihologiei a „descoperit-o" şi a făcut-o cunoscută în lume, aşezînd pe baze ştiinţifice cercetările întreprinse asupra ei. Împreună cu o echipă de cercetători ştiinţifici, care o studiau pe „clarvăzătoare", el a înregistrat peste şapte mii de cazuri, zguduitoare prin exactitatea lor, a înregistrat sute de şedinţe pe bandă de magnetofon, realizînd şi un film ştiinţific pe această temă. În faţa ziariştilor străini el a declarat că percepţiile Vangăi oferă suficient de mult material pentru ca acest fapt să nu poată fi situat la limita întîmplării. Exactitatea percepţiilor ei se situează în jurul a 80% — ceea ce este foarte mult — fapt care ne obligă să studiem şi să învăţăm de la acest fenomen.

Un mare şi aproape de neînvins obstacol s-a ivit şi în ceea ceea ce priveşte dispunerea textului în pagină. Cum să grupezi şi să descrii mii de cazuri de preziceri şi profeţii, atîta timp cît fiecare spusă se potriveşte şi multor altor lucruri şi cînd, chiar şi cea mai banală vorbă nu este rostită la întîmplare, ci are o mare importanţă, atunci cînd o tîlcuieşti. Din această cauză cartea are multe imperfecţiuni, însă orice încercare de a o modifica, după sfaturile prietenilor şi specialiştilor, nu a dus la rezultatele scontate. Ca şi cum cartea şi-ar fi trăit o viaţă a sa, aparte, şi s-ar fi împotrivit chiar şi la cea mai mică încercare de imixtiune.

Adevărata ei valoare constă în autenticitatea sa. M-am străduit să păstrez spusele Vangăi aşa cum au fost rostite. M-am străduit să descriu, foarte precis şi exact, toate cele văzute şi auzite de mine, de mama şi de familia mea. Nu am încercat să parafrazez sau să schimb spusele Vangăi, ca să sune mai „normal" sau mai „natural". În acelaşi timp, am conştientizat întreaga responsabilitate care îmi revine faţă de fiecare rînd aşternut pe hîrtie, fiindcă adeseori am văzut zîmbete sceptice şi de multe ori mi-am pierdut încrederea şi m-a cuprins îngoiala. Vor fi

oare înţelese de oameni însemnările şi cele scrise de mine ? Va pătrunde oare în inimile lor mesajul de o înaltă valoare umanistă adresat de Vanga ? O vor crede oare ?... Dar toate îndoielile mele s-au spulberat de îndată ce mi-am amintit cuvintele sale : „Cel ce are urechi — să audă, cel ce are minte şi judecată — să judece !"...

În afară de asta nu mi-am permis să-mi exprim, nicăieri, propria părere sau să fac vreun comentariu.

Las aceasta pe seama acelora care vor citi aceste rînduri.

FENOMENUL

Orice încercare onestă de a arunca o privire în viitor îi va interesa, desigur pe foarte mulți, numai că oamenii s-au săturat pînă peste cap de toată această zădărnicie. Așa încît haideți, mai bine, să clarificăm puțin despre ce și cum să discutăm.

(John Windom)

Noi, nepoatele ei, copiii sorei sale, ne-am petrecut copilăria în apropierea Vangăi și, încă de mici, am acceptat ca pe ceva foarte natural comportamentul ciudat ca și întreaga sa activitate. Atîta doar că, uneori, nu puteam pricepe de ce mătușa noastră pălește de ce i se face rău și, pe neașteptate, din gura ei răsuna un glas, care ne uluia prin forța sa, cu un timbru total diferit, cu vorbe și expresii pe care Vanga nu le poseda în vocabularul său. Atunci, cei vîrstnici, aflați în jurul ei, își țineau răsuflarea, spunînd că vorbește despre lucruri care, în mod inevitabil, li se vor întîmpla oamenilor peste mulți ani.

Aveam șaisprezece ani cînd, în casa noastră din Petrici, Vanga a început să-mi vorbească pe neașteptate. Numai că acela nu era glasul ei, nu era nici măcar ea, ci parcă un *alt* om, care vorbea prin gura ei. Vorbele ce le auzeam nu aveau nimic de-a face cu discuția purtată mai înainte, de parcă între noi s-ar fi interpus o altă persoană. Am auzit: „Iată, noi te vedem...“ și, în continuare, mi-a povestit amănunțit tot ceea ce făcusem în timpul zilei și pînă în acel moment. Pur și simplu am împietrit de frică. Eram numai noi două în casă. Scurt timp după aceasta, Vanga spuse oftînd: „Oh, m-au lăsat puterile“, și, iarăși, îmi vorbi despre lucrurile de mai-nainte. Am întrebat-o de ce așa, dintr-odată, mi-a înșirat tot ceea ce făcusem în timpul zilei, iar ea a răspuns că nu mi-a înșirat nimic. I-am spus ce auzisem, iar ea a repetat: „Oh, astea sînt

forțele, micile *forțe*, care se află permanent în jurul meu. Există însă și altele mai mari, care le conduc pe acestea. Cînd hotărăsc să se adreseze cuiva prin gura mea mă simt rău, iar apoi mă simt abătută pentru tot restul zilei. De fapt, vrei tu să le vezi sau vor ele să ți se arate?“ Am fost atît de zguduită încît, pur și simplu, am țipat că nu vreau. Pe urmă însă m-am liniștit, m-a învins curiozitatea și am întrebat-o ce voi vedea:

— Păi, vei vedea puncte luminoase în aer, asemenea țînțarilor, a spus Vanga.

Era pe timpul toamnei, în jurul orei 12 a amiezii.

Peste ani m-am chinuit de una singură să dau o explicație acestei întîmplări. În diverse perioade, atunci cînd Vanga se afla într-o bună dispoziție sufletească, i-am pus diferite întrebări la care, în cele mai multe cazuri, mi-a răspuns. Am păstrat, din fericire, aceste notițe, pe baza cărora, odată strînse la un loc, am obținut o anchetă originală, care oferă, în linii generale, imaginea însușirilor Vangăi. (Evident, întrebările i-au fost puse într-o altă manieră, dar sensul lor este redat absolut exact).

Întrebînd-o dacă vede figuri concrete — chip, aspect exterior, tablou, ambianță — mi-a răspuns:

— Da.

— În ce perioadă de timp: trecut, prezent, viitor?

Răspunsul, pentru toate cele trei perioade, a fost — da, fără deosebire.

— Viziunea este schematică, doar ca informație asupra persoanei sau este concretă?

Răspuns: Și ca informație și concretă.

— Dispune oare omul de „codul“ său personal, prin intermediul căruia să poată fi cunoscut firul vieții sale?

Nu mi-a răspuns.

— Cum îi apare, în timpul ședințelor sale, viitorul persoanei respective; se conturează doar semnele sorții sau viața acesteia se derulează în fața sa ca o peliculă cinematografică?

— Vede viața ca pe o peliculă cinematografică.

— Citește gîndurile?

— Da.

— De la ce distanță?

— Indiferent de distanță.

— Citește gîndurile străinilor și, dacă da, de ce tip este informația ?

— Da. În mod obișnuit aude un glas și nu întîmpină bariere lingvistice.

— Poate să ceară informația dintr-o anume perioadă de timp sau ca răspuns la întrebarea pusă ?

— Da.

— În timp ce ascultă știrile la radio recepționează și imagine vizuală ?

— Nu. Ascultă foarte rar radioul.

— Forța clarviziunii sale depinde de seriozitatea problemei puse sau de forța persoanei cu care discută ?

— Da, de ambele.

— Depinde de starea momentană de sănătate sau de starea psihică a persoanei ?

— Nu.

— Dacă prezice unei anumite persoane vreo nenorocire sau chiar moartea, poate să și împiedice aceasta ?

— Nu. Aceasta nu stă nici în puterile ei, nici în cele ale persoanei respective.

— Dar pentru un grup de persoane, sat, oraș, țară ?

— Nu.

— Drumul vieții fiecărui om depinde de „forța individului" și poate fi, eventual, schimbat ?

— Nu. Fiecare își urmează strict drumul prestabilit.

— Cum stabilește care sînt problemele fundamentale, vitale ale vizitatorului ?

Recepționează o *imagine* și aude *glas*.

— Are sentimentul că darul clarviziunii sale este programat de forțe superioare ?

— Da.

— Ce fel de forțe ?

— Nu a răspuns.

— Cum le recepționează ?

— Cel mai adesea ca *glas*.

— Le-a văzut ?

— Da. Imagini străvezii, așa cum omul își vede propriu-i chip în oglinda apei.

— Punctele luminoase din văzduh sînt manifestarea acestora ?

— Da.

— Se pot materializa ?

— Nu.

— După a cui dorință se poate intra în legătură cu ele : a lor sau a Vangăi ?

— De obicei după dorința lor.

— Prin întrebările puse de Vanga pot fi precizate diferite probleme referitoare la ele ?

— Nu. Răspunsurile sînt foarte cețoase.

— Legătura este unilaterală, respectiv la dorința lor ?

— Cel mai adesea da.

— Este alcătuit oare omul pe baza unor relații de reciprocitate, în simbioză cu corpul, în sensul : eteric, fizic, mental ?

— Da.

— Cum vede o persoană decedată : ca noțiune, chip sau ca altceva ?

— Vede *chip* și aude *glas*.

— În timpul contactului cu un decedat acesta manifestă interes sau doar răspunde la întrebări ?

— Și răspunde și pune întrebări el însuși.

— Se păstrează personalitatea după moarte ?

— Da.

— Cum este receptată moartea ?

— Doar ca un sfîrșit fizic.

— Există reîncarnare ?

— Nu a răspuns.

Ce este mai puternică : Legătura de rudenie sau cea spirituală ?

— Mai puternică este legătura spirituală.

— Există societăți raționale superior organizate ?

— Da.

— Dacă se admite că oamenii constituie o comunitate rațională aflată pe o treaptă de evoluție superioară, există cumva o inteligență superioară paralelă ?

— Da.

— De unde provine această inteligență superioară : din Cosmos, de la vechi civilizații terestre sau din viitorul Terrei ?

— Din cosmos.

— Au existat pe Pămînt mari civilizații, în afara civilizației noastre ?

— Da.
— Cîte ?
— Nu a răspuns.
— Civilizaţia noastră poate fi apreciată ca fiind vîrsta copilăriei raţiunii ?
— Da.
— Există în Univers fiinţe raţionale aflate pe aceeaşi treaptă de dezvoltare ca şi civilizaţia noastră ?
— Nu a răspuns.
— Va avea loc o întîlnire cu reprezentanţi ai unei alte civilizaţii ?
— Da.
— Există în atmosfera terestră „farfurii zburătoare" ?
— Da.
— De unde sînt ?
— De pe planeta pe care ei o numesc „Vamfim", sau cel puţin aşa aude ea, şi este a treia faţă de planeta Pămînt. Nu a dat nici un fel de alte explicaţii
— Se poate stabili un contact reciproc (telepatic sau de altă natură) cu ei ?
— Nu. Numai ei pot stabili contacte.

Nu mă hazardez să fac nici un fel de comentariu. Întrebările mele au fost determinate de fapte concrete — prezicerile sau trăirile Vangăi — despre care voi vorbi mai amănunţit în cele ce urmează.

Vanga este drept credincioasă şi crede că există Dumnezeu. Dar, în anul 1983, întrebată fiind de jurnalistul K K. (am păstrat înregistrarea acestei convorbiri pe bandă de magnetofon), dacă l-a văzut pe Cristos, Vanga a răspuns :

— Da, numai că el nu are chip. El este un glob uriaş de foc, la care nu te poţi uita din pricina luminii. Este numai lumină. Altceva nu se vede. Dacă îţi va spune cineva că l-a văzut pe Dumnezeu, să ştii că nu este adevărat.

Cea mai uluitoare însuşire a Vangăi este uşurinţa cu care ea se deplasează în timp şi spaţiu, din trecutul îndepărtat, în viitorul îndepărtat.

În apropierea satului Prepecene, între oraşele Sandanski şi Petrici se află un loc — Rupi — vestit prin apele

sale minerale termale. Locul este înconjurat de un mic munte — Kojuh — la poalele căruia se aşterne albia secată, nisipoasă a rîului Struma. Acolo Vanga are o căsuţă, unde se odihneşte în liniştea şi în mijlocul naturii. Tot acolo îşi primeşte şi vizitatorii.

Anual, la 15 octombrie, cînd conform calendarului bisericesc este ziua Sfintei Paraschiva, ea adună sute de oaspeţi şi dă un praznic. Motivul acestei prăznuiri este, după spusele sale, următorul (am notat cele povestite în anul 1985) :

— În această zi de 15 octombrie, cu mii de ani în urmă, a avut loc o erupţie vulcanică. Sub lava de foc au fost îngropaţi un mare oraş şi mii de oameni nevinovaţi. Aceştia erau înalţi, robuşti, îmbrăcaţi în haine fine şi strălucitoare, ca staniolul. Ei erau foarte învăţaţi. Rîul care curgea prin oraş, şi în care era cufundat fiecare nounăscut, era aurifer. Porţile oraşului erau împodobite cu imaginile poleite ale unor animale înaripate. Aici, în acest loc, se găseau trei lăcaşuri : „Sfînta Paraschiva", „Sfînta Născătoare" şi „Sfîntul Pantelimon". Genunea arzătoare, care a înghiţit această aşezare, ne trimite acum aburii săi fierbinţi spre a ne vindeca. Ei sînt suspinele oamenilor nevinovaţi care au pierit. Rugămintea pe care v-o adresez vouă, tuturora, este aceea de a prăznui această zi, de a da respectul cuvenit tuturor oamenilor morţi de-a lungul vremurilor.

Despre Rupi, Liubka, sora Vangăi, spune :

— Acest loc, Rupi, de care ea nu se îndepărtează de ani şi ani la rînd, o atrage foarte mult şi eu nu pot înţelege de ce ! Dar ea ştie ! Asupra mea acest loc are un efect apăsător şi deprimant şi tot astfel acţionează şi asupra altora. Dar Vanga spune că acolo aude *glasuri*, care îi vorbesc despre multe lucruri. Şi exact acolo unde se află căsuţa sa, după cum spune ea, se situează centrul, care uneşte sanctuarele aflate împrejur, încă din cele mai vechi timpuri.

Fratele meu, Dimităr :

— Nu sînt nici istoric, nici arheolog, cu toate acestea îmi place să scotocesc prin cărţi şi documente vechi şi să citesc despre trecutul pămîntului nostru. Asupra anumitor locuri istorice îmi expun propria-mi versiune şi mă

bucur atunci cînd modestele mele presupuneri sînt confirmate în timp de săpăturile arheologice.

Am citit, așa cum se știe și cum și eu însumi presupun, că pe locul unde se află Rupi au existat, încă din cele mai vechi timpuri, sanctuare. Chiar și în zilele noastre localnicii încă mai găsesc sute de fragmente de diferite obiecte cu caracter ritualic, care dovedesc că aici a clocotit o puternică viață spirituală. Mai sînt încă vizibile urme ale străvechilor temple trace, dar pot fi găsite și monede trace și romane. Aceste lăcașuri pot data din timpurile tracice sau dintr-o epocă mai veche ori ulterioară, oricum însă, aici veneau numeroși pelerini din ținuturi îndepărtate, care se cufundau în izvoarele minerale sacre, invocînd mila zeilor, spre a-i vindeca și a le reda sănătatea.

Bătrînii, trăitori pe aceste meleaguri, își mai aduc aminte, din povestirile bunicilor lor, despre felul în care se săvîrșea acest act terapeutic. În mod obișnuit, acest ritual se desfășura după sărbătoarea „Schimbării la Față". Oamenii săpau o groapă în nisipul de unde țîșnea pe dată apa minerală fierbinte, iar la răsăritul soarelui, obligatoriu în acest moment, luau o tidvă nouă și își turnau cu ea apa pe ei. Astfel întîmpinau soarele. Pentru ca rugămintea să le fie auzită de zei era obligatoriu ca fiecare bolnav să-și toarne singur, iar în timpul acestui ritual să păstreze tăcere, să nu rostească nici un cuvînt. Conform credinței populare, după săvîrșirea ritualului, efectul vindecător se instala rapid și temeinic.

Există însă și o altă credință despre acest loc, ce mă impresionează și mă determină a face o serie de presupuneri. Astfel, bătrînii povestesc că în acest loc a fost îngropată statuia din aur a unui călăreț, în mărime naturală. Ei susțin că aceasta este statuia sfîntului Constantin, care a fost ascunsă aici atunci cînd turcii au venit pe aceste meleaguri, dar eu cred că aceasta ar fi putut să fie și statuia zeului trac Heros, pentru că tocmai aici au fost descoperite și niște plăci de marmură, pe care era înfățișat chipul acestui zeu. Dacă așa stau lucrurile, aceasta ne-o vor putea spune numai arheologii noștri.

Eu însă mă străduiesc să-mi explic un fapt legat de mătușa mea. Încă de la început, primele sale viziuni au fost legate de acest călăreț, care a încunoștiințat-o că va începe războiul, că va deveni clarvăzătoare și că va prooroci despre *vii și morții*, iar de aproape treizeci de ani ea s-a stabilit în acest loc unde, din nou, legenda povestește despre acest călăreț ascuns undeva, sub pămînt, spre a fi ferit de profanarea cotropitorilor. Acești călăreți m-au captivat într-atît, încît m-au făcut să mă gîndesc și la alte lucruri, pe care nu m-am putut abține să nu vi le împărtășesc, deși poate că locul lor nu este aici. Enigma călărețului din Madara nu a fost încă dezlegată. Specialiștii fac numeroase presupuneri, unii socotind că acesta ar fi întruchiparea hanului Tervel, sau a unui alt conducător al nostru. Stau însă și mă gîndesc: nu cumva este oare vorba de călărețul pe care Vanga îl vede întotdeauna atunci cînd urmează să se producă unele evenimente de importanță capitală? Evident însă că eu nu pot ști cine este acest călăreț și cine l-a zugrăvit acolo. Îmi cer scuze pentru îndrăzneala de a fi emis aceste ipoteze, dar mă gîndesc că ar fi foarte interesant dacă, într-o bună zi, descoperirile o vor porni pe aceste urme. Aceasta însă este o altă temă...

În ceea ce mă privește socotesc că nu întîmplător mătușa mea a ales acest loc spre a se odihni și a și desfășura ședințele. Există în împrejurimi și alte locuri pustii, chiar mai frumoase și mai confortabile, unde ea ar fi putut să-și primească oaspeții. Însă ea a ales tocmai acest loc și spune că de aici își trage energia și forța pentru a-și face prezicerile și că greabănul muntelui, care se ridică deasupra albiei secate a rîului Struma „ascunde o mare taină". După părerea ei, acolo este cheia pentru descifrarea trecutului nostru îndepărtat. Ce fel de energie este aceasta, care i-a unit pe oamenii din timpurile îndepărtate, și care acum hrănește darul de prooroc al Vangăi, n-aș putea ști. Dar dacă învățații și arheologii își îndreaptă cercetările asupra acestei regiuni poate că vor descoperi ceva, care se va situa în afara granițelor arheologiei și trecutului.

Am întrebat-o pe Vanga: „De ce stai aici, în acest loc?", iar ea a răspuns:

— Am o perioadă determinată de ședere aici. Acesta este un loc aparte. Îmi servește ca acumulator și din el îmi trag forța și energia. Cîndva, aici a ars un foc înspăimîntător, iar această coamă a muntelui ce se ridică deasupra noastră ascunde o mare taină. Acest loc este și „traseul păsărilor". De aici pleacă stoluri mari de păsări care se duc și se întorc din sud. De ce se adună însă în acest loc, nu știu (anul 1988).

Eu sînt pusă aici! Cei care vin la mine sînt oameni dezorientați, iar eu trebuie să-i îndrum — unii găsesc apoi drumul cel drept, alții nici măcar nu ajung pînă la el. Eu sînt un trimis — întind mîna celor rătăciți și deznădăjduiți și îi îndrum încotro să meargă! (1988).

Sora sa, Liubka, povestește:

— Iată, au trecut atîția ani de cînd sîntem împreună — de fapt încă de cînd m-am născut și pînă în ziua de azi — dar și acum sînt uluită și mă minunez de însușirile sale, fără să-mi pot da nici o explicație. Oamenii o numesc pe Vanga — și cum să nu o facă — prooroc, clarvăzătoare, ghicitoare, oracol ș.a.m.d. Pentru mine ea este prezicătoare nu numai pentru că vede în viitor și în trecut, ci și pentru că tot ceea ce spune se întîmplă cu exactitate absolută.

Vanga se întîlnește cu foarte mulți oameni de știință, iar în final, la încheierea întîlnirii, ei părăsesc casa fie nedumeriți fie uluiți de cele rostite și auzite:

— Cum să înțeleg acest miracol? — se întreba după întrevedere un mare savant sovietic, pe nume Mihailov. Cum a putut Vanga să facă legătura cu mama mea, care a murit acum mai bine de zece ani? Este posibil oare ca un creier lipsit de viață să dea informații?

Pentru Z.M., medic din U.R.S.S., care dorise să se întîlnească cu sora mea, Vanga a stabilit legătura și i-a vorbit despre vindecători din cele mai vechi timpuri și despre metodele lor de tratament. La plecare femeia, total uluită, m-a întrebat:

— Dar cum este posibil, de unde știe ea numele acestor vindecători, morți de atîta vreme?

Cunoscutului istoric bulgar N.G. i-a vorbit, cu lux de amănunte, despre viața dusă pe pămînturile noastre în timpul secolului al XII-lea, de parcă ar fi citit dintr-o carte. Ulterior, savantul însuși a declarat că Vanga i-a relatat despre lucruri pe care nu le știa, deși trece drept unul dintre cei mai buni cunoscători ai acestei epoci.

Vanga spune că deasupra noastră se află un ochi uriaș, care ne urmărește toate acțiunile. „Nimeni, de nimic nu se poate ascunde, spune ea. Să nu credeți că sînteți liberi a face ceea ce vă trece prin minte; nu se poate, nimeni nu este liber!"

Primește cele mai diverse cadouri, dar nimic nu o impresionează, nimic din cele pămîntești nu prezintă interes pentru ea. Cu ochii închiși urmărește lucruri neștiute nouă.

Discutam odată despre curcubeu — apăruse după ploaie și aveam impresia că unul dintre capetele sale este cufundat în firul apei care curge prin poiana din fața căsuței Vangăi, de la Rupi. Trăiam senzația că l-aș fi putut atinge cu mîna. Mi s-a părut foarte ciudat, întrucît căsuța Vangăi, și acea tainică și neobișnuită coamă de munte din spatele acesteia, se arătau privirii ca înconjurate de curcubeu, parcă înrămate, și tabloul acesta impresiona puternic. Am tăcut și nu i-am spus surorii mele ceea ce vedeam. Pe neașteptate ea mi-a zis:

— Dă-mi mîna, vreau să ieșim în poiană, lîngă firul apei. Ia și scăunelul.

Eram numai noi două. Stăteam tăcute, iar culorile superbe ale curcubeului se distingeau foarte limpede. Am întrebat-o, prudent, fiindcă nu puteam înțelege cum de poate sta atît de mult curcubeul pe cer:

— Spune-mi, cum vezi tu curcubeul, care semnifică atîta frumusețe adunată într-una?

— Curcubeul, mi-a spus ea, s-a ivit pentru prima oară atunci cînd s-a oprit ploaia, care a curs fără contenire timp de patruzeci de zile, distrugînd întreaga semințe omenească și toate făpturile de pe Pămînt (în fond legenda biblică). A rămas numai Arca lui Noe.

— Dar aceasta este o legendă i-am spus. Așa îl vezi tu?

— Oh, nu pot să-ţi spun tot ceea ce văd, dar seara, către miezul nopţii, cînd traversez salonaşul de la parter, trec întotdeauna pe lîngă această Arcă a lui Noe. Ea stă acolo, neatinsă, de atîta amar de ani.

Ce semnifică aceasta, nu mi-a explicat şi pînă în ziua de azi continuă, cu îndărătnicie, să păstreze explicaţia numai pentru sine.

...Îmi aduc aminte de următoarea întîmplare. Într-o bună zi a venit la Vanga o femeie tînără, însoţită de mama sa şi de un călugăr :

— De ce ai venit aici ?

— Mama mea este bolnavă, a răspuns călugărul.

— Dar tu eşti călugăr, nu-i aşa — continuă Vanga — casa ta este mînăstirea, iar biserica, aceea căreia i te-ai juruit, este mama ta. Eu ştiu că monahii trebuie să trăiască numai pentru Dumnezeu, fiindcă prin legămîntul de credinţă ei devin morţi pentru lume !

Monahul s-a tulburat, iar după un răstimp a spus :

— Am adus aici o rudă de-a mea, care de asemenea, vrea să intre la mînăstire, să se călugărească.

— Cum aşa, a spus Vanga, că doar ea nu mai este fată, este măritată !

— Da, a confirmat călugărul, are doi copii, dar nu se înţelege cu soţul ei şi crede că viaţa sa este fără rost.

— Şi de aceea tu ai pornit-o, îmbrăcat în rasă, ca să-i deschizi drum ? Nu ! Ea nu are dreptul să-şi lase de izbeliţe copiii, nici să se atingă de porţile mînăstireşti. De cine vrea să se ascundă ? Îşi va părăsi casa, dar lacrimile copiilor o vor arde de vie. Plecaţi ! Iar tu, băiete, să ştii, nu eşti pentru acolo !

Vanga are posibilitatea să urmărească desfăşurarea întregii vieţi a unui om. Nu pot lăsa la o parte întîmplarea cu grupul de tineri care furaseră nişte icoane preţioase. Aceştia se ocupau cu restaurările şi aveau acces la bunurile bisericii şi ale mînăstirii. Ei au abuzat, în mod nedemn, de încrederea acordată de mai-marii mînăstirii. Vanga i-a dat imediat în vileag şi a relatat, cu o precizie extraordinară, despre toţi complicii şi despre felul în care au plănuit furtul, spunînd că sînt oameni răi şi necinstiţi şi că vor plăti scump această faptă îngrozitoare.

...Un vîrstnic şi vechi cunoscut al nostru avea o salbă cu cincisprezece galbeni, pe care hotărîse să îi ascundă pentru zile negre, l-a ascuns însă aşa de bine că, într-o bună zi, nepoţeii au răscolit în jurul patului şi au dat peste legăturica ascunsă, în pernă. Cînd omul a descoperit lipsa salbei s-a dus imediat la Tribunal şi a depus o plîngere împotriva vecinului, care în acea zi fusese la el acasă şi îl rugase să îi facă un serviciu oarecare. Totuşi, a doua zi a venit la Vanga să o întrebe dacă a procedat corect. Ea i-a spus :

— De ce să tîrăşti în judecată un om cinstit ; el nu este hoţ. Caută în şopron, unde ţi-ai atîrnat traista cu grăunţe pentru măgar şi acolo ai să-ţi găseşti lucrurile pierdute.

Omul a plecat iar a doua zi, încă din zori, a venit din nou la Vanga şi, de cum aceasta i-a deschis uşa, a căzut în genunchi şi i-a zis :

— Îţi mulţumesc, Vanga, că m-ai ferit de greşeală şi ruşine. Cu acest om sînt prieten din copilărie.

...A venit la noi o femeie tînără, care mi-a spus următoarele :

— Am trăit ani îndelungaţi, întreaga familie, într-o colibă scundă şi veche. Cîndva am întrebat-o pe Vanga dacă vom avea şi noi o casă omenească. Ea mi-a spus : „Da, văd casa, dar numai ferestrele, fără temelii". N-am putut înţelege ce vrea să însemne asta şi am aşteptat. Cam peste două luni, întorcîndu-mă de la lucru am văzut mult fum şi un nor de praf în dreptul casei noastre. Am grăbit pasul şi am văzut îngrozită că bătrîna noastră casă se năruise (alături se ridica o casă nouă şi constructorii săpaseră pe sub casa noastră — lucru ce s-a stabilit ulterior). Temeliile se surpaseră iar ferestrele etajului superior atîrnau, cine ştie cum, în aer...

Vanga spune :

— Dacă aş spune oamenilor tot ceea ce văd şi ştiu, ei şi-ar dori, cît ai clipi, să părăsească lumea aceasta.

Vanga se străduie să apere cu orice preţ familiile aflate pe cale de a se destrăma. Ea vede foarte bine şi ştie cît de îndreptăţit este cel care se consideră înşelat şi nedreptăţit. Ascultă cu răbdare şi, în final, îşi spune cuvîntul

său, care are greutate, fără a se teme că cineva ar putea fi nemulțumit sau că ar urî-o pentru că l-a dat în vileag.

Odată, la Rupi, i-a fost furată, din dulapul de haine, o rochie frumoasă din catifea. Nu s-a necăjit cine știe ce, atunci cînd a constatat lipsa, spunînd doar : „Nu-i nimic, se va bucura de ea și mi-o va aduce". După o săptămînă doar mi-a arătat rochia.

Hoții îi spărseseră ușa căsuței și întorseseră totul cu susul în jos. Am chemat miliția, dar milițienii au întrebat-o pe Vanga însăși :

— Spune, cine sînt hoții ?

— Sînt niște copii și vor aduce înapoi tot ce au furat.

Doar două zile au trecut și i-au adus pe copii împreună cu părinții, pentru a-i cere iertare. Vanga s-a așezat în curte, iar copiii în fața ei, cu capetele plecate în jos, vinovate.

— Ei, copii, ce-ați cîștigat acum ? Rău îmi pare de voi ! Ați înțeles că nimic nu poate rămîne tăinuit ? Ar fi o mare nenorocire ca aceasta să vă devină un năravv. Aflați de la mine : nici o hoție nu rămîne nedescoperită, iar hoții sînt detestați de toată lumea. Plecați, și să nu mai repetați asta niciodată !

Are momente cînd ochii săi orbi se deschid larg și minute în șir contemplă ceva aflat în mișcare, îl urmărește cu privirea, după care ochii i se închid iar. Uneori, cînd stăm și vorbim despre tot felul de lucruri, adoarme dintr-o dată. Într-un rînd, ca să ne mai petrecem timpul, m-am hotărît să-i citesc dintr-o carte pe care o aveam la mine. Încă de la prima pagină a adormit. Observînd aceasta m-am oprit din citit, dar ea mi-a zis : „Continuă !". După cîteva pagini s-a trezit și a spus : „E bine scris, dar nu este nimic adevărat. Eu m-am dus departe pentru a vedea cît de adevărate sînt spusele și am văzut că nu este așa".

Cartea era pe o temă de istorie.

Noi vedem și ne imaginăm un lucru, iar ea vede și își imaginează cu totul altceva.

Uneori, așezată în imediata apropiere a florilor, ascultă cu mare atenție, iar apoi îmi spune : „Oh, dacă ai ști ce

mi-a spus adineauri indrușainul : *Prescrie-mă, eu sînt leac pentru nervi !*"

Cum vede însă toate aceste lucruri, care este mecanismul recepției și al reproducerii ?

Vanga spune :

— Cînd se așează lîngă mine un om oarecare am sentimentul că în capul meu se deschide o fereastră și viața omului trece prin fața ochilor mei ca pe o peliculă, iar deasupra mea aud un *glas*, care îmi spune ce să transmit.

— Încă din anul 1971 i-am spus pictoriței Sun — o chinezoaică măritată cu un bulgar : *Va veni timpul cînd te vei întoarce la ai tăi și vei fi ridicată într-un rang înalt, bucurîndu-te de mare cinste.* Cînd am văzut-o pentru prima dată am avut senzația că în fața mea se deschide o fereastră mare și am văzut o natură deosebit de frumoasă — copaci, cîmpii și căsuțe mici, iar oamenii umblau în tîrlici făcuți din sfoară. Ce țară frumoasă ! Și pe urmă i-am spus lui Sun : *Copilul tău a paralizat și numai tu poți să-l ajuți. Văd că se va însănătoși pe deplin.* După aceasta Sun a plecat în China, a învățat acupunctura iar apoi, tratîndu-l în acest fel, și-a însănătoșit copilul. Acum aud că este din nou în țara sa și e foarte fericită.

Într-o zi, Vanga s-a întîlnit și cu pictorul Svetoslav Reorih din India și prima imagine pe care a văzut-o a fost o sacsie mare, aflată în camera acestuia, în care creștea un crin mare, frumos și alb și i-a spus :

— Aceasta este cea mai mare podoabă spirituală din casa ta. Apoi, de parcă din nou s-ar fi deschis o fereastră mare, în fața mea au strălucit, în întreaga lor măreție, culmile Tibetului și ale Himalaiei. Ce frumusețe ! Acolo, pe aceste locuri se găsește cea mai veche istorie a umanității. Tatăl tău, pur și simplu, nu a fost pămîntean. A fost, ca și tine, pictor, dar și ceva cu mult mai mult. Toate tablourile sale sînt previziunile sale. Tu trebuie să-i continui îndeletnicirea.

Așa cum am mai spus, în timpul ședințelor sale ea vede figuri concrete, aspectul exterior al oamenilor, imagini din viața persoanei, ambianța :

— Vine la mine o cunoștință apropiată, care susține că este mare gospodină, și începe să critice nepăsarea și

dezordinea celorlalți vecini ai săi. Dar eu văd că perdeaua din dormitor atîrnă într-un peș, iar ciorapii bărbatului sînt aruncați într-un sertar în care el își ține tot felul de scule și îi strig : „Tu nu ești nici un fel de gospodină, nu te mai lăuda !“, și pe urmă i-am descris tot ceea ce văzusem în casa ei. Femeia a plecat rușinată.

Altă întîmplare : Mă vizitează o femeie inteligentă, foarte gătită — cercetător științific, cu titlu și grade științifice. Iar eu i-am strigat : „Ce folos de toată știința ta, dacă nu știi cum se face o ciorbă. *Cum o să înaintezi spre lucrurile mari, cînd nu le cunoști pe cele mici ? Doar ești și tu femeie și ai obligații de nestrămutat !*“.

Vanga recepționează imaginile indiferent că sînt din prezent, trecut sau viitor.

După ce a stat de vorbă cu un vizitator despre diferite lucruri i-a spus, pe neașteptate, că au în familie pe cineva căruia i se zice „turcul“. Omul nu știa nimic despre aceasta, dar după un timp a venit special pentru a-i spune că : în timpul războiului unchiul său și-a găsit soția în casa unui vecin și i-a tăiat pe loc, din gelozie. De atunci lumea îl striga : *turcu*.

În anul 1944, un țăran din satul Kromidovo, raionul Sandanski a aflat că fiul său a fost ucis de nemți la marginea satului Novo Selo, din Macedonia. La locul indicat au descoperit șapte morminte, dar cadavrele erau atît de desfigurate, încît morții nu puteau fi recunoscuți. Au întrebat-o pe Vanga, iar ea le-a spus că, mormîntul pe care îl caută se află pe malul rîulețului, lîngă o tufă mare. Cînd l-au descoperit și l-au dezgropat, din buzunarul vestonului celui ucis au căzut actele și o fotografie, încă nedeteriorată, din care au înțeles că, într-adevăr, acela era fiul omului din satul Kromidovo.

Cînd în anul 1942 ostașii noștri au intrat în Belomorie ea i-a spus soțului său : „Feriți-vă de apă !“. Pe urmă, toți aceia care s-au întors au fost bolnavi fie de malarie, fie au avut dureri de ficat.

„Din cauza unor instrumente de bărbierit nedezinfectate, tînărul D.G., dintr-un sat din raionul Petrici, a că-

pătat o teribilă eczemă pe față. Fața i s-a înroșit, pe urmă s-a acoperit cu răni și coji. Nu i-au fost de folos nici un fel de medicamente sau unguente. S-a dus la Vanga, iar ea i-a spus să ia din rîu un pahar cu nămol curat și fin și să îl amestece cu o ceașcă de sare. Să-și facă apoi din acest amestec un fel de prișniță pe față și să doarmă cu ea o noapte. În dimineața următoare, după ce a îndepărtat coaja de nămol, de dedesubt a apărut pielea curată, albă, neiritată“.

Unui pictor mai în vîrstă, D.U., grav bolnav, căruia doctorii nu putuseră să-i stabilească diagnosticul, Vanga i-a spus că are o alipire în zona diafragmei și l-a sfătuit să meargă în Germania, la tratament, unde se va însănătoși. Cele spuse de ea s-au împlinit întocmai.

Unui ofițer, care pleca pe front, i-a spus să nu încalece pe cal în timpul atacului, însă el a uitat. Chiar în prima luptă, calul ofițerului a fost ucis pe loc, iar el însuși abia a scăpat, grav rănit.

În anul 1979, cînd a venit la ea cunoscutul actor Viaceslav Tihonov, Vanga i-a spus sorei sale : „Lasă-l să aștepte puțin afară, pentru că trebuie să aștept semnal cînd să-l primesc“. În momentul în care Viaceslav Tihonov a intrat, Vanga i-a strigat încă de la ușă : „De ce nu ai îndeplinit rugămintea celui mai bun prieten al tău, Iuri Gagarin ? Cînd a plecat în cel din urmă zbor de încercare al său, a venit să-și ia rămas bun de la tine și a spus : „Nu am timp și de aceea te rog pe tine să cumperi un ceas deșteptător — ca și cum eu l-aș fi cumpărat — și să-l ții pe biroul tău. Vreau ca acest ceasornic să fie ca o amintire din partea mea“.

Actorul a fost atît de uluit, încît pur și simplu i s-a făcut rău și a trebuit să i se dea valeriană. A spus că lucrurile s-au petrecut întocmai, dar că în vălmășagul stîrnit de pieirea lui Gagarin a uitat și nu a mai cumpărat acel ceasornic. Vanga a continuat :

— Trebuie să știți, însă, cu toții : Iuri Gagarin nu a murit. El a fost luat !

De cine, de ce, încotro, nu a mai spus. Însoțitorul său, scriitorul Iulian Semionov, i-a spus :

— Tu trebuie să scrii și să continuați filmările cu alte episoade (este vorba despre serialul de mare succes „17 clipe ale primăverii). Numai că acum ești *golit de inspirație*, în ceea ce privește temele episoadelor următoare. Trebuie să pleci în Spania, și să-l găsești pe un anume Vladimir. El îți va spune multe lucruri și te va orienta în scrierea unor momente interesante".

Unui scriitor care abia începuse a-și scrie cartea i-a spus :

— Ideea ca eroina să moară în finalul cărții nu este conformă cu realitatea. Nu așa se întîmplă în viață. Las-o pe eroină să trăiască, pentru ca astfel cartea să fie *adevărată*.

Unui alt vizitator, un inginer, după ce i-a descris ambianța locuinței și situația familială, i-a spus ce se găsește în vechiul pod al casei și a *descoperit* într-un cufăr mașina de scris a răposatului său bunic. Inginerul, uluit, și-a amintit că, într-adevăr bunicul său avusese o mașină de scris, despre care el nu mai știa unde se găsește. Vanga i-a mai spus că, în ceea ce privește calculele, la care lucrează în acest moment, nu ies deoarece a făcut o mică greșeală, pe care i-a arătat unde s-o caute.

După Vanga întreaga viață a unui vizitator îi trece prin fața ochilor asemenea unui film pe care se disting evenimentele cele mai importante.

Astfel, cu ani în urmă a venit la Vanga un pictor, care-și zicea Van Gogh, om la vreo patruzeci de ani, care i-a dăruit un tablou pictat de el : „Hristos cu ucenicii în fața marii cîmpii". Acest tablou îi înfrumusețează casa și în ziua de azi. Vanga :

— Tu ți-ai dat multă silință, dar nu ai nimic, ești sărac. Străduiește-te să-ți păstrezi superioritatea spirituală, deoarece te așteaptă încă multe greutăți. Într-o bună zi vei avea și ceea ce, după alții, nu meriți. Vei pleca foarte

departe, însă numai după ce vei suferi o gravă lezîune. Vei pleca la drum absolut singur.

Cam la doi ani după întîlnirea cu pictorul, la Vanga au venit părinții mînioși care i-au spus că au fost umiliți și jefuiți, întrucît fiica lor de 22 ani a fost înșelată și s-a căsătorit — acum era clar, cu pictorul, deja cunoscut de noi, pe care îl detestau.

Dar Vanga, judecător drept și neînduplecat, a spus tăios :

— Voi sînteți părinții fetei, așa-i ? Ascultați-mă bine. Omul acesta, cu care fiica voastră s-a căsătorit, este sărac, dar bun și cinstit. N-o veți putea aduce înapoi pe fiica voastră pentru că ea îl iubește. Și dacă, într-o zi, veți face aceasta veți regreta amarnic !

Părinții, neînduplecați, au reușit totuși să despartă familia. Au adus-o cu forța acasă pe fiica, de acum mamă a doi copii. Deznădăjduitul pictor a plecat în lume zdrobit, stingher, pierzînd totul — casă, soție, copii, patrie. Fericiții părinți, mulțumiți că au reușit să-și despartă fiica de ginerele detestat, au supraviețuit celei mai îngrozitoare tragedii — în timpul unei plimbări cu mașina, fiica lor, împreună cu noul ei prieten, au pierit pe loc într-un accident.

Distrusă de durere, femeia face înconjurul lumii căutînd un loc pentru durerea sa sufletească. Locuiește în Montreal. Răufăcătorii i-au ucis soțul pe stradă, iar pe unicul ei fiu l-au răpit, ducîndu-l într-un loc necunoscut. Ucigașul a fost prins, dar de copil nici urmă. După îndelungi cercetări poliția i-a comunicat că băiatul este mort, găsit pe fundul unui lac. Disperata mamă nu a putut accepta acest sfîrșit tragic, astfel încît, prin luna iulie a anului 1987 a ajuns în fața pragului Vangăi :

— Cu adevărat, mare nenorocire te-a lovit — a spus Vanga — dar ia spune-mi, copilul acesta a fost născut de tine ?

— Nu, a răspuns femeia, noi l-am înfiat.

— Acum ascultă, a continuat Vanga, copilul acesta este în viață, însă nu se mai găsește în țară și merge la școală într-un mare oraș. Locuiește la niște oameni, care fac tot

posibilul să te uite, să-şi uite casa şi patria. Însă tu vei primi veşti despre copil, iar prin luna aprilie a anului viitor vei primi informaţii complete despre el şi după multe şi îndelungi greutăţi şi peripeţii vă veţi revedea din nou, într-o bună zi.

Femeia a plecat mirată şi iată ce ne-a comunicat după un timp : Înaintea procesului ucigaşul a dorit să o întîlnească pe femeia al cărei soţ fusese ucis de el. Aceasta nu a găsit însă puterea să-l întîlnească şi a trimis-o în loc pe o prietenă apropiată. Acuzatul a rugat-o să-i transmită mamei că băiatul este viu, dar că nu-i poate spune unde se găseşte.

Înebunită de bucurie, femeia a spus că se închină în faţa darului Vangăi şi crede că toate cele spuse de ea se vor împlini, pînă la un final fericit.

Unui învăţător bolnav şi sărac, pictor din Petrici, Vanga i-a spus că la bătrîneţe va deveni foarte bogat şi vestit. Mulţi ani după aceasta învăţătorul a cîştigat la TOTO*, mai întîi 20 000 leva, iar mai apoi 10 000 leva. Concomitent, tablourile sale au început să placă şi să fie căutate de admiratorii artei sale."

„Voi nu vedeţi, spune Vanga, însă în fiecare dimineaţă lîngă mine se postează o femeie — de parcă ar face de gardă — îmbrăcată în toate nuanţele de alb şi albastru. Cel care vine la mine zămisleşte în conştiinţa mea imagini din viaţa sa, iar cea de lîngă mine îmi spune ce trebuie să spun iar eu retransmit."

Citeşte oare Vanga gîndurile ? Da. Adeseori citeşte la vizitatorii săi ceea ce aceştia au gîndit înainte de a intra la ea, sau ceea ce au gîndit într-o anumită împrejurare. Citeşte chiar şi gîndurile străinilor, iar informaţia o primeşte sub formă de glas, fără a întîmpina bariere lingvistice :

„De curînd m-a vizitat un român, al cărui fiu se înecase în Dunăre. Omul gîndea că fiul său fusese împins în

* Toto — Loto.

apă de un alt copil şi gîndul acesta nu-l mai dădea pace. Dar eu i-am spus : „Nu, nu este adevărat. Copilul singur s-a aruncat în apă să înoate şi s-a încurcat în nişte rădăcini. S-a speriat şi nu a mai putut să iasă la suprafaţă. Nimeni nu este vinovat. Iată, eu văd locul celor întîmplate şi pot să-ţi descriu în amănunt cum s-a întîmplat aceasta."

Vanga este uneori întrebată : Dacă unei anumite persoane îi prezici moartea sau altceva cu caracter inevitabil, poate respectiva persoană să o preîntîmpine ? Sau ar putea face Vanga aceasta ? „Nu, categoric nu, răspunde ea. Nimeni nu poate. Viaţa omului este strict prestabilită şi nimeni nu o poate schimba."

Într-o zi a venit un tînăr, şofer de camion, şi i-a propus Vangăi să mă ducă pînă la mînăstirea din Rojen. La plecare, pe cînd ne luam la revedere, ea i-a spus : „Indiferent ce s-ar întîmpla ai grijă ca pe 15 mai să fii aici, la mine." În acea zi însă tînărul a fost rugat să transporte materiale de construcţie pentru casa unui prieten şi, cerînd acordul mamei sale, a hotărît să meargă la Vanga pe 17 mai, pentru că nu-şi putea refuza prietenul. Exact în această zi (15 mai, n.t.) tînărul a fost călcat de tren la trecerea de cale ferată.

Cum s-a întîmplat, nimeni nu ştie cu precizie, specialiştii apreciind că s-au blocat frînele şi că şoferul nu a mai putut evita nenorocirea. Vanga văzuse întreg tabloul şi încercase să îl ferească, dar nu îi stătuse în puteri.

Liubka :

„Socrul meu, învăţător, pictor şi violonist autodidact, hotărîse să o picteze pe Vanga — portretul acesta stă pînă în ziua de azi în casa Vangăi din oraşul Petrici. În timp ce o picta însă sora mea i-a spus de cîteva ori : „Nene Boris, orice s-ar întîmpla, să nu vinzi anexa de lîngă casă şi nici vioara."

Socrul meu s-a arătat mirat de acest sfat însă ea nu i-a spus nici un cuvînt în plus. Casa noastră din Sandanski era veche şi, într-o după masă, pe cînd socrul meu

ținea vioara în mîini, aceasta s-a năruit dintr-o dată, iar din camera în care se afla el și din cea alăturată a mai rămas doar un morman de cărămizi. Ciudat este însă faptul că socrul meu nu a avut nimic de suferit și a scăpat doar cu spaima. Întreagă a scăpat și anexa pe care socrul o folosea drept cuptor. Această anexă ne-a servit apoi, timp îndelungat, pînă ce ne-am reconstruit casa, ca locuință.

A venit la Vanga bulgarul A.H., care, de mult timp, locuia în Austria. Plecase acolo ca emigrant, cu ani în urmă. Ne-a povestit că în decursul vieții sale cîștigase mulți bani, se căsătorise cu o femeie bogată, avea o familie reușită, atîta doar că îi lipsea Bulgaria și că adesea în gîndurile sale, se revedea în Bulgaria.

Făcuse o mare donație pentru viitoarea construcție a Casei Bulgarilor din Străinătate și venise în țară pentru ceremonia în cadrul căreia urma să se pună fundația acesteia. Vanga i-a spus că: „Înainte de ceremonie, pe locul respectiv, conform unei credințe străvechi, urmează să fie înjunghiat un miel și să se facă pomană, după care el să răscumpere mielul.“ În timpul ceremoniei omului i s-a făcut onoarea de a da prima lovitură de cazma, iar curînd după aceasta a murit. Mielul, așa cum îi spusese Vanga, nu îl răscumpărase, însă ea văzuse că el va fi acea jertfă și că va rămîne pentru totdeauna pe pămîntul natal.

Vanga notifică:

— Sînt prezentă în punctele cele mai fierbinți ale planetei; văd și vărsarea de sînge și catastrofele naturale și nenorocirile. Voi, seara, dormiți, iar eu răsfoiesc pagini din existența umană și trăiesc tragediile tuturor oamenilor.

Liubka:

— Cu ani în urmă, un grup de femei, în care se afla și soacra mea, a plecat la mînăstirea Rila. Era, îmi aduc bine aminte, pe 1 noiembrie 1950. După ce s-a terminat

slujba în biserică — era de sărbătoarea Sf. Ivan* — Vanga a devenit foarte neliniștită și a început să le îndemne stăruitor pe femeile din grup și pe ceilalți credincioși aflați împrejur, să plece fără întîrziere. Le-a spus că peste puțin timp acolo se va întîmpla ceva înfricoșător. Femeile n-au înțeles-o. Au crezut că va fi vorba de îmbulzeală la ieșirea din biserică, pentru că înăuntru era foarte multă lume, și au încercat să o convingă să mai stea puțin, deoarece la ora 17 aveau autobuz spre Sandanski. Pînă atunci se mai puteau plimba și privi. Vanga și-a reluat insistențele, dar femeile nu au ascultat-o, astfel încît ea a plecat cu mașina unor cunoscuți. Spre orele 14 s-a ivit pe neașteptate un nor enorm și s-a pornit o ploaie atît de puternică, încît în scurt timp rîul Rila s-a revărsat, acoperind toate drumurile. Nimeni nu a mai putut părăsi curtea mînăstirii. Satul din apropiere a fost inundat, iar casele luate de ape. Bagajele vizitatorilor au fost luate și ele de apele furioase ale rîului. Soacra mea, împreună cu grupul de femei, abia au reușit să traverseze peste niște bîrne așezate de pompieri, pentru ca oamenii înfricoșați să se poată îndepărta. Soacra mea s-a întors doar cu rochia de pe ea, udă pînă la piele, iar apoi s-a îmbolnăvit.

Filmul vieții omenești se derulează prin fața „ochilor“ Vangăi, pînă la inevitabilul sfîrșit. Vanga nu știe de ce se întîmplă așa. Aceasta vine ca o informație asupra unei persoane, informație care apare în afara voinței sale, fără ca ea să o solicite. Ne încredințează însă că este vorba de un proces pe care nu-l poate controla, nu-l poate opri și nu poate să nu-l vadă.

A fost adusă la Vanga o nevastă tînără, care nu se simțea bine și căreia i se închideau pleoapele întruna. Pur și simplu nu putea ține ochii deschiși. Vanga i-a spus: „Îți este atinsă glanda timusului. Du-te imediat la doctor!“, iar apoi, către rudele apropiate: „Duce-ți-vă la doctor, ca să știți că ați făcut tot ceea ce era posibil. Dar să știți că fata nu are să se însănătoșească și are să moară!“

* Conform calendarului bisericesc bulgăresc (n.t.).

Liubka povestește :

— Îmi aduc aminte de un om. Venise însoțit de două femei din Sofia. Era un tip zdravăn, cu o ținută dreaptă și plin de încredere în sine. Privindu-l nu mi-am putut da seama ce vîrstă are și, oricît ar fi fost de nepoliticos, l-am întrebat cîți ani are. Omul a surîs și m-a rugat și pe mine să apreciez, spunîndu-mi că a fost ofițer încă în timpul primului război mondial. M-am mirat și i-am spus că este imposibil ca, la această vîrstă, să arate atît de bine, iar el mi-a răspuns că arată astfel deoarece și-a purtat de grijă, toată viața, numai sieși, fără a-și lua nici un fel de alte angajamente, pe care nu intenționează să și le asume nici pe viitor. Vanga l-a ascultat în tăcere în tot acest timp, apoi a bătut din picior și a spus : „Ei, gata, ajunge, pînă aici !“ Nu am înțeles ce voia să însemne această replică. La plecare omul a dorit să guste din mîncarea noastră, deoarece din bucătărie venea un miros plăcut, a lăudat mîncarea și a spus că datorită ei s-a reîntors în vremea copilăriei. Omul a plecat, iar după trei zile am fost anunțați că a murit. Iată ce însemnase acel „Pînă aici !“, al Vangăi.

Ana, fiica Liubkăi, medic :

Vreme îndelungată însușirea Vangăi a fost negată de medicină. Cu ani în urmă era etichetată drept șarlatană, speculantă vicleană, care își trimite spionii în mijlocul oamenilor ca să tragă cu urechea, obținînd în felul acesta informații despre ei. Îmi amintesc că, pe cînd eram mică, odraslele vecinilor rîdeau de mine pentru că sînt „nepoată de-a ghicitoarei“. Mai apoi lucrurile s-au schimbat. Oamenii au înțeles că aici este vorba de ceva serios, pe care încă nu-l puteau explica și și-au îndreptat atenția spre ea. Doctorul Leonid Lozanov și echipa sa au început cercetări sistematice, pe baze științifice. Au adunat numeroase date și au inventariat mii de cazuri. Eu, ca medic ar fi trebuit să manifest o dispoziție mai sceptică față de acest fenomen, însă și pînă în ziua de azi, în ceea ce privește stabilirea diagnosticului sau a tratamentului, Vanga m-a pus, cum se zice, „în genunchi“. Știind că nu se pricepe la medicină cum *vede* și cum *ajunge* la aceste lucruri, nu știu. Pînă în clipa de față ea pune un mare semn de întrebare în fața cunoașterii științifice și aceasta este datoare să dea un răspuns. Noi nu putem decît să ne mîndrim că în țara noastră există un astfel de fenomen și sîntem datori să depunem eforturi, cu adevărat toate eforturile necesare, pentru a-l studia.

După toate cele citite pînă aici, în orice om se va naște o întrebare fundamentală : Cum așa, cînd și de ce tocmai la Vanga s-a ivit acest fenomen ?

Vom găsi, poate, în biografia ei acea *iarba fiarelor*, care să ne ajute a pătrunde taina...

EU NU TRĂIESC PENTRU MINE CI PENTRU OAMENI

Casa Vangăi din orașul Petrici atrage zilnic sute de oameni. Fiecare dintre cei veniți aici dorește să audă cîte ceva din gura ei — unul dorește să-i spună cum să-și rezolve problemele personale sau de serviciu, altul are necazuri acasă, al treilea caută leac pentru boala de care suferă, al patrulea, pur și simplu, din curiozitate ; să vadă cu propri-i ochi, întrucît despre Vanga și forța ei de clarviziune s-au spus atîtea lucruri greu de crezut.

Locuitorii din Petrici s-au obișnuit într-atît cu oamenii care așteaptă în fața casei sale, încît consideră aceasta ca pe un lucru natural și nu încape îndoială că foarte puțini dintre ei își dau seama ce „avuție" a căpătat orașul în persoana ei în acel an 1942.

Vin aici tot felul de oameni, deosebiți prin vîrstă, educație, prin puterea lor de înțelegere. Ce anume îi atrage, atît de perseverent, la pragul Vangăi — speranța că vor găsi vindecare pentru durerile lor, răspunsuri privind sorțile și problemele lor încîlcite, clarificarea în ceea ce privește viețile lor în derivă. Și Vanga retransmite...

Ce are în ea, oare, atît de neobișnuit, încît destinul să o înzestreze cu un dar atît de neobișnuit ?

Vanga s-a născut la 31 ianuarie 1911 în orașul Strumița din Iugoslavia, în familia unor plugari săraci. De la tatăl său a moștenit rezistența fizică, simțul dreptății și dragostea față de cei năpăstuiți, iar de la mama sa voioșia, un caracter aplecat spre ordine și curățenie, care la Vanga au fost ridicate la rangul de cult.

A văzut lumina zilei cu două luni înainte de soroc, era foarte plăpîndă, avea urechile lipite de cap și tot așa, lipite, degetele de la mîini și picioare. În clipele acelea nimeni nu știa dacă acest copil va trăi și de aceea au așezat-o în apropierea cuptorului, înfășurată într-o burtă de bou și lînă nespălată, pentru ca astfel să aștepte împlinirea celor nouă luni. Într-o noapte a lunii martie copilul a izbucnit într-un plînș puternic și *babele* atotștiutoare i-au spus mamei alarmate că, de fapt, copilul abia acum se născuse. Și, pentru că în ținutul Strumiței exista obiceiul să nu se dea nume unui copil despre care nu se știa dacă va trăi, în ziua următoare, tot conform obiceiului, bunica nou-născutei a ieșit în stradă și i-a cerut primei femei întîlnite să-i dea un nume. Femela a zis : „Andromaca". În timpurile acelea multe femei din Strumița purtau nume grecești, însă bunicii nu i-a plăcut, așa că a întrebat de nume pe o a doua femeie, care i-a dat fetiței numele de Vanghelia — cea purtătoare de vești bune. Și acest nume este grecesc însă în ținutul Strumiței este atît de popular, încît bunica l-a primit ca fiind *de-al lor* și l-a acceptat.

Tatăl, Pande Surcev era încă foarte tînăr cînd a fost luat în armată și dus să lupte împotriva jugului otoman. Luat prizonier de turci a fost osîndit pe viață și trimis în închisoarea Edicule, închisoare cu un regim inchizitorial, fără speranță de salvare. A ieșit de acolo în anul 1908 cînd *Tinerimea turcă* a declarat Turcia drept monarhie constituțională, iar noul guvern i-a eliberat pe cei arestați. Întors acasă a înțeles că *cetele* nu fuseseră desființate, astfel încît a reintrat în luptă. Scurt timp după aceasta cetele s-au desființat și luptătorii s-au întors în locurile natale.

Pande a revenit în satul de baștină, Novo Selo, însă nu a mai găsit pe nimeni acasă. Părinții muriseră iar fratele i se pribegise undeva, prin satele din jur. Se învîrtea zile de-a rîndul fără nici un scop și se mira de ce să se apuce. Mai apoi i-a ajuns la urechi că primăria orașului Strumița atribuie casele și pămînturile părăsite de turci și a plecat să se rostuiască acolo. I-au dat o casă veche la marginea orașului. Aproape toate casele erau

vechi și din pălantă, iar mahalaua semăna mai mult a sat, decît a parte aparținătoare orașului. Ulițele erau strîmte, noroioase, murdare, iar seara întunecoase de parcă te-ai fi aflat într-un cazan. Curțile erau mici, îngrădite cu garduri din ghimpi sau nuiele, iar prin ele se plimbau în voie vitele. Seara gospodarii le închideau la parterul caselor sau dormeau, pur și simplu, de-a valma cu ele. Veniseră cu toții, de prin satele din împrejurimi, în căutare de mijloace de trai, mai ales plugari sau mici meseriași și negustori. Coloratura mahalalei, pe care toată lumea o numea Sfîntuleț, pentru că era îngrămădită în jurul bisericii Cei 15 Sfinți Mucenici, era completată de cîteva familii gălăgioase de țigani și de familia unui hoge, care nu voise să se strămute în Turcia și căruia lumea îi zicea „Ghiul bábá", pentru că avea cea mai frumoasă grădină de trandafiri din împrejurimi.

Noul venit trăia în pace și înțelegere cu noii săi vecini. Și-a luat o bucată de pămînt și a început să o lucreze. La început a fost singur. Pe urmă a întîlnit-o pe mărunțica — pe cînd era o fetișcană — sprintena și vesela Paraschiva, a plăcut-o și a luat-o de nevastă.

Vanghelia — s-o numim de aici înainte mai pe scurt, Vanga — avea abia trei ani atunci cînd, la nașterea celui de-al doilea copil, i-a murit mama. Un an mai tîrziu, în anul 1915, a izbucnit Primul război mondial și, încă de la început, tatăl a fost mobilizat și a plecat pe cîmpul de luptă, în rîndurile armatei bulgare. Vanga a rămas în grija vecinei Asanița — o foarte bună și miloasă turcoaică. Timp de aproape trei ani de la tatăl Vangăi nu a venit nici o veste, astfel încît vecinii considerau că Vanga rămăsese orfană de ambii părinți, cînd, într-o bună zi tatăl, slab de nerecunoscut, s-a întors viu și sănătos.

S-a mutat din nou, împreună cu Vanga, în vechea casă, dar acest fapt s-a arătat a nu fi atît de simplu pentru tată. Vanga avea de acum șapte ani, era slabă, cu ochi albaștri și părul blond, arătîndu-se un copil impetuos și încăpățînat. Se vedea că îi lipseau duioșia, dar și severitatea maternă.

În acest timp, la sfîrșitul războiului, în Strumița s-au instăpînit noua autoritate și noii conducători locali, introducînd-se noi regulamente și tot felul de restricții severe. Nu puțini erau însă acei strumiceni care nu înțelegeau ordinele, problematice pentru ei, motiv pentru care trăiau stăpîniți de teamă și neliniște. Pande trăia de asemenea stăpînit de același sentiment, întrebîndu-se cum va fi viața Vangăi atunci cînd va mai crește.

Vanga era însă plină de viață, veselă și sociabilă, iar copiii veneau cu mare plăcere să se joace în curtea ei. Jocul ei preferat era acela de a-i pune pe copii să se întindă în curte — ei erau „pacienții", iar ea doctorița, care îi vindeca, în care scop tăia tot felul de ierburi, pe care li le aplica pe stomac. La urmă — pentru că nu putea suferi murdăria — așezată în mijlocul curții pe o rogojină, îi obliga să curețe curtea. După ce terminau de făcut ordine, copiii o înconjurau, iar ea le spunea povești care nu se mai sfîrșeau, născocite de ea. Copiii o ascultau încîntați.

Peste ani, în momente de bună dispoziție, tatăl le povestea, altor copii, istorioare vesele despre „gospodăreala" de atunci a Vangăi, la care toți rîdeau cu lacrimi.

Vangăi îi plăcea foarte mult să așeze fiecare lucru la loc sigur. Într-o zi, Pande s-a hotărît să plece la pescuit și l-a rugat pe vecin să-l aștepte doar o secundă, cît să-și ia acele de pescuit. A căutat și iar a căutat prin casă, dar de undițe nici urmă. Vanga urmărea cu mulțumire căutarea zadarnică și abia după un timp și-a întrebat tatăl ce caută. Abia după aceea i-a spus că acele sînt înfipte în căciulă. Tot așa își căutase Pande și opincile și, cu toate dăduse mult timp ocol cazanului întors cu gura în jos, nu își dăduse seama că acestea se află sub el.

Considerînd că nu va putea să se descurce de unul singur, și cu copilul și cu gospodăria, Pande a hotărît să se recăsătorească. Deși nu părea să aibă prea mari șanse de succes, fiind sărac, văduv și cu un copil pe deasupra, și-a găsit foarte repede soție.

Tanka Gheorghieva, care pentru a-și împleti lungile-i cozi trebuia să se urce pe scaun, era una dintre cele mai frumoase fete din oraș. Fusese logodită cu un ofițer bulgar, dar soarta făcuse ca apropiata căsătorie să nu mai poată avea loc, astfel încît, pentru a nu se face de rîs, părinții au căsătorit-o, în grabă și pe tăcute, cu Pande.

Deși nefericită, datorită acestei neașteptate răsturnări a sorții, Tanka a întîlnit, în persoana soțului, un om bun și muncitor, iar el, în ea, o gospodină vrednică și o mamă grijulie față de copilul său. Au urmat zile de fericire și bunăstare. Pande era un priceput și harnic agricultor și, de aceea, încet, încet pămîntul său a început să se extindă, ajungînd la o sută de ari. Și-a angajat chiar și un argat pentru a-și putea munci cît mai eficient pămîntul, iar oamenii au început să i se adreseze, în semn de respect, cu „boier Pande".

Bunăstarea aceasta însă nu a durat mult. Unul dintre cei mai *zeloși* colaboratori ai puterii locale nu-i putea ierta lui Pande trecutul. Într-o zi a fost arestat și dus. Pe urmă i-au luat pămîntul. Era în toiul secerișului, cînd oamenii strîngeau pîinea de pe cîmp. Din belșug, familia a căzut într-o mizerie fără margini, care i-a însoțit ani îndelungați.

Cînd tatăl a revenit de acolo de unde îl aruncase soarta, istovit și învins, a devenit limpede că trebuie să se angajeze pe undeva, ca argat, pentru a fi în stare să-și hrănească familia, care între timp se mărise. În anul 1922 Tanka născuse un băiat, căruia i se dase numele Vasil. Tatăl s-a născut oier în satul Bosilovo, iar apoi în satul Dabilia. Cioban, apoi argat, pînă la sfîrșitul vieții a rămas sărac lipit.

Acasă au rămas soția împreună cu cei doi copii — Vanga și Vasil. Vanga o ajuta la gospodărie, dînd dovadă de multă pricepere. Avea de acum unsprezece ani. Își distra frățiorul născocind tot felul de jocuri la care să poată participa și ea. Atîta doar că, de vreo jumătate de an, născocise un joc care-i neliniștise pe părinții săi. Afară, în stradă sau undeva, într-un loc mai retras al curții, așeza un vas sau un lucru oarecare, după aceea se întorcea pînă la zidul casei, închidea ochii și pornea să se deplaseze — așa cum fac orbii — în căutarea obiectului respectiv. Se juca astfel cu perseverență, iar și iar, de-a „oarba" și nici amenințările, nici interdicțiile rudelor nu o puteau opri.

În anul 1923 familia s-a mutat în Novo Selo, la fratele lui Pande, Kostadin. Acesta ajunsese om cu stare, se căsătorise și, după ce aflase de situația grea în care se zbătea

familia fratelui, hotărîse să-i cheme la sine pentru ca, împreună, să aibă grijă de vite și să nu mai rabde de foame în Strumița. Pande primise.

Ca mai vîrstnică — avea de-acum doisprezece ani — Vangăi îi revenea sarcina să meargă zilnic cu măgarul pînă la stîna situată în afara satului, de unde trebuia să aducă, în două bidoane, laptele. Într-o zi de vară, întorcîndu-se în sat împreună cu cei doi verișori, cei trei copii au hotărît să ocolească pe la *Fîntîna Hanului*, aflată în cîmp nu departe de drum. Și, cum s-a întîmplat, nimeni nu a putut înțelege...

Fără de veste s-a dezlănțuit o furtună grozavă. Cerul s-a întunecat și a pornit să bată un vînt înspăimîntător, care a rupt crengile copacilor, a scos din rădăcini arborii tineri, azvîrlindu-i, laolaltă cu bulgări de pămînt, departe, în cîmpie. S-a ridicat un enorm stîlp de praf, pînă la cer. Praf, bulgări de pămînt, frunze și crengi s-au amestecat într-un [illegible], încremenindu-i pe copii înghețați de groază, azvîrlindu-i pe cei doi verișori aproape de fîntînă, iar pe Vanga purtînd-o la doi kilometri distanță în cîmpie, tocmai la locul denumit Tărnaka. Cît timp a durat această furtună? Nimeni nu-și mai aduce aminte. Pe Vanga însă, atunci cînd au început căutările, abia au putut-o descoperi pe o țarină, acoperită cu bulgări de pămînt, pietre și crengi. Părea a-și fi pierdut mințile de frică, dar și mai grozavă era acea durere teribilă, care îi fulgera ochii plini de praf și pe care, cu nici un chip, nu-i putea deschide. După ce au adus-o acasă s-au străduit cu toții să-i aline durerile; au stropit-o cu apă, i-au spălat ochii cu o infuzie din plante, dar nimic nu s-a dovedit a fi de ajutor. Au apelat atunci la tot soiul de vrăjitoare și descîntătoare, i-au dat apă descîntată și apă sfințită, i-au pus comprese și au uns-o cu alifii, dar nici acestea nu i-au adus alinare. Pînă-n seară ochii i s-au umplut cu sînge și, împreună cu irișii, s-au albit.

Tatăl, disperat, a luat pe loc hotărîrea de a se întoarce la Strumița și să caute acolo un medic. De fapt, la Novo Selo stătuseră foarte puțin, cam trei luni, timp în care nu

simțisera cine știe ce îmbunătățire, de parcă ar fi venit acolo numai pentru ca Vanga să se îmbolnăvească de ochi!

Vestea despre nenorocirea ei s-a răspîndit cu repeziciune în mahala și ziua întreagă s-au perindat vecinii, care propuneau tot felul de ierburi și alifii, povestind despre tot soiul de cazuri care fuseseră vindecate în acest mod. În realitate făceau aceasta numai din compasiune, întrucît nimeni nu cunoștea vreun mijloc eficace pentru o asemenea boală.

Au dus-o pe Vanga la medic, iar acesta a spus că situația este serioasă, deoarece inflamația se extinde și că, pentru a i se salva ochii, este nevoie să fie operată, dar că pentru aceasta sînt necesari foarte mulți bani...

În scurt timp i s-au făcut, la Skoplje două operații, pentru prima tatăl a găsit banii necesari, iar cea de a doua i-a fost făcută — pe motiv le paupertate — gratuit, însă ambele fără succes. I s-a propus tatălui o a treia operație, la Belgrad, și el s-a declarat de acord. Au stabilit data și i-au comunicat că pentru această operație va trebui să plătească 5 000 dinari — în jur de 500 leva — o sumă destul de mare pentru acele timpuri. Tatăl era distrus, întrucît nu știa de unde să facă rost de acești bani. Era foarte sărac și nici vecinii nu erau mai avuți decît el, motiv pentru care nimeni nu-i putea da suma necesară. A rugat-o atunci pe fosta sa soacră, care declarase că va lăsa nepoatei sale Vanga unul dintre ogoarele pe care le avea. Pande îi cerea să vîndă bucata de pămînt promisă și astfel să asigure banii pentru operație. Numai că după moartea fiicei sale — mama Vangăi — relațiile dintre soacră și ginere se înrăutățiseră serios, astfel încît bătrîna a refuzat să-l ajute. Atunci tatăl a început să vîndă de prin casă, dar ce putea să ia de pe catrafusele mizere? A vîndut mașina de cusut, rămasă de la prima soție, a vîndut și singura oaie pe care o aveau pe lîngă casă, dar mai mult n-a mai avut ce să vîndă. A găsit pe undeva și ceva bani, dar și așa abia a reușit să adune jumătate din sumă, iar sorocul se apropia.

Cu o zi înainte de operație a trimis-o pe Vanga la Belgrad cu un vecin ceva mai înstărit, care mergea la fiul

său în vizită. Deși dorea din suflet ca în acest moment greu să fie alături de Vanga, tatăl a rămas acasă pentru a nu cheltui cu drumul din, oricum insuficienta, sumă de bani.

Cînd vecinul, pe nume Pande Paivanski, un domn curat și bine îmbrăcat a dus-o pe Vanga la spital, dădea impresia unei rude bogate, care-și conduce ruda săracă în dorința de a scăpa cu un ceas mai devreme de ea. Cu o astfel de impresie a rămas și medicul care urma să facă operația de a doua zi. Cînd a văzut însă cîți bani i-a dat însoțitorul s-a mîniat pe zgîrcenia acestuia, iar seara a chemat-o pe Vanga în cabinetul medical și i-a spus: „Fato, mîine am să te operez, însă pentru că banii pe care i-a trimis tatăl tău sînt doar pe jumătate îți voi face și eu doar jumătate de operație. Cînd îmi veți aduce suma trebuincioasă te voi opera așa cum trebuie!" Mă gîndesc că aceste cuvinte au fost rostite așa cum se întîmplă într-un moment de furie momentană.

Cînd s-a întors acasă Vanga vedea, chiar dacă foarte slab. Doctorul îi spusese că, pentru a se restabili, are nevoie de mîncare bună curățenie și liniște. Bineînțeles aceste cuvinte au rămas ca un deziderat, întrucît viața familiei sale se scurgea, ca și înainte, în sărăcie și mizerie.

În anul 1924 s-a mai născut un copil, băiat, pe care l-au numit Toma și sărmanul Pande a pornit-o din nou să lucreze ca argat, prin sate, ca să-și poată hrăni cumva familia ce număra acum cinci suflete. Nevasta lucra, atît cît o lăsau puterile, la cîmp iar Vanga îngrijea de cei doi frățiori și făcea gospodăria.

Curînd, condițiile proaste de viață și-au spus cuvîntul. Din nou s-a tras „perdeaua", despre o nouă operație nici nu putea fi vorba și peste, puțin timp, Vanga a orbit complet.

Deznădejdea era deplină. Vanga plîngea întreaga noapte și se ruga să se facă o minune ca ea să vadă din nou, dar minunea nu s-a produs. Au trecut luni și ea nu se putea consola cu gîndul că stă ca o greutate pe capul familiei, fără să-i poată ajuta cu ceva. Stătea neajutorată, neștiind cum să găsească o ieșire din această situație.

Într-o zi, vecinii l-au sfătuit pe Pande să facă o încercare în orașul Zemun, unde exista o Casă a Orbilor și să o trimită pe Vanga acolo. Dacă nu de alta, măcar nu va răbda de foame, fiindcă se spunea că acolo se îngrijesc bine de nefericiții copii.

În anul 1925 au primit înștiințare de la Casă că Vanga a fost admisă. Avea de-acum cincisprezece ani. Cînd a înțeles că va pleca, de emoție nu a mai putut închide ochii pînă dimineața. O aștepta un viitor necunoscut și nimeni nu putea să-i spună cît timp va rămîne în această Casă. Poate pentru totdeauna! La gîndul că de aici înainte nu are să-și mai „vadă" familia, inima i se strîngea de tristețe și toate acestea o făceau să izbucnească în plîns.

În dimineața următoare și-a luat adio de la casă. Mărunțică și slabă, ciudat de copleșită, ea „privea" ivirea zorilor zilei de primăvară. „Privea", este, se înțelege, un fel de a zice, mai exact spus asculta ivirea zilei. Acum recepta lumea cu auzul ; cei care văd nici măcar nu-și pot închipui cîte sunete zboară pe lîngă ei... Iată, o adiere ușoară de vînt se strecoară prin gardul viu, apoi dezmiardă mușcatele și micsandrele. Prin iarba proaspătă lipăie lăbuțele pisicii, iar soarele se leagănă pe ramura cea mai înaltă a prunului. Apoi alunecă pe fața sa. Tabloul acesta s-a întipărit pentru totdeauna în conștiința ei și Vanga l-a ținut minte pentru toată viața.

În Casa pentru Orbi din orașul Zemun totul era nou și interesant. Imediat după sosire noua elevă a fost îmbrăcată în uniforma Casei — fustă plisată de culoare maro și bluză cu guler marinar. Au încălțat-o și cu o frumoasă pereche de pantofi de culoare bej. I-au tăiat pletele blonde, ca să arate cuviincios. Vanga era tulburată și foarte fericită. Apoi, pe furiș, și-a pipăit și potrivit noile vestminte, simțindu-se ca o regină, pentru că niciodată pînă atunci nu fusese atît de frumos îmbrăcată.

Regimul Casei era sever. Pînă la prînz elevii aveau ocupații foarte serioase — învățau alfabetul Braille, li se predau diferite discipline, învățau muzica... Noua elevă avea un auz muzical neobișnuit de dezvoltat, astfel încît a învățat foarte repede să cînte la pian. Clapele păreau a nu emite sunete, ci povesteau despre casă, despre cîmpiile

verzi ale Strumiței, despre cerul albastru de deasupra satului Novo Selo, despre curtea cu pestrițele micsandre și mușcatele sălbatice, despre susurul vesel al rîului Trakaina, despre copilărie, despre cei apropiați, despre lumină... Ce păcat că ora de muzică nu dura ziua întreagă!

Pe urmă au început disciplinele practice. Fetele erau învățate gospodăria — să împletească, să gătească, să facă ordine și curățenie. Practica aceasta nu este un lucru complicat, cu condiția însă ca omul să dispună de ochi. Aici fetițele oarbe trebuiau să învețe a „vedea" cu mîinile, să capete degete sensibile și mlădioase. Vanga și-a însușit cu ușurință totul și nu exista profesor care să nu fie mulțumit de ea.

Au trecut, pe nesimțite, trei ani. Vanga a devenit o fată de opsprezece ani. Avea o înfățișare îngrijită, iar fața ei slabă radia împăcare și mulțumire. De la un timp un fel de fericire interioară îi lumina figura. Aici, printre elevii Casei, se afla un tînăr, Dimitär, din satul Ghiaoto, raionul Ghevleisk și Vanga simțea că, doar ce-i auzea glasul, inima începea să-i bată fericit-tulburată, iar fața i se încingea de căldură. Tot așa, tînărul îi căuta glasul și se încingea de căldură. Tot așa, tînărul îi căuta glasul simțindu-se nepămîntean de fericiți cînd se aflau împreună. Într-o zi el i-a mărturisit că o iubește și i-a propus să se căsătorească. Părinții săi erau oameni bogați și nu aveau nimic împotrivă să aibă grijă de amîndoi.

Cît a fost ziua de mare Vanga și-a imaginat cum va arăta ca mireasă — cu rochie lungă, albă și cu un voal ca o adiere. De fericire părea că nu atinge pămîntul. A transmis vestea tatălui său și a așteptat binecuvîntarea acestuia. Zilele s-au scurs într-o așteptare înfrigurată...

O VIAȚĂ DEMNĂ DE ADMIRAȚIE

Într-una din zilele anului 1928, în locul așteptatei binecuvîntări părintești în vederea apropiatei căsătorii, Vanga a primit din Strumița o veste care i-a dat o lovitură de moarte. Tatăl o anunța că trebuie să se întoarcă imediat acasă pentru a se îngriji de copii. În anul 1926 Tanka născuse al treilea copil, o fată, căreia i-au zis Liubka și, doi ani mai tîrziu, la nașterea celui de al patrulea copil, a murit.

Așa s-a făcut că Vanga și-a luat adio de la prima sa dragoste, de la școală, căsătorie și de la o viață mai bună. Drumul de întoarcere spre casă a fost greu și chinuitor, fiind conștientă că acei trei ani petrecuți la Casa pentru Orbi din orașul Zemun vor rămîne cei mai frumoși ani din viața sa și că nu se vor mai repeta niciodată.

De aici înainte viața fetei oarbe va fi marcată de o sărăcie ucigătoare și nenumărate chinuri, dar, în paralel cu aceasta, și de o nemărginită forță sufletească, forță care o va întări pentru a face față tuturor greutăților.

Acasă, Vanga a găsit o mizerie indescriptibilă. Copiii, care de care mai mic, erau murdari și bolnavi datorită subnutriției. Fratele său, Vasil avea șase ani, Tome patru, iar cea mai mică, Liubka doi. Iar Vanga cea oarbă urma să fie totul pentru ei — și mamă și gospodina casei și ocrotitoare. După întoarcerea Vangăi tatăl a pornit-o din nou prin sate să caute de lucru ca argat sau cioban.

În acest timp a avut loc cutremurul din Cirpan, care a fost resimțit destul de puternic și în ținutul Strumița. Datorită acestei zguduiri vechea casă din paiantă s-a prăbușit și copiii lui Pande au rămas fără adăpost, în stradă. Cîteva zile mai tîrziu tatăl a ridicat peste drum o cascioară. A făcut-o din tulpini de trestie și a tencuit-o cu lut. Căsuța asta a rezistat în Strumița pînă de curînd. În interior avea o singură cameră și un mic coridor. Mai apoi au ridicat și o bucătărioară cu o vatră, în cuptorul căreia coceau pîine, bineînțeles atunci cînd aveau făină. S-au mutat repede, fiindcă n-aveau mare lucru de cărat, iar Vanga, cu simțul ei pentru ordine și curățenie, s-a străduit să facă locul cît de cît plăcut. Au pus la loc vizibil lada înflorată de zestre rămasă de la mama de-a doua, au întins pe podeaua de pămînt rogojini, iar în colț au așezat patul pe care Vanga așternuse o cergă, făcută din fire vechi de lînă, „ca să fie frumos", și asta le era întregul mobilier. În fața casei au îngrădit o curticică, pe marginea căreia au sădit flori frumoase. Vanga și Liubka au trăit ani îndelungați singure în această căscioară, deoarece frații, deși mai mici, au plecat prin sate să lucreze ca argați sau ciobani, pentru a cîștiga hrana familiei.

În oraș și în satele de prin prejur, vestea că fata cea oarbă știe să împletească repede și frumos, s-a dus cît ai bate din palme, așa că oamenii au început să-i aducă boccele întregi de fire pentru împletit. Pe urmă, în loc de bani îi dădeau tot felul de mărunțișuri sau fire vechi de lînă. Din ele Vanga împletea haine pentru copii, fiindcă adesea umblau rupturoși. Pentru sine însuși nu-și făcea nimic pentru că și așa nu ieșea din casă. În plus, știind cît erau de săraci, atunci cînd în mahala murea vreo femeie, hainele acesteia îi erau dăruite Vangăi, ca să le poarte.

Vanga a început să țească la război. A învățat-o pe Liubka să înnoade firele rupte și surioara mai mică auzea pînă tîrziu zgomotul războiului, sau percepea cum se mișcau fără încetare iglițele cu care împletea Vanga. Era ceva obișnuit ca Vanga să împletească pînă noaptea tîrziu și să plîngă de deznădejde. În timpul zilei se ținea tare, ca să nu o sperie pe Liubka și ca să nu îngăduie oamenilor să o compătimească, dar seara dădea frîu liber întregii sale dureri, lacrimile fiind singurul mijloc prin care se mai ușura.

Dimineața se sculau foarte devreme pentru că, spunea Vanga, aveau foarte multă treabă de făcut. Ei nu-i plăcea să stea degeaba și nu îngăduia celor din jurul său să stea fără rost. Dorea ca peste tot să fie curat și îngrijit. Așa, spre exemplu, ziua de luni era destinată spălatului rufelor, marțea măturau peste tot în jurul casei, miercurea cîrpeau hainele. Liubka cosea. Deși foarte mică, Vanga o învățase să gospodărească și era foarte exigentă cu surioara sa. Pipăia locul cîrpit și, dacă nu îi plăcea, îl descosea și o obliga pe Liubka să-l coase din nou. Adesea Liubka plîngea, fiindcă hainele ce trebuiau cîrpite erau multe și ea nu putea să meargă afară să se joace cu copiii. Dar Vanga era neînduplecată. Totul trebuia să fie așa cum trebuie. Joia frămîntau pîine. Vinerea mergeau în afara orașului de unde scoteau argilă, cu care spoiau casa pe dinăuntru, iar pe dinafară o înfrumusețau cu un brîu roșu. Sîmbăta mergeau să culeagă urzici sau lobodă pentru gătit. Duminica mergeau la biserică, iar după amiaza veneau femeile de prin satele din jur ca să-și ia lucrurile împletite și se strîngeau, în curtea ei, și vecinele, la vorbă. Vanga era foarte sociabilă, avea un deosebit simț al umorului și tuturora le plăcea să discute cu ea.

În ținutul Strumiței exista un obicei interesant. Seara, în ajunul zilei de Sfîntu Gheorghe, fetele puneau într-o oală de lut „semne", așa încît, în ziua următoare să afle, prin ele, cum le va fi norocul. De obicei așezau oala sub o bătrînă răsură, cu flori de culoare grena, care semăna cu un frumos copac rămuros. Foarte adesea, poate din compasiune, fiindcă era oarbă, o alegeau pe Vanga ca „oracol", iar în dimineața următoare ea scotea din oala de lut „semnele", făcînd fiecăreia preziceri. Interesant era însă faptul că tot ceea ce le spunea Vanga se îndeplinea cu o exactitate absolută. Se minunau cu toții de aceasta, dar nimănui nu-i trecea prin minte că Vanga are darul de a prezice.

Tot așa, la o altă sărbătore, de ziua celor „40 de Sfinți Mucenici", fetele așezau de-a curmezișul rîului crengi, făcînd astfel un „pod", fiind încredințate că, peste noapte, vor visa cum peste el va trece viitorul lor ales. A doua zi însă, aproape nici una dintre ele nu puteau s-o uimească pe Vanga, pentru că aceasta le povestea ce anume visase în timpul nopții. Erau foarte ciudate aceste manifestări ale sale, însă nimeni nu se chinuia să și le explice.

Aceste momente de sărbătoare și veselie erau însă foarte rare. Vanga nu-și putea îngădui să se relaxeze, deoarece sărăcia alerga întruna pe urmele sale, iar ea trebuia să lucreze zi și noapte. Adesea, foarte adesea, flămînzeau. Hrana lor de bază o constituiau varza sălbatică, turtele de mălai și laptele acru foarte diluat, însă de cele mai multe ori rămîneau și fără acestea

Într-o zi i-au spus tatălui că nu mai au de unde lua făină. Arareori aveau bani și Vanga îi ținea ascunși pentru zile extrem de grele. Tatăl s-a dus la un sătean avut, prieten de-al său, și l-a rugat pentru un pic de făină. Acesta i-a spus că are un săculeț, dar că i-l va da numai contra plată. Tatăl a luat săculețul și l-a trimis pe dată la Strumița cu un negustor ambulant. Bucuria a fost mare în casă. Vanga a frămîntat pe loc pîinea și, așa fierbinte, au rupt-o și au mîncat din ea. Dar numai după o jumătate de oră celor două surori li s-a făcut rău, lumea a pornit să se învîrtă cu ele și au început să vomite. Vecinii, speriați, l-au chemat pe Pande din satul vecin să vină imediat acasă. După ce a cercetat făina a constatat că „prietenul" îi dăduse nu făină ci negară măcinată, o plantă care crește printre cereale și este otrăvitoare.

La marginea orașului, în apropierea rîului Trakaina, aveau o mică grădină în care creșteau șase cireși. Cînd cireșele se coceau, Pande le vindea unor negustori ambulanți, iar atunci cînd, în timpul anului vreunul dintre copii îi cerea tatălui să-i cumpere ceva, el făgăduia : „Cum vind cireșele am să-ți cumpăr !" De obicei banii erau atît de puțini, încît făgăduiala rămînea mereu amînată pentru anul viitor.

Într-un an au plantat și un lan cu tutun. S-au chinuit cu el de dimineața pînă seara și drept răsplată, atunci cînd l-au predat la Monopolul Tutunului, li s-a plătit atît de puțin, că banii abia dacă le-au ajuns pentru un ulcior nou, pe care tatăl l-a umplut cu bragă.

Prin anul 1934 Liubka a început să meargă la școală. Era cea mai bună la învățătură, dar și cea mai săracă și mai jerpelit îmbrăcată. Vanga era foarte fericită, văzînd

dragostea ei pentru învățătură, deoarece, fie și pentru scurt timp, se atinsese și ea de știința de carte în Casa pentru Orbi, și știa ce bogăție reprezintă învățătura. Cu toate că acasă Vanga era foarte severă cu copiii, iar ei i se supuneau și o ascultau întrutotul, Vanga nu reușise să-și convingă frații să învețe. De fapt ei nici măcar nu aveau această posibilitate, pentru că mai tot timpul lucrau ca argați prin sate, dar chiar și dacă ar fi avut timp ar fi refuzat cu îndîrjire să meargă la școală. Cel mai mare, Vasil i-a spus că și dacă ar avea vreme nu ar voi să meargă la școală.

Anii de după 1944 au fost marcați de o mizerie inumană, de multe umilințe și chinuri. Însă, deși cea mai oprimată, Vanga a fost cea mai tare și cea mai realistă din întreaga familie. Nici măcar pentru o clipă ea nu și-a îngăduit odihnă sau să se plîngă față de cineva. Era nu numai reazemul copiilor ci și al tatălui, care era pur și simplu zdrobit de grija pîinii cea de toate zilele, și care cădea, uneori, într-o puternică stare depresivă. Vanga îi dădea și lui curaj, spunînd mereu că vor veni și zile mai bune.

Pentru că tot nu reușea să lege două-ntr-una, Pande s-a gîndit să devină căutător de comori, și într-o bună zi să dea peste o grămadă de bani. Odată, Vanga i-a spus că știe unde sînt îngropați mulți bani „antici", și i-a descris locul. Nu era prea aproape de Strumița — era acolo un sat părăsit, iar lîngă el un rîu și o pădurice. Între rîu și pădure se găsea o stîncă mare, iar sub ea se aflau îngropați banii. Tatăl s-a mirat de spusele Vangăi, pe urmă a surîs neîncrezător, dar, după ce s-a mai gîndit și-a amintit că acest loc există în realitate. Satul se numea Raianți, era părăsit deoarece acolo bîntuise într-o vreme ciuma, iar oamenii se mutaseră prin alte sate, iar rîul se numea Raianska. Existau de asemenea și pădurea și stînca. A întrebat-o pe Vanga de unde știe despre aceste lucruri, iar ea i-a răspuns că le visase. Într-o zi tatăl a propus să meargă pînă la Raianți ca să vadă dacă spusele Vangăi sînt adevărate. Bineînțeles că au pornit-o într-acolo pe picioare. Liubka își amintește însă că Vanga se mișca prin acele ținuturi de parcă ar mai fi fost de

multe ori pe acolo ; și toate erau așa cum i le descrisese tatălui. Pande a spus că o să vină într-o bună zi să sape sub stîncă, dar pe urmă a căzut, și-a rupt mîna și așa și-au luat adio de la bogăție. Mai tîrziu, în acel loc a fost construit un lac de acumulare și, dacă acolo au fost îngropați bani, ei au rămas pentru totdeauna sub apă.

Nu mult după această întîmplare, din turma pe care o păștea Pande s-a rătăcit o oaie. El s-a întors acasă foarte supărat pentru că, neavînd bani să-i plătească stăpînului animalul dispărut, presupunea că acesta îl va izgoni și va rămîne fără slujbă, dar Vanga i-a spus : „Nu mai fi supărat ! Oaia ta se află la Atanas din satul Monospiti". Tatăl era de-a dreptul uluit, pentru că nu cunoștea un astfel de om și, cu atît mai mult nu înțelegea de unde ar fi putut să-l cunoască Vanga, care nu ieșea mai departe de curtea căscioarei, plus că nu avea nici măcar un singur cunoscut în acest sat. Uimit peste măsură și destul de tulburat el a întrebat-o de unde știe unde este oaia, iar ea i-a spus că visase. Spunea mereu că visează tot felul de lucruri, care ulterior însă se împlineau. Probabil că acestea au fost primele semne ale clarviziunii sale. Tatăl a pornit spre satul indicat de Vanga și, într-adevăr, a găsit acolo oaia, în turma omului arătat de ea.

Înainte de sărbătoarea Anului Nou, Primăria pregătea liste cu numele celor mai săraci oameni din Strumița, cărora li se dădea un ajutor în jur de zece leva (aproximativ 80 lei — n.t.). Toată săptămîna premergătoare sărbătorii Vanga și sora sa Liubka așteptau în fața Primăriei, ca să primească acești bani. Pătrunși de o mare milă funcționarii treceau pe lîngă cele două surori, pentru că Vanga, după șederea de ore în șir, desculță, pe cimentul înghețat al coridorului, avea picioarele roșii de frig. Liubka era încălțată cu un fel de saboți de lemn pe piciorul gol. Cînd le-a văzut așa, desculțe și înghețate, o mătușă de-a lor le-a zis : „Dacă n-aveți cu ce vă încălța, stați în casă la căldură !"

Numai că în casă arareori era cald. Cînd aveau posibilitatea cele două surori mergeau la marginea orașului, în partea numită Ciam Ciflic și adunau conuri de brad. Însă „combustibilul" li se termina repede și cea mai mare

parte din timp stăteau în odăița, la rece, deoarece casa fiind construită din tulpini de trestie trăgea din toate părțile, iar mijlocul camerei constituia locul de întîlnire al tuturor vînturilor.

În pofida tuturor acestora Vanga era sănătoasă și nu suferea de nimic. În anul 1939 însă s-a îmbolnăvit de pleurită. Timp de aproape opt luni s-a aflat între viață și moarte. Slăbise într-atît de mult, încît atunci cînd timpul era însorit Liubka o așeza într-o covată și o ducea afară, purtînd-o ca pe un copil. Cînd starea ei a devenit extrem de critică au chemat o doctoriță de la Centrul pentru malarici, aflat în apropiere. De cum a intrat în casă aceasta și-a rotit privirile dezgustată și a poruncit Liubkăi să dea la o parte păturile de pe bolnavă. Din cauza timpului îndelungat pe care îl petrecuse întinsă în pat, tot corpul Vangăi era numai o rană, iar pielea, pur și simplu i se descompunea. Doctorița a trimis infirmierul la Centru ca să aducă pudră și o soluție dezinfectantă, a ieșit din colibă și, în curte, i-a spus Liubkăi că sora sa este într-o stare foarte gravă și că va muri curînd.

Noutatea s-a aflat cu repeziciune în mahala și vecinii au chemat preotul pentru a-i da muribundei ultima împărtășanie, iar în ziua următoare, cînd muncitorii de la Monopolul Tutunului își primeau salariile mizere, unul dintre ei s-a așezat la intrare cu șapca în mînă și i-a anunțat că strînge bani pentru înmormîntarea unei fete sărace.

Două zile după aceasta Liubka s-a dus să ia apă de la cișmeaua aflată destul de departe de casă și, la întoarcere, cînd s-a apropiat de curte și a dat să deschidă portița, s-a uitat și a scăpat vasul de surpriză. Vanga, pe care toată lumea o aștepta să moară din clipă în clipă, se ridicase din pat, ieșise în curte și mătura de zor. Nimic nu lăsa să se vadă că se aflase pe patul de „moarte". Era doar ceva mai palidă ca de obicei, însă mișcările mîinii erau puternice și ferme, ca ale unui om sănătos și plin de vigoare. Cînd a auzit glasul Liubkăi i-a zis: „Hai, repede, la treabă. Trebuie să măturăm peste

tot, să fie curat, pentru că, în curînd, aici va începe să vină foarte multă lume!"

Anul 1939 s-a scurs sub semnul unor noi revolte legate de alegeri. Guvernul din acel timp ducea o politică reacționară, de apropiere de Germania hitleristă. Acest fapt generase în multe locuri demonstrații populare de protest și greve. Printre oameni circulau tot soiul de povești și zvonuri. Au început și arestările în masă.

A fost arestat și tatăl Vangăi, pentru că ar fi spus în fața oamenilor că politica guvernului duce poporul la pieire. A fost din nou bătut și torturat. Avea atunci cincizeci și trei de ani, iar cînd s-a reîntors acasă semăna cu un bătrîn și nu încăpea îndoială că fusese zdrobit în bătăi. I-au pus pe rănile sîngerînde foi de ceapă, l-au înfășurat în piei proaspăt jupuite, i-au dat cu tot felul de unsori, apoi, deși nerefăcut pe deplin, Pande s-a ridicat și a pornit din nou prin sate.

Pe la începutul anului 1940 Liubka s-a îmbolnăvit de meningită. Au dus-o la spitalul din Știp; acolo au refuzat s-o primească, pentru că nu aveau paturi libere, dar cînd au înțeles cît erau de săraci, doctorul de gardă s-a arătat de acord s-o așeze pe coridor. Aproape două săptămîni, bolnava s-a aflat pe pragul dintre viață și moarte, însă i-a fost scris să trăiască.

Au lecuit-o prin înfometare. Cînd s-a întors în Strumița a găsit-o pe Vanga chiar mai slabă decît ea. În timpul cît Liubka lipsise de acasă nimeni nu le trecuse pragul, nu avusese nici măcar cine să aducă apă. Dar ea răbdase. Zile de-a rîndul șezuse fără mîncare și apă, fără a se plînge cuiva. Se bucurase mult că surioara ei se întorsese vie și sănătoasă.

După îndelungata zacere Liubka era foarte anemiată și, un medic militar, la care au dus-o, a spus că are nevoie de o hrană consistentă, ca să se întărească. Însă cînd a văzut cît sînt de zdrențăroase cele două surori, le-a zis că fetița se poate întrema dacă va bea zilnic cîte o jumătate de litru de lapte de oaie nefiert.

Tatăl a decis să facă rost de acest lapte și așa, în primăvară, s-a tocmit cioban în satul Hamzali, la o fabrică de încălțăminte, după care le-a chemat pe amîn-

două fetele la el. Într-adevăr acolo era lapte din belșug și Liubka s-a întremat în scurt timp. În fiecare zi, împreună cu Vanga, mergeau să ia apă de la un puț, aflat în cîmpie, departe de sat. Pînă ce Liubka umplea vasele Vanga se așeza pe o piatră și, uneori, stătea așa, tăcută și neclintită, timp îndelungat, desprinsă complet de tot ce era în jurul său. De regulă nu reacționa și nu auzea nici măcar atunci cînd Liubka îi spunea : „Am umplut vasele, hai să mergem !“

Într-o astfel de zi era atît de adîncită în gînduri, încît Liubka a început să plîngă de frică. Șezuse mult timp amuțită lîngă sora ei, pînă în momentul cînd Vanga, ca și cum ar fi ieșit din amorțeală, i-a spus : „Nu te speria, n-ai de ce te teme, n-am făcut decît să stau de vorbă cu un om. Era un călăreț venit să-și adape calul la fîntînă. I-am spus să nu se supere că nu-i cedezi locul la fîntînă și asta pentru că tu nu îl vezi. Călărețul mi-a zis : „Vezi această ierbișoară cu flori albe, mărunte, care crește în jurul fîntînii ? Aceasta este iarba stelelor și folosește la lecuirea multor boli.“

Liubka s-a uitat în jur și numai atunci a băgat în seamă iarba care creștea din belșug împrejur. Avea o tulpină subțire, fără frunze, iar în vîrf ardeau flori mărunțele, ca niște steluțe. Nici pînă azi Liubka nu știe cum se numește planta aceea, pentru că nu a mai văzut-o în alt loc și nimeni în acest ținut nu a cunoscut vreo plantă cu un astfel de nume. Atunci însă, cînd a auzit spusele sorei sale, s-a speriat și mai tare, fiindcă erau singure, pe toată întinderea cîmpiei, și pînă umpluse vasele, nu se arătase nici măcar, cum se zice, pasăre în zbor și, atunci, de unde pînă unde călărețul ? Ce fel de oameni să fi fost aceștia cu care vorbea Vanga ? Liubka nu i-a văzut niciodată...

Fusese scris ca acest an, 1940, să le aducă numai boală. Pe vară, cînd venise la Strumița, tatăl căzuse și își rupsese mîna, iar pe piele îi „înflorise“ o rană mare. Rana aceasta se obrintise. De la ea, pe rînd, se infectaseră și celelalte nenumărate răni mai vechi de la bătăile primite de la secțiile de poliție, sub autoritate turcă. Treptat, infecția i-a cuprins tot corpul și Pande s-a trezit cu o gangrenă extrem de gravă. Vanga și Liubka l-au îngrijit întreaga vară ; într-un timp părea să se fi ivit o ușoară ameliorare și toți gîndeau că Pande ar putea să scape, dar Liubka auzea cum Vanga plîngea amarnic, seară de seară, de unde deducea că ea îi deplîngea dinainte soarta amară, știind că tatăl lor va muri curînd, iar ele vor rămîne orfane de ambii părinți, fără nici o ocrotire pe lumea asta.

În luna septembrie starea părintelui s-a înrăutățit foarte mult și, de prin satele de pe unde se găseau, au venit și cei doi frați ai lor să aibă grijă, pe rînd, de el. Abia acum, după atîta timp, se adunaseră, din nou, cu toții, dar foamea își arăta din nou colții. În fiecare dimineață cei doi frați plecau în piață să caute cîte ceva de lucru. Vasil aștepta în fața Primăriei, doar l-o tocmi cineva de hamal, iar Tome spăla ziua întreagă burți de vită într-o măcelărie, pentru ca seara să i se dea cîte ceva să ducă acasă. Numai că foarte adesea amîndoi veneau acasă cu mîinile goale.

Într-o zi, cînd nu mai aveau nici măcar o fîrmitură de pîine tatăl și-a adus aminte de un prieten al său și i-a trimis pe Tome și Liubka să-i ceară ceva bani cu împrumut. „Astfel de bani nu se dau — le zisese *prietenul* Hristo Tugearov, care ajunsese destul de înstărit — vă veți duce mîine pe ogoarele mele și o să adunați ce a mai rămas nestrîns de pe cultura de bumbac. Pe urmă o să vă dau bani.“

A doua zi, încă din zori, copiii lui Pande s-au dus pe ogor și toată ziua au adunat la bumbac. Era prin luna octombrie și era foarte frig. Bătea un vînt puternic, care parcă voia să-i zboare de pe cîmpia, pe care nu se mai afla nici un alt suflet de om. Mîinile li se albăstriseră și plezniseră de frig. Seara, cînd s-au dus la găzdoi și i-au dat sacul plin, acesta a zvîrlit la picioarele lui Tome două leva, spunînd că Liubka este mică și că ei nu i se cuvine nici un ban, după care a trîntit ușa, pentru că afară începuse să fulguiască.

La întoarcerea spre casă cei doi copii plîngeau de durere și obidă, iar lacrimile le picurau pe bucățica de

pandișpan, pe care-l cumpăraseră cu banii aceia, pentru tatăl bolnav.

La începutul lunii noiembrie tatăl a simțit că se duce și de aceea și-a strîns copiii în jurul său și le-a zis: „Copii, eu am să mor și veți rămîne singuri. Să fiți cinstiți și harnici și să o ascultați pe Vanga. Ea va fi de aci înainte totul pentru voi!“

Pe 8 noiembrie, 1940, la vîrsta de 54 de ani, tatăl a murit. Corpul defunctului, spălat și primenit era întins pe rogojină, pe pămînt și nici popa n-a venit să-i slujească, nici copiii nu știau cum au să-l îngroape, neavînd nici un ban. Au petrecut ziua și noaptea întreagă singuri, cu mortul.

A doua zi, vecinul lor, paracliser la biserica catolică, i-a povestit preotului despre tragedia acelor copii sărmani, iar acesta s-a îngrijit ca, fără întîrziere, Pande să fie îngropat în cimitirul catolic.

La întoarcerea de acolo, cînd a văzut cît de rupturoși și cît de deznădăjduiți erau orfanii, preotul le-a dat o mică sumă, din banii bisericii, să-și cumpere pîine.

Se înșirau zile grele, fără speranță, și numai răbdarea fără margini a Vangăi, stoicismul și puternicul său caracter i-au ajutat și pe ceilalți copii să nu cadă în cea mai neagră disperare. Cu toate că ei îi era cel mai greu, ea le dădea exemplu și celorlalți copii — cum să fie tari, să nu se dea înapoi din fața nici unor greutăți și să spere că vor veni și pentru ei zile mai bune.

La puțin timp după înmormîntarea tatălui, frații au plecat iarăși să caute de lucru ca argați, prin sate.

Multă vreme, Vanga și Liubka au rămas singure.

ÎNCEPUTUL

O nouă furtună începea să se ridice deasupra lumii. Cei din Strumița vorbeau despre un nou război mondial. Din tîrg începeau să dispară mărfurile de primă necesitate. Bogătașii își făceau provizii de produse alimentare în cantități mari. Vecinii se adunau în curtea Vangăi și stăteau de vorbă pînă tîrziu, iar glasurile lor îngrijorate pluteau peste strada, acum și ea, pustie. Vanga spunea adesea că ar trebui să se strîngă bani și să se dea de pomană la biserica „Cei 15 Sfinți Mucenici“, pentru ca localitatea să fie ferită de distrugere, deoarece peste un an va fi război, însă vecinii nu o ascultau. Ei socoteau că spusele sale sînt stîrnite doar de neliniștea și incertitudinea generală. Vanga le-a spus că a visat despre aceste evenimente apropiate, însă ei nu au crezut-o, deoarece li se părea a fi un argument prea îndoielnic, fără a mai vorbi de faptul că nimănui nu îi ardea de vise. Astfel, în neliniște și confuzie s-a scurs întregul an 1940. Iar la începutul anului 1941...

„Era înalt, blond și *dumnezeiesc* de frumos. Era îmbrăcat ca un războinic din antichitate, într-o armură ce strălucea în lumina lunii. Calul său își flutura coada albă și scurma pămîntul cu copita. S-a oprit în fața porții Vangăi, a descălecat și a intrat în cămăruța întunecoasă. Iradia atîta strălucire, că înăuntru s-a făcut lumină ca ziua. S-a întors către Vanga și a glăsuit cu vocea puternică: *În curînd lumea se va tulbura și mulți oameni vor pieri. Tu vei rămîne în acest loc și vei prooroci despre morți și despre vii. Nu te teme! Eu îți voi spune ce să prezici!*“

Liubka s-a trezit brusc, zgîlțîită nervos de Vanga. Stătea pe pat și se vedea că este foarte agitată, tremurînd din tot corpul.

— Liubka, ai văzut ieșind de aici un călăreț ?, a întrebat-o ea.

— Ce fel de călăreț — a zis sora sa — știi cît este ceasul ? Precis ai visat ceva !

— Nu știu, poate să fi și visat, însă a fost un vis foarte ciudat. Ascultă...

Neliniștea Vangăi i s-a transmis și Liubkăi și pînă în zori n-a mai putut dormi niciuna.

Pe data de 6 aprilie 1941, așa cum spusese cu un an în urmă Vanga, trupele germane au traversat granița iugoslavă. Încă din zori toți oamenii și-au părăsit casele și s-au ascuns prin bunkere sau în pădurea de la marginea orașului. Vanga și Liubka au rămas acasă. Deodată ferestrele au zăngănit și a răsunat duruitul unor mașini grele. Pe străzi și prin case nu mai era nici o ființă vie. După amiază, cele două surori au auzit vorbă și tropăit de cizme — nemții porniseră prin case ca să adune ouă și păsări. Răsunase o lovitură brutală și în pragul ușii se arătase un soldat. Ambele surori stăteau în picioare în cameră, amuțite de frică. Soldatul le scrutase, privise lucrușoarele mizere, azvîrlise o privire spre curtea pustie și plecase. Nu era nimic de luat din această casă.

Peste o zi, două vecinii s-au întors la casele lor. Scăpaseră doar cu spaima, deoarece casele erau neatinse și, în afara ouălelor și a păsărilor, toate celelalte erau la locul lor. Imediat au luat drumul spre familia Vangăi, să vadă ce s-a întîmplat cu cele două surori, dar s-au oprit uimiți în prag, fără a îndrăzni să intre înăuntru. Cei veniți mai pe urmă se înghesuiau în curte. Schimbarea care se petrecuse cu Vanga o făcea de-a dreptul de nerecunoscut. Iată cum și-o amintesc a fi fost în acele vremuri :...

„Vanga ședea în colțul cămărușei sale, sub candela aprinsă, și vorbea cu un glas plin, puternic și categoric. Era foarte slabă, dar părea cumva mai înaltă și foarte agitată. Rochia ei decolorată, deși strîmtată în mai multe rînduri, nu-i putea totuși ascunde marea încordare a

trupului. În ochii săi orbi se simțea pustietatea, însă figura îi era atît de schimbată și spiritualizată, încît părea că răspîndește lumină. Și vorbea, și vorbea... Din gura ei curgea un alt glas, care indica foarte precis locuri, evenimente, numele bărbaților mobilizați, care se vor întoarce vii sau care vor suferi o nenorocire. Aceasta a durat mai multe zile și în acel an aproape că nu a dormit deloc. Viziunea era atît de precisă, încît oamenii încercau dorința de a îngenunchea. Bărbații despre care a spus că se vor întoarce s-au întors într-adevăr, la sorocul prezis de ea."

Faima de prezicătoare a Vangăi s-a răspîndit prin oraș și în curtea ei au început să vină o mulțime de oameni.

Iată primul ei caz de clarviziune :

Soția vecinului Milan Partenov ședea în curtea Vangăi și plîngea, fiindcă de multă vreme nu mai avea nici o veste de la soțul său și îi căina pe cei patru copii, gîndind că de acum încolo au rămas orfani. Brusc, Vanga i-a spus :

„Nu plînge, întoarce-te repede acasă și pregătește cina, fiindcă Milan al tău va veni astă-seară acasă doar cu rufăria de corp pe el. Îl văd ! Se ascunde acum într-o rîpă și nu e departe de casă."

Femeia a crezut că Vanga spune așa din compasiune dar, totuși, peste puțin timp a plecat, a pregătit cina și a așteptat pînă la miezul nopții, dar soțul nu s-a arătat. S-a necăjit foarte tare că s-a luat după poveștile Vangăi și s-a culcat. Puțin după asta a trezit-o o bătaie ușoară în fereastră și, speriată, a privit afară. Cît pe ce să cadă jos de uimire ! În curte stătea Milan al ei, îmbrăcat, într-adevăr, doar cu rufăria de corp. Fugise din prizonierat și se ascunsese multă vreme, pînă ce izbutise să se apropie de casă. Uluită, nevasta dase fuga la Vanga, bătuse ca scoasă din minți în ușă și strigase : „Vanga, s-a întors Milan !"

Încă de la începutul războiului Vanga îi spusese mamei lui Hristo Pârcianov că fiul ei trăiește, dar că nu se va întoarce curînd. Logodnica lui, Pavlina nu crezuse în această vagă proorocire și se căsătorise cu altul. Cam

după un an, Hristo s-a întors, viu și nevătămat și, cînd a traversat piața, fosta sa logodnică a fost prima care l-a văzut. Nu a rezistat surprizei și a leșinat. Copiii din mahala au rupt-o la fugă ca să anunțe vestea mamei, iar aceasta, cînd și-a zărit fiul a simțit cum inima i se oprește de fericire.

Aceste două întîmplări au fost comentate pe larg nu numai în oraș, ci și prin satele din împrejurări și au provocat o neîntreruptă afluență de oameni la ușa Vangăi. Fiecare voia să afle cîte ceva despre rudele plecate în armată și Vanga nu refuza pe nimeni. În decursul timpului tot ceea ce proorocise Vanga s-a adeverit.

Darul proorocirii s-a extins și asupra problemelor de viață ale oamenilor care o vizitau. În scurt timp a devenit celebră și ca o bună lecuitoare a celor mai diferite boli, mai cu seamă pentru faptul că prescria ca medicament plante medicinale. Acest lucru nu este ceva neobișnuit, întrucît omul de rînd întrebuințează de mii de ani plantele medicinale pentru a se vindeca. Partea interesantă era însă aceea că îi dezorienta prin tratamentele sale, pînă și pe cei mai experimentați naturiști, deoarece recomanda cele mai simple mijloace și cele mai banale ierburi care, după părerea lor, nu posedau calitățile curative atribuite de Vanga. Mai mult, melanja plante despre care se considera că nu pot fi mixate și, totuși, leacurile acestea dădeau rezultate imediate și uluitoare A vindecat, de pildă, de o boală sufletească, o femeie, spunînd rudelor acesteia să rupă dintr-o iarbă, care creștea în apa pîrîiașului din apropiere și să o stropească de cîteva ori cu apa din acest pîrîu. Femeia s-a liniștit, are acum aproape 80 de ani și se bucură de nepoței.

Le indica țăranilor, care o vizitau, cu o precizie absolută, unde să-și caute animalele pierdute. Și ei le găseau în locul indicat. Odată, l-a dat în vileag pe un țăran care furase purcelul unei biete văduve, descriind amănunțit, în fața întregii obști, cum s-a petrecut furtul. Omul a plecat rușinat, iar în dimineața următoare văduva și-a găsit purcelul lăsat în fața porții.

Toate aceste întîmplări au fost comentate de-a lungul și de-a latul Strumiței, iar oamenii au început să vorbească despre Vanga cu un respect temător și în scurt timp ea devenit o autoritate de necontestat în acest ținut. Oamenii veneau să-i ceară sfat în cele mai diverse probleme, iar ea îi ajuta pe toți. Rezolva cu ușurință litigii încîlcite de ani de zile. Astfel s-a născut legenda despre Vanga. Unii oameni s-au temut de proorocirile sale și i-au pus în seamă cele mai incredibile practici mistice, au învinuit-o de practicarea magiei și a exorcismului. Alții dimpotrivă, seduși de viziunile sale, au amplificat cele prezise de ea, atribuindu-i săvîrșirea unor „minuni biblice."

Toate aceste cazuri vorbesc însă despre un singur lucru — despre acela că Vanga a primit recunoașterea oamenilor simpli, care au simțit sprijinul și ocrotirea ei. De fapt, această stimă nemăsurată o însoțește și pînă în ziua de azi. Este solicitată să fie nașă la botezul noilor-născuți, sau nașă la nenumărate nunți — nu numai în Petrici, ci și în toată țara. Este invitată la toate sărbătorile de familie. Oamenii consideră că a o invita pe Vanga în casa ta, iar ea să te cinstească prin prezența ei, înseamnă ca binecuvîntarea și buna-înțelegere să-ți intre în casă.

„La 8 aprilie, 1942 — povestește Liubka — a venit la noi tușa Tina, o veche prietenă a noastră, și i-a spus Vangăi că astăzi va fi vizitată de un oaspete foarte important. Nu ne-a spus cine este acesta. Ne-a explicat doar că în anul 1918 fusese încartiruit în casa ei. A ieșit și curînd s-a întors cu un bărbat de talie mijlocie, cu ochi cenușii și mustăți, pleșuv în creștetul capului, îmbrăcat într-un sacou gri și pantalon-golf. El a întrebat-o pe Vanga dacă poate să-i acorde cîteva minute. Am rugat-o pe tușa Tina să-mi spună cine este acest om, iar ea mi-a șoptit că este țarul bulgarilor, Boris III. M-am minunat foarte tare, întrucît nici prin gînd nu mi-ar fi putut trece ca, în bojdeuca noastră mizeră, să vină însuși regele. Vanga a rămas pe locul său obișnuit, din colțul camerei și, înainte de a fi fost întrebată ceva, a rostit cu un glas foarte aspru : *Țara ta crește, te-ai întins peste multe locuri, dar fii gata să te întorci din nou la*

marcă ! Și a repetat : *Fii gata* ! După care a adăugat : *Ține minte data de 28 august* !

Țarul nu a mai întrebat nimic altceva și a plecat foarte tulburat. A murit la 28 august 1943."...

După moartea sa au venit la noi, în Strumița, trei femei din Bulgaria, conduse de o femeie din Petrici. Au spus că aparțin anturajului regenților și au rugat-o pe Vanga să le spună ce se va întîmpla cu familia țarului, iar ea le-a răspuns : „Vă veți întoarce și veți înfășura patul regal cu o fundă de culoare roșu închis. Veți lua o sacsie de flori și veți veni din nou la mine, însă cît mai repede !" „Nu s-ar putea — obiectă una dintre femei — ca această panglică să fie albă sau roz ?" „Nu — a zis Vanga — numai roșie !" Femeile au plecat nemulțumite și mai mult, n-au mai venit. Dar știm cu toții că, la 9 septembrie, 1944, deasupra palatului țarului fluturau steagurile roșii.

FIECARE ARE DREPTUL LA FERICIRE

În anul 1942 granița cu Bulgaria a fost deschisă și la Vanga au început să afluează atît oameni din Petrici și din satele din împrejurimi, cît și din alte locuri mai îndepărtate. Cu toții voiau să audă din gura sa despre ei, despre familiile lor, despre viitor. Veneau și mulți bolnavi, care nutreau nădejdea că de la Vanga vor obține salvarea.

Într-o bună zi au venit în curtea ei și soldații din Regimentul 14 de intendență. Printre ei se afla și un tînăr brunet, în vîrstă de 23 de ani, pe nume Dimităr Gușterov, din satul Crăngilița, raionul Petrici, care ținea foarte mult să se sfătuiască, între patru ochi, cu Vanga, întrucît purta în suflet o mare neliniște și era dezorientat. Niște răufăcători îl uciseseră fratele, în preajma satului Sklave, pe cînd trecea prin acest ținut, ocupîndu-se cu negoțul de porci, și îl jefuiseră. De pe urma lui rămăseseră trei copii orfani și o nevastă bolnavă de tuberculoză.

Vanga ieșise pe dată în prag și îl chemase pe nume, spunîndu-i : „Știu pentru ce ai venit. Vrei să-ți spun cine sînt ucigașii fratelui tău — și poate că am să-ți spun, după o vreme — dar tu trebuie să-mi făgăduiești că nu te vei răzbuna, fiindcă nu este nevoie. Vei trăi și vei fi martorul sfîrșitului lor."

Vanga nu îngăduia nimănui să se răzbune. Ea credea cu tărie că omul este născut numai pentru fapte bune și că trebuie să aspire spre ele, fiindcă niciodată o faptă rea nu rămîne nepedepsită. Pedeapsa va fi întotdeauna cruntă și, dacă nu-l va ajunge pe făptaș, ea va trece asupra urmașilor acestuia. Am întrebat-o, nu o dată, de

ce se întîmplă astfel, iar ea mi-a răspuns de fiecare dată : „Pentru ca să doară mai tare !“

Îmi amintesc o astfel de întîmplare. Cu ani în urmă venise la Vanga un om de prin satele raionului Sandanski, căruia îi muriseră doisprezece copii. Al treisprezecelea trăise doar doisprezece ani, apoi murise și el. Doctorii considerau că soția omului le transmite, încă din stadiul prenatal, tuberculoza și că acesta este motivul pentru care trăiesc puțin. Vanga avea însă o altă explicație. Pe cînd era mai tînăr, mama omului aceluia rămăsese gravidă la o vîrstă mai înaintată, urmînd ca în curînd să nască. Cînd a înțeles că era gravidă, tînărului i s-a făcut rușine cu ea, pentru că, fiind mare de-acum, considera că lucrul acesta este foarte nepotrivit. Într-o zi și-a ieșit atît de tare din fire, încît și-a bătut atît de rău mama că, după un timp și ea, și copilul din ea au murit. Omul uitase de faptele acestea și venise să întrebe de ce este atît de nefericit și de ce natura îl lipsește de urmași, iar Vanga i-a reamintit această întîmplare și i-a povestit-o pînă în cele mai mici amănunte, de parcă ar fi fost de față, după care a încheiat : „Trebuie să știi că tu ești pricina acestei nenorociri și nu soția ta.“ Pe urmă, a repetat, pentru a cine știe cîta oară : „Trebuie să fiți buni, pentru a nu avea de suferit mai tîrziu !“

Dar să ne întoarcem la întîlnirea cu ostașul... Atunci, în anul 1942, la Strumița, Dimităr Gușterov a fost atît de tulburat de spusele Vangăi, că nu și-a dat seama nici cum a ieșit din camera ei. Nu-și putea explica de unde-i cunoaște numele și de unde știe ce ascunde în inima sa și care îi este durerea. După aceea a mai venit de cîteva ori la Vanga și au stat amîndoi îndelung de vorbă în cămăruța ei.

Pe douăzeci aprilie Vanga i-a spus surorii sale că tînărul acesta o cere în căsătorie și că în curînd vor merge amîndouă să locuiască în Petrici. În acel timp frații nu se aflau acasă. Vasil se afla ostaș în Dupnița, iar Tome era dus la muncă forțată în Germania.

Pe 22 aprilie o căruță cu laturile pictate a oprit în fața casei Vangăi și din ea a coborît viitorul soț al Vangăi, îmbrăcat sărbătorește și emoționat. Umpluse căruța cu fîn de pădure înmiresmat, iar deasupra așternuse cergi vărgate, pentru ca surorile să călătorească cît mai comod. Noutatea s-a răspîndit ca fulgerul în mahala și de peste tot au început să se strîngă vecini, prieteni și cunoștințe, ca să-și ia la revedere de la Vanga. Unii i-au zis că greșește părăsindu-și locurile natale. Vanga nu-i asculta pentru că nu se despărțea decît de amintiri triste, mizerie și de o viață de sărăcie.

În fond, chiar și viitorul le apărea foarte confuz, însă nădăjduiau că le vor aștepta zile mai bune.

Zestrea miresei era simbolică — Vanga purta în mînă un șal de lînă împletit de ea, luase o tingire și un bidon de aramă, ca amintire din casa părintească și acesta îi era tot bagajul.

Pe ușă atîrnase un lacăt ruginit și nimeni nu putea ști dacă îl va mai deschide vreodată...

Porniseră spre Petrici pe drumul accidentat cu căruța și toți trei, de-acum viitoare rude, tăceau apăsați de despărțirea de Strumița. La Petrici au sosit în aceeași zi, spre seară, pe strada Opalcenski, numărul 10. Au coborît în dreptul unei căsuțe scunde, care, în mod evident, nu fusese destinată a fi locuință ci magazie.

Streșinile înclinate păreau în orice clipă gata să cadă în capul noilor veniți. În față avea o curte mare și neîngrijită. De la ferestrele caselor îi scrutau ochi curioși pentru că faima de prezicătoare a Vangăi făcuse de mult înconjurul orașului și de aceea oamenii o examinau din cap pînă-n picioare. Se mirau doar cum va putea această femeie oarbă să fie și stăpînă și gospodina casei, iar aceste comentarii erau făcute chiar și în gura mare. Vanga nu le-a dat însă atenție.

Au pătruns într-un coridor lung, întunecos și murdar. Pe ambele laturi acesta avea cîte o cămăruță, una din ele devenind mai tîrziu dormitorul tinerei familii, iar în cea de a doua Vanga își primea vizitatorii. Exista în partea din spate și o cameră, adăugată ulterior, care servise de bucătărie — își amintește Liubka — dormitor și cameră bună la toate, în ea era un pat din scînduri negeluite, așezat pe patru bidoane de gaz. Nu avea plapumă, iar drept perne slujeau traistele de lînă umplute

cu pănușe de porumb. Pe acest pat dormea baba Magdalena — mama viitorului ei soț, Mitko — care avea în jur de 70 de ani — împreună cu cei trei copii ai fiului ucis și cu alți doi de la ceilalți copii ai săi. Peste tot era murdărie și mizerie.

Cum s-ar spune, Vanga părăsise o viață mizeră, plină de lipsuri nesfîrșite, ca să o schimbe cu alta, nu mai puțin mizerabilă și nu mai puțin trudnică.

Pe data de 10 mai, 1942 Vanga s-a căsătorit cu Dimităr și a intrat în rolul de stăpînă a casei. Tinerei neveste nu i-a fost deloc ușor. Baba Magdalena, cu sinceritatea caracteristică oamenilor simpli, încă din primul moment nu a fost de acord cu viitoarea sa noră și, încă din prima clipă, cînd i-a întîmpinat, i-a spus fiului: „Ei, fiule, ăsta ți-a fost norocul?“ Ea trăgea nădejde, desigur, ca fiul să-i aducă o fată zdravănă de la țară, care să „învîrtă“ casa și care să aibă grijă de împovărătoarea familie, pentru că, în afara celor cinci copii, rămași de la frații lui Mitko, într-un colțișor al casei zăcea și se topea de tuberculoză soția fiului ucis și însăși baba Magdalena era de-acum bătrînă și nu mai putea face mare lucru.

Caracterul ei puternic îi permitea să nu se sperie de vorbele goale, de mizerie sau de greutăți de orice fel, mai ales că avea o bogată experiență în această privință, cum s-ar spune, încă de la naștere.

Zi și noapte, împreună cu Liubka, au spălat, au curățat, au periat, au reparat, au vopsit și, în scurt timp, casa strălucea de curățenie. În acei ani de război cu greu puteai să obții ceva cît de cît confortabil, cu atît mai mult cu mijloace sărăcăcioase, dar Vanga, cu spiritu-i inventiv caracteristic, a reușit, cum se zice, să facă din coadă de cîine, sită de mătase. Din pînză ordinară au făcut perdele, pe care Liubka le-a brodat frumos, din sfoară vopsită au împletit cuverturi pentru pat și totul a devenit frumos, în tipic stil Vanga, care cerea ca orice lucru să fie plăcut și ordonat.

Vanga le-a interzis țăranilor, veniți de prin satele din jur, să se adune în curtea ei și să facă acolo negoț. Au curățat și orînduit, de asemenea, și curtea. Peste tot se simțea mîna fermă a unei gospodine foarte exigente,

Familia își ducea viața aidoma tuturor celorlalte familii din timpul acela, însă aceasta nu a durat prea mult timp. Lumea a aflat repede că orașul Petrici o adăpostește pe clarvăzătoare și spre casa Vangăi s-a îndreptat un puhoi de oameni. Soțul ei nu era prea mulțumit de cursul pe care-l luaseră lucrurile, socotind că, din moment ce Vanga este acum femeie măritată, ea trebuie să înceteze cu această activitate și să se ocupe de casa și familia sa, așa cum făceau toate celelalte femei. Deși îi purta un profund respect, Dimităr se simțea afectat, întrucît socotea că este și singur în stare să poarte de grijă familiei. La rîndul ei Vanga îl iubea foarte mult, îl prețuia și ca om și ca soț, dar considera că menirea ei, de a sluji oamenilor este cu mult mai importantă, decît devotamentul față de familie și că viața sa personală trebuie să fie consacrată vieții celorlalți. Și, în afară de asta, darul pe care îl avea nu-i dădea pace, căutînd într-una să se manifeste...

Au început din nou s-o viziteze tot felul de oameni — și militari și civili, bolnavi și rătăciți, — și toți nutreau speranța că ea îi va ajuta.

În acel timp mulți tineri din acest ținut se făcuseră partizani, luînd drumul codrului pentru a lupta împotriva fascismului. Rudele lor, înspăimîntate, veneau adesea la Vanga pentru a-i liniști și pentru a le spune dacă mai trăiesc și dacă îi vor mai revedea. Astfel, partizanul Asen Șapkarov îi spusese mamei sale: „Nu-ți fie teamă! Te vei duce mai des pe la Vanga și ea o să-ți spună dacă sînt viu, dacă sînt sănătos sau cum mă aflu!“

Aceste vizite însă nu au trecut neobservate de autorități și, cei doi polițai, Dimităr Ciuciurov și Boris Lazarov dădeau zilnic tîrcoale curții Vangăi, doar, doar vor auzi ceva. O amenințau și nu-i dădeau pace, cerîndu-i să le trădeze tot ceea ce le spune rudelor „dușmanilor puterii de stat“. Dar Vanga tăcea. Atunci i-au impus să presteze „muncă obligatorie“, deși ea, ca nevăzătoare, nu putea îndeplini această dispoziție. În chip de răscumpărare i-au cerut fie să plătească o sumă de bani, fie să trădeze pe careva. Nu-i dădeau pace nici măcar pentru o zi.

În cele din urmă au fost chemați sub arme și rezerviștii. Mitko a fost trimis în Grecia. Cînd și-a luat rămas bun i-a spus Vangăi că, dacă se va întoarce viu și teafăr, îi va ridica o casă nouă, în care îi va crea asemenea condiții încît Vanga să nu-și mai simtă nefericirea. El avea „mîini de aur" și vocație de constructor, cu toate că nu făcuse studii. Și-a îndeplinit făgăduiala în anul 1974.

La despărțire Vanga i-a spus doar atît : „Feriți-vă de apă !"

Într-adevăr, cei care pe parcurs au scăpat teferi și s-au întors vii din Grecia erau, pînă la unul, sleiți de malarie sau suferinzi de ficat, din cauza apei infestate pe care o băuseră prin mlaștinile de acolo.

În anul 1942 Vanga a început să fie vizitată de învățătoarea Maria Gaigurova din Sveti Vraci (Sandanski) și cele două surori s-au împrietenit repede cu ea. Avea patru fiice și doi băieți gemeni, care erau pe atunci soldați în Bitolia. Vanga îi spunea adesea : „Tușe Maria, sora mea Liubka o să-ți fie noră și se va căsători cu unul dintre gemenii tăi." După un timp Liubka s-a văzut cu Stoian — unul dintre gemeni — s-au plăcut și s-au căsătorit. (Voi adăuga aici doar că este vorba despre mama și tatăl meu și despre părinții lui — bunica și bunicul meu).

Soțul Mariei Gaigurova era profesor de liceu — un om foarte instruit și foarte inteligent. Cunoștea opt limbi, cînta foarte bine la vioară, se îndeletnicea cu matematica și cu pictura, citea clasicii francezi în original. Ca unul educat și instruit în spirit materialist el nu prea credea în proorociri și, într-una din vizitele pe care le-a făcut-o în casa lor din Sveti-Vraci, a hotărît să-i pună la încercare darul. A întrebat-o : „Știi cumva ce s-a întîmplat cu osemintele tatălui meu, care a fost ucis în anul 1912 de turci, la marginea Melnikului, oseminte care, mai apoi, n-au mai fost găsite ?" Vanga i-a spus să-l caute în Melnik pe un oarecare Petăr, care a fost martor la eveniment și care-i poate povesti amănunțit ce anume s-a întîmplat. Profesorul a fost foarte impresionat de cele auzite, însă abia după un timp a putut merge la Melnik. A găsit

familia lui Petăr ; aceasta murise, însă fiul său, care cunoștea de la tatăl său întîmplarea, i-a povestit-o în amănunt oaspetelui.

Tatăl lui Boris Gaigurov fusese preot și unul dintre militanții de vază pentru limba, școala și biserica bulgară în ținutul Melnikului. El și-a dăruit întreaga viață acestei cauze sfinte. În octombrie 1912 a fost arestat ca adept al lui Iane Sandanski și împreună cu alți frați de idei a fost ucis bestial. Dar nici după aceasta nu i s-a dat pace. Peste o vreme oasele i-au fost deshumate și împrăștiate pe albia rîului, iar în locul lor au așezat în mormînt oasele unui cal mort.

După ce a aflat adevărul despre tatăl său și s-a pătruns de un adînc respect față de darul Vangăi, Boris Gaigurov a întrebat-o într-o bună zi și despre soarta celor doi frați ai săi, care în anul 1921 emigraseră în străinătate și despre care nimeni nu mai știa ce se întîmplase cu ei... Vanga i-a spus :

— Șterio se află în mormînt, iar Nicola trăiește. Îl văd. Se află într-un oraș mare din Rusia. Acolo a studiat și a devenit om de știință... Acum nu se află acolo. Este prizonier într-un lagăr. Nu te îngrijora pentru el. O să se întoarcă în primăvară. Va fi îmbrăcat în haine de culoare gri și va purta cu el două geamantane.

Așa ceva era greu de crezut. Socrul meu nu putea admite că fratele dispărut devenise savant sovietic și, cu atît mai puțin, prizonier în lagăr. S-a despărțit de Vanga convins că nu va afla niciodată adevărul și îndoindu-se foarte tare de proorocirea ei.

Iată însă că într-o dimineață din primăvara anului 1943, un călător obosit s-a oprit în fața casei lui Boris Gaigurov. Era îmbrăcat în haine gri și pe pămînt erau așezate două geamantane. Nimeni nu l-a recunoscut. Nici măcar Boris nu l-a recunoscut, cînd a ieșit să stea de vorbă cu el. Acesta era fratele său mai mic, Nicola reîntors în patrie după o absență de 22 ani. Nicola a confirmat întru totul cele spuse de Vanga despre el.

...În anul 1915, după moartea lui Iane Sandanski, Organizația Revoluționară Macedoneană s-a despărțit în două. Una dintre grupări considera că trebuie să se unească cu comuniștii și să acționeze împreună, cealaltă

era împotriva acestei apropieri. S-au declanșat atunci acte de ucidere între cele două grupări, în urma cărora au fost uciși foarte mulți comuniști.

Ambii frați ai lui Boris Gaigurov, ca dealtminteri și el însuși, erau membri ai organizației. Ca student al Facultății de Drept de la Universitatea din Sofia, Șterio devenise comunist. În luna august a anului 1919, împreună cu fratele său Nikola, fundase în orașul Sveti-Vrač și în satele din împrejurimi o grupă comunistă, al cărei prim-secretar fusese ales. Din cauza activității lor comuniste cei doi frați au fost condamnați de Organizația Revoluționară Macedoneană la moarte și au fost obligați să părăsească țara pentru a se salva.

Astfel, Nikola a reușit să emigreze, în taină, cu o corabie la Odessa. După ani mulți de mizerie, foame, de tot felul de lipsuri a reușit să învețe și să devină inginer. A construit centrale electrice în toate republicile U.R.S.S. Cînd a izbucnit al doilea război mondial și germanii au pătruns în Uniunea Sovietică, Nicola a fost făcut prizonier și dus la muncă în Germania, ca prizonier de război rus. A suferit mari chinuri, dar a reușit să fugă din lagăr, a stat mult timp ascuns, izbutind să se alăture unui grup de bulgari care lucrau în Berlin. După încă multe și îndelungate peregrinări și pericole de moarte a reușit să-i convingă pe nemți că este bulgar, iar pe atunci bulgarii erau oficial aliați cu germanii. După un îndelungat schimb de mesaje și chestionare trimise în Bulgaria și la Sveti Vrač a obținut documentele oficiale și a hotărît să se reîntoarcă pe dată în Bulgaria.

Însuși Nicola nu a fost mai puțin surprins de proorocirea Vangăi și de exactitatea descrierii vieții sale în Uniunea Sovietică și apoi în Germania.

În primăvara anului 1944, după ce se copseseră cireșele, soțul Vangăi s-a întors din Grecia, dar devenise — cum s-ar zice — pe „jumătate om". Din cauza apei rele pe care o băuseră și din pricina malariei ficatul i se mărise și, chiar dacă afară era cald, tremura de frig, n-avea putere să ducă pînă la capăt nici un fel de treabă. Așa cum îi făgăduise Vangăi, în anul 1945 s-a apucat să facă planurile pentru casa cea nouă. A ridicat-o și a

tăcut totul singur, apelînd la meșteri numai pentru lucrările cele mai grele. Iar afară, în curte, oamenii se îngrămădeau, din ce în ce mai mulți, căutînd, cu toții, ajutorul Vangăi. Ea se scula foarte devreme, pregătea mîncarea pentru meșteri, frămînta pîinea și apoi, ca în fiecare zi, se așeza la ușă și le dădea tuturor oamenilor din forța sa.

Venise de cîteva ori în Petrici un ofițer din Sofia, împreună cu soția, pe care toată lumea îi invidia grozav, pentru că, în orice împrejurare, constituiau o „familie model". Vanga însă a spus :

— Nu invidia pe nimeni înainte de a-i vedea sfîrșitul !

După război am aflat că ofițerul fusese „călău", a fost judecat de Tribunalul Popular și condamnat la moarte.

Iată de ce Vanga spunea cîteodată : „Nu invidia pe nimeni înainte de a-i vedea sfîrșitul !"

Încă o întîmplare din acea perioadă :

O femeie dintr-un sat de lîngă Petrici, își pierduse, în timpul unui bîlci, fetița în vîrstă de trei ani. Au căutat peste tot, dar în zadar. Mama, neconsolată, nu putea crede că fetița ei nu mai trăiește și pornise să o întrebe pe Vanga. Ea i-a spus că fetița i-a fost furată de țiganii care fuseseră la bîlci, că vor trece mulți ani, dar că va veni ziua cînd mama va auzi, din întîmplare, despre fiica ei și o va găsi.

Acești „mulți ani", au fost exact douăzeci și doi ! Într-o zi din anul 1962, femeia călătorea spre Blagoevgrad și la stația Kresna a auzit vorbind două femei că în satul din apropiere trăiesc cîteva familii de țigani, dar că nora mai tînără nu seamănă deloc cu mama ei, pentru că este blondă, cu ochi albaștri și e cumva altfel decît ceilalți. Ceva a tresărit în inima femeii, care atîția ani la rînd tot așteptase să se împlinească proorocirea Vangăi și într-o bună zi să afle ceva despre fiica sa. S-a hotărît pe loc și a plecat, fără zăbavă, spre satul respectiv, a găsit cu ușurință casa și, încă înainte de a intra, a văzut-o pe „nora cea blondă". Avea senzația că inima i se va smulge din piept de emoție. După ce i-a vorbit, tînăra

a privit-o uimită și i-a spus că nu poate fi adevărat, deoarece întreaga sa viață trăise cu acești oameni. Soțul ei chiar a încercat să o alunge pe nerușinata bătută. Soacra însă i-a poruncit să tacă și a spus că și-a adus aminte despre ce i-a povestit mama nurorii sale. Într-adevăr acest copil îi fusese dat de alți țigani, care fuseseră la unul din bîlciurile din ținutul Petrici cu mulți ani în urmă și că lor le fusese dat de alți țigani. Țiganca luase copila și o crescuse. Pe urmă o căsătorise.

Pe cînd femeia cuprinsă de tulburare continua să vorbească și să întrebe mereu „îți amintești ?", nora asculta cu multă atenție și, la un moment dat, păru că ceva sclipi în mintea ei. Spuse că își aduce aminte vag de o curte mare și de o fîntînă cu o piatră mare dinaintea ei unde, într-o zi, a ciugulit-o de picior cocoșul. Avea și seninul, pe care l-a arătat. Femeia nu se mai îndoia că aceasta era fiica ei pierdută și de aceea le-a propus să meargă în satul ei, ca să vadă cu toții, la fața locului. Odată porniți, „țiganca" și-a mai adus aminte a fi avut și un frate, a recunoscut apoi curtea și s-a orientat cu ușurință în casă. S-a adunat aproape întreg satul, iar întîlnirea a fost atît de mișcătoare, încît toată lumea plîngea.

În anul 1944, prin luna mai, Tome, fratele mai mic, s-a întors din Germania și s-a stabilit la Strumița. Pe 10 iunie, Vasil, fratele mai mare, a sosit pe neașteptate în Petrič, venind din satul Lahana — Grecia, unde fusese ostaș. El i-a spus Vangăi că pleacă la Strumița și că se va face partizan.

Pe atunci, spre sfîrșitul războiului, în ținutul Strumiței se formase o brigadă de partizani și foarte mulți tineri se înscriseseră în ea, pentru a da riposta armatei hitleriste invadatoare. Pe ascuns de Vanga, Liubka și Vasil s-au înțeles să plece împreună. Vasil avea atunci 22 de ani. Vanga se întristase foarte de hotărîrea luată de fratele ei și, cu lacrimi în ochi, l-a rugat să nu plece. Îi spusese :

— Nu pleca, te vor ucide cînd vei avea 23 de ani !

Fratele i-a spus însă că nu o crede și chiar în aceeași zi a plecat cu Liubka la Strumița, l-au găsit acolo pe Tome și, în ziua următoare, toți trei au devenit partizani.

Pe 8 octombrie, 1944 Vasil, care era comandantul grupei de genișți, a primit sarcina de a mina podul de lîngă satul Furka, de unde se retrăgeau unități ale armatei germane de ocupație. Vasil îndeplinise cu precizie sarcina și aruncase podul în aer, dar nu băgase de seamă că, atunci cînd scosese din buzunarul cămășii chibriturile, ca să aprindă fitilul explozibilului, îi căzuse din el cartea de identitate. Imediat după aceasta se ascunsese la un prieten din sat, intenționînd ca în timpul nopții să se întoarcă la unitate. Soldații germani veniți după explozie căutaseră printre resturile podului și găsiseră actul. Un pădurar turc, prins în apropierea podului, mărturisise că îl văzuse pe tînărul din fotografie învîrtindu-se prin prejur. Imediat au fost arestați toți oamenii din sat și închiși în biserică. Înainte chiar de a-și da seama ce se întîmplă a fost arestat și Vasil, laolaltă cu toți ceilalți. Nemții au dat o ordonanță în care spuneau că dacă într-o oră nu li se va spune unde se află incendiatorul vor da foc bisericii, dimpreună cu oamenii aflați în ea. Sătenii văzuseră că Vasil se află în mijlocul lor, îl recunoscuseră și știau că el incendiase podul, dar tăcuseră. Înțelegînd că situația este fără ieșire el se desprinsese din mulțime, spunînd : „Eu sînt acela !" Recunoscîndu-l după fotografie l-au scos pe dată în curtea bisericii, au împins mulțimea de oameni afară și l-au torturat bestial în fața lor.

I-au vîrît în urechi fiare înroșite în foc, l-au batjocorit și, în final, cînd era pe jumătate mort, l-au împușcat. Au lăsat apoi corpul mutilat pe pămînt, ca învățătură de minte.

Vasil a murit pe 8 octombrie, ziua în care împlinise 23 de ani...

După ce în anul 1947 terminase de construit casa cea nouă, soțul Vangăi s-a îmbolnăvit grav. Încă de pe timpul cînd se întorsese din Germania nu se simțise bine, dar după construirea locuinței se obosise, probabil,

peste măsură și se simțea de-a dreptul sfîrșit. Căpătase și puternice dureri de stomac și un prieten îl sfătuise să bea cîte un pic de rachiu ca să-i treacă. Bea cîte puțin, însă curînd îi prinsese gustul și se schimbase foarte mult. Se închisese în sine, zi și noapte stătea în aceeași cameră, aproape că nu mai vorbea cu nimeni și doar bea. Își avea, probabil, și el o dramă a sa, omenească, însă nu o împărtășea nimănui. Atît doctorii cît și Vanga însăși îl sfătuiau întruna să nu trăiască în felul acesta, pentru că merge spre pierzanie, însă el nu asculta pe nimeni. Vanga umbla prin casă ca o umbră, se topea de tristețe și neliniște și plîngea ziua întreagă. Mai tîrziu ea i-a împărtășit sorei sale că știa — pentru soțul ei nu era chip de salvare. Ținuse acest fapt îngrozitor în sine, tăcuse și se rugase să se întîmple o minune.

Dar oamenii se îngrămădeau zi și noapte în fața ușii sale și ea îi asculta, îi sfătuia și îi lecuia zilnic și nimeni nu bănuia ce tragedie se consuma în propria-i casă.

Mitko s-a „doctoricit" în acest fel de-a lungul a doisprezece ani, pînă cînd a căzut la pat. Vanga era disperată. L-au dus la spital, pentru că ciroza îi cuprinsese întreg ficatul și începuse să se umfle de lichid. Vanga dorise să fie alături de el și timp de aproape o săptămînă stătuse în spital, pe un scaun, lîngă patul soțului ei. Cînd medicul i-a spus într-o zi sorei sale că vrea să-i comunice ceva Vangăi, ea a răspuns că nu este nevoie pentru că știe că a sosit sfîrșitul și a dorit să se întoarcă acasă. L-au luat și pe bolnavul, care părea să se fi destins și adormise. Pe podea, la picioarele soțului ei adormise și Vanga. În timpul celor șase luni de zacere grea ea nu se îndepărtase o clipă de el, de parcă ar fi vrut să-i transmită din forța și tăria sa, sau, poate, acest fapt să fi fost și un lent și neîntrerupt adio cu omul iubit, alături de care Vanga trăise douăzeci de ani.

Liubka :

Cînd Mitko a intrat în agonie, Vanga îngenunchease lîngă patul său, iar din ochii ei orbi lacrimile curgeau neîncetat. Murmura ceva. Să se fi rugat, oare, a-i fi cruțată viața soțului său, sau își lua adio, nu știu... Mitko și-a dat sufletul pe 1 aprilie, 1962. A murit la vîrsta de

42 de ani. Imediat după aceasta, Vanga a încetat să mai plîngă și a adormit într-o clipă. Am făcut cele trebuitoare pentru mort, a început să vină și lumea, dar ea continua să doarmă. A dormit pînă în clipa înmormîntării. Pe urmă mi-a spus : „L-am condus pînă la locul care i-a fost hotărît".

În dimineața următoare am ieșit înaintea oamenilor înghesuiți în fața ușii sale și le-am spus să plece, pentru că Vanga și-a înmormîntat ieri soțul și nu este în stare să primească pe nimeni. Ea m-a auzit și a strigat după mine : „Nu, nu-i trimite înapoi, am să-i primesc pe toți. Ei au nevoie de mine !"

Din această zi noi, copiii Liubkăi, sora Vangăi — Krasimira, Anna și Dimităr, singurii nepoți ai Vangăi — am fost martorii vieții sale triste, solitare de văduvă, la tragedia ei personală și la activitatea ei neobosită în slujba oamenilor. Probabil așa a fost ea ursită : să nu-și aibe propria fericire, dar să fie fericită cînd o dăruiește altora.

Mi-o amintesc cum arăta atunci — sub basmaua neagră de văduvă, pe care o poartă și în ziua de azi. Fața ei este palidă, cumva împietrită, pare că întreaga ei ființă s-ar fi întors spre propriu-i interior, încordată și concentrată, departe de tot ceea ce o înconjoară... Iar oamenii vin și tot vin, sînt din ce în ce mai mulți, vin de-acum și din străinătate. Cu diverse probleme, cu diferite întîmplări, învățați și mai puțin învățați, sceptici și încrezători, bolnavi și sănătoși se apropie de ea cu teamă sau cu ironie, cu neîncredere sau curiozitate. Iar ea nu refuză pe nimeni.

Vă propun o istorioară din acea perioadă :

...Cam prin anul 1944 tatăl meu, care era doctor și materialist convins, s-a dus la Vanga mînat de curiozitate. La Petrici, în fața casei sale era o mulțime de oameni, care așteptau să intre la ea. Vanga s-a arătat în ușă și l-a chemat pe tatăl meu pe numele mic, care nu era niciodată folosit în afara cercului familiei. În casă Vanga i-a spus multe lucruri despre trecutul său — tatăl meu fusese căsătorit de două ori și ea i-a descris foarte

veridic ambele căsnicii, i-a spus foarte multe amănunte, lucruri personale, despre care nici măcar cele două soții nu știuseră. Apoi i-a vorbit despre viitor. I-a spus că va muri de cancer peste paisprezece ani. I-a mai vorbit despre fratele meu mai mic și despre mine. Despre mine i-a împărtășit că o să am o căsătorie fericită, dar că soțul meu va muri curînd după aceasta. Eu voi rămîne văduvă cu un copil mic. După aceea mă voi căsători din nou, dar că aceasta nu va fi reușită. Această căsătorie va fi foarte nefericită pentru mine. A mai spus că soarta fratelui meu va fi încă și mai nefericită și că el va muri într-un accident la vîrsta de douăzeci de ani.

Tatăl meu a fost foarte zdruncinat de cele auzite și s-a gîndit să nu spună nimic, nimănui, dar nu a rezistat și le-a împărtășit celei de a doua soții. La rîndu-i, mai tîrziu, ea mi-a povestit mie.

Peste cîțiva ani tatăl meu a considerat că este bolnav de ulcer. I s-au făcut două operații. A doua oară n-au făcut decît să-l deschidă. A murit de cancer în anul 1958 la data prezisă de Vanga.

Eu m-am căsătorit și am avut o căsnicie fericită. Mi s-a născut un copil. Dar soțul meu s-a îmbolnăvit pe neașteptate și a murit. M-am căsătorit pentru a doua oară și, într-adevăr, s-a dovedit o mare greșeală. Am divorțat. Cu cîțiva ani în urmă fratele meu a alergat să prindă tramvaiul, dar nu a reușit să se agațe bine, a alunecat și tramvaiul a trecut peste el. Avea douăzeci de ani. Tot ceea ce Vanga îi prezisese tatălui meu se împlinise.*

Alt caz. Copilul vecinilor noștri, un băiețel de zece luni, ardea din cauza temperaturii de mai mult de douăzeci de zile. Medicii nu puteau descoperi cauza și încercaseră să-l vindece în fel și chip, dar fără nici un rezultat. L-au dus la Vanga și ea spus să-i facă baie cu apa în care a fiert fîn de pădure. Încă de la prima baie temperatura a scăzut, iar după cea de a doua copilul s-a liniștit și s-a însănătoșit.

* Acest caz a fost descris în anul 1970 de Sheila Ostrander și Len Schroeder în cartea „Psychic Discoveries Behind The Iron Curtain", editată de IMPACT, UNESCO.

Unei balerine sovietice, căsătorită cu un bulgar, care după naștere suferea de unele tulburări ale aparatului locomotor — și despre care medicii apreciau că s-ar putea ca de aici înainte să nu mai poată dansa — i-a spus că se va restabili, va avea încă doi copii și că va răspîndi faima baletului rus în întreaga lume. Așa s-a și întîmplat.

Dar atunci, după moartea soțului său, pe care Vanga se sprijinise într-o oarecare măsură, ea nu mai putea pur și simplu să se descurce cu miile de oameni, care stăteau în fața ușii și strigau, rugau, așteptau, plîngeau, voind să le spună cîte ceva.

Într-o zi chiar doborîseră gardul și aproape că o striviseră și pe ea. Abia își revenise după aceea. În urma acestei întîmplări ea a discutat cu sora sa, mama mea, Liubka și cu tatăl meu Stoian și ei au hotărît să ne mutăm cu locuința în Petrici, ca să fim aproape de ea și să o ajutăm pe cît ne va fi cu putință. Cu toate că abia ne construisem o casă nouă în Sandanski am părăsit-o și am plecat la Petrici. Asta era prin anul 1966.

Să ascultăm și o istorisire a tatălui meu, Stoian Gaigurov :

— Despre Vanga se vorbea în familia mea încă din anul 1942. Mama și tatăl meu aveau o deosebită stimă pentru ea și adesea o consultau în diferite probleme. Uimitor este faptul că ea știa despre mine fără să mă fi văzut vreodată (cînd venise la noi eu eram în armată) și că văzuse încă dinainte că mă voi căsători cu sora ei.

Se poate spune că ea lua parte la viața noastră de zi cu zi nu doar ca rudă ci și ca fenomen. Nici acum nu-mi pot explica felul în care, încă de la nașterea celor trei copii ai mei le-a prezis tot ce li se va întîmpla în viață, totul petrecîndu-se conform celor spuse de ea.

Fiicei mele mai mari i-a prezis că va studia hieroglifele și că se va ocupa cu limbile străine. Cînd a crescut mare ea a dat examen la Facultatea de Limba Bulgară, dar a fost admisă la Secția de limba turcă și a învățat într-adevăr hieroglifele și limbile străine. Fiicei mai mici, Anna, i-a prezis că va deveni o foarte bună doctoriță,

deşi ea, pînă la terminarea liceului învăţase muzica şi cînta foarte bine la pian. Nu ştiu cum a luat această hotărîre însă, în ultima clipă, a dat examen la medicină, iar acum este într-adevăr un medic bun şi îşi iubeşte foarte mult profesia. Fiului meu i-a prezis că va fi un tehnician priceput şi cu adevărat aşa este.

Mulţi dintre aceia care privesc cu scepticism darul Vangăi, consideră, pînă în ziua de azi, că Vanga îşi are informatori, prin intermediul cărora adună în prealabil informaţii despre oamenii care o vizitează. Bineînţeles că aşa ceva nu este adevărat şi nici posibil, atîta timp cît la ea vin mii de oameni cu desăvîrşire necunoscuţi, din toate colţurile lumii. În afară de asta ea vorbeşte despre nou-născuţi ca şi despre copii care încă nu s-au născut, iar cum vede şi vorbeşte cu oameni morţi de o sută, două sute şi chiar de mai mulţi ani, despre care nici rudele cele mai apropiate nu-şi mai aduc aminte, cum ştie ce medicament sau ce plantă medicinală să indice unui grav bolnav, şi acesta să se însănătoşească, după ce ştiinţa medicală, cu toată practica ei de mii de ani, se dovedeşte neputincioasă ?

Iată, aceasta este întrebarea la care trebuie să răspundem.

Într-adevăr, Vanga nu mai putea să se descurce cu mulţimile de oameni care o împresurau din toate părţile, zi şi noapte, şi a căutat ajutorul statului. Aceia care au ascultat-o au ştiut să-i preţuiască darul. La 3 octombrie, 1967 a trecut, cum se zice, să „lucreze la stat." Au fost desemnaţi oameni care să păstreze ordinea în faţa uşii sale şi care să aibă grijă de odihna şi liniştea ei. S-a înfiinţat un serviciu special în cadrul Primăriei, care să înregistreze datele tuturor solicitanţilor. Pe scurt, în cele din urmă Vanga a fost recunoscută oficial şi, aşa cum am amintit la început, a devenit şi obiectul unei cercetări ştiinţifice, efectuată de Institutul de Sugestiologie şi Parapsihologie, condus pe atunci de dr. Gheorghi Lozanov. Din păcate, această serioasă muncă ştiinţifică s-a stins treptat, treptat şi din numeroasele materiale adunate nu s-a publicat nimic. Cel puţin la noi. Oamenii setoşi de

informaţii doreau să citească ceva mai credibil despre Vanga, deoarece se răspîndiseră cele mai năstruşnice zvonuri şi poate că tocmai de aceea ziarul „Pogled" s-a făcut ecoul acestui interes cînd, în anul 1966, a publicat un material despre Vanga. Articolul se intitula „Parapsihologia... şi Vanga", scris de Emil Hristov, şi în el, alături de interviul cu dr. Lozanov se făcea o serioasă încercare de explicare a fenomenului. Acesta a fost singurul articol publicat pînă acum la noi. (1987 — n.a.). În aceeaşi perioadă însă în străinătate au apărut şi continuă să apară diverse materiale despre Vanga. Ea este foarte cunoscută în multe ţări, fapt despre care ne vorbesc, în mod elocvent, nenumăratele scrisori primite din străinătate şi pe care continuăm să le primim şi acum.

Încă din anul 1970 în S.U.A. la editura IMPACT (UNESCO), a apărut o carte despre posibilităţile paranormale ale unor oameni din ţările din estul Europei. Titlul ei este : Psychic Discoveries Behind The Iron Curtain". În primul capitol, intitulat „Vanga Dimitrova — oracolul bulgar", autorii încearcă, prin descrierea unor cazuri din activitatea Vangăi şi prin interviurile luate unor vizitatori şi specialişti, să explice acest fenomen şi supun dezbaterii o serie de probleme foarte interesante. Cît de apropiate de adevăr sînt toate cele descrise, aceasta este o altă problemă, însă la sfîrşitul capitolului, care are în jur de 30 pagini se spune că, atunci cînd cartea va ieşi de sub tipar, ea va constitui, cu certitudine, cel mai elaborat şi mai profund studiu, care a fost făcut vreodată asupra unui prooroc în viaţă.

„EU SÎNT O POARTĂ PENTRU EI"

Cea mai uluitoare manifestare a clarviziunii Vangăi este contactul pe care ea îl stabileşte cu rudele, prietenii şi cunoscuţii decedaţi ai vizitatorului. În problema morţii şi a ceea ce mai rămîne din om după moarte ea are alte reprezentări, care se deosebesc destul de mult de acelea ale omului contemporan. Iată o convorbire, înregistrată în anul 1983, cînd Vanga i-a spus regizorului P.P.:

— După cum ţi-am spus, corpul, cînd moare, putrezeşte, aşa cum, după moarte, tot ce este viu, putrezeşte. Însă o parte din corp şi din suflet — nu ştiu cum să le numesc — nu putrezesc. Vorbiţi despre reîncarnare. Eu nu ştiu ce este asta. Dar aceea ce nu putrezeşte din om, este, după părerea mea, aşa: acest *ceva* se dezvoltă pentru a atinge o stare superioară, numai că noi nu ştim ce este aceasta. Spre exemplu, lucrurile ar putea sta astfel: mori, mai întîi, ignorant, pe urmă elev, apoi student, după aceea savant, sau ocupînd un post înalt ş.a.m.d. Iată, aşa este *superiorul*. Acesta este sufletul.

Ea înţelege moartea doar ca pe un sfîrşit fizic, susţinînd că personalitatea se păstrează şi după acest moment inevitabil.

La întrebarea unui vizitator — de ce îi vorbeşte despre mama sa, decedată, şi dacă nu cumva prezenţa lui aici a chemat-o — ea a răspuns: „Nu eşti tu cel care o aduce. Ei vin singuri, pentru că eu sînt pentru ei o poartă. De îndată ce se aşează lîngă mine cineva, morţii din familia lui se strîng în jurul său, îmi pun şi răspund la întrebări, iar eu comunic cele auzite de la ei celor vii."

Vanga: Venise la mine o femeie tînără, pe care am întrebat-o imediat:

— Îţi aminteşti că mama ta avea un semn pe şoldul drept?, iar ea, după ce a confirmat m-a întrebat cum am văzut asta.

Foarte simplu. Moarta şedea lîngă mine — o femeie tînără, veselă şi surîzătoare, cu ochi albaştri, purtînd pe cap o năframă albă şi îmbrăcată într-o rochie împestriţată. Şi-a ridicat poalele rochiei, mi-a arătat semnul şi mi-a spus: „Întreab-o dacă îşi mai aduce aminte că am un semn pe picior dintr-o căzătură?" Apoi răposata mamă a continuat: „Spuneţi-i Magdalenei (cealaltă fiică, în viaţă), să nu vină la mormîntul meu, fiindcă îi lipseşte o rotulă. (Vizitatoarea a confirmat că sora ei are o rotulă artificială şi că din această cauză se deplasează anevoie). Spune-i fiicei mele că, pe timpuri, cînd turcii au vrut să dea foc satului nostru, Galicinik (din R. S. F. Iugoslavia — n.a.), tatăl meu i-a dat o mare sumă de bani beiului, ca să salveze satul. Apoi am hotărît să ridicăm o biserică şi am tăiat toţi duzii din sat. I-am transportat pe furiş, noaptea, la locul hotărît pentru construcţie. Am construit biserica şi în faţa ei a fost zidită o cişmea cu trei guri."

Fiica, uluită, a spus că nu cunoaşte aceste amănunte, dar că a fost la Galicinik şi a văzut că, într-adevăr, acolo nu există duzi şi că, de asemenea, în faţa bisericii există o cişmea cu trei guri.

Vanga continuă să transmită: „Cu ani în urmă, fiul meu a căzut, s-a lovit la cap şi acum este foarte bolnav." „Da, confirmă vizitatoarea. Fratele meu are o tumoră la cap. Este operat.

Vanga transmite din nou: „Făceţi-i încă o operaţie, dar numai pentru liniştirea conştiinţei voastre. Operaţia nu va da rezultate şi fratele său va muri în curînd."

Alt caz:

Venise la Vanga o mamă al cărei fiu, aflat în armată, murise într-un accident. Vanga a întrebat: „Cum se numeşte băiatul?" „Marko", a răspuns femeia. „Dar el îmi spune că se numeşte Mario." „Da, confirmă femeia, ai casei îi ziceau Mario". Prin Vanga băiatul comunică

cine se face vinovat de accident şi spune : „Moartea m-a avertizat încă de vineri dar, cu toate acestea, eu am plecat marţi". Ostaşul a murit marţi. Mortul a întrebat dacă i-au cumpărat ceasul. Mama a povestit că băiatul îşi pierduse ceasul la cazarmă, iar ea îi făgăduise să îi cumpere unul nou, însă după ce i-au anunţat accidentul nu a mai cumpărat nimic. Fiul a întrebat de ce nu o vede pe sora sa în casă, iar mama a explicat că ea a terminat şcoala, lucrează şi locuieşte în alt oraş.

Incredibila capacitate a Vangăi de a întreţine contacte cu cei morţi l-a impresionat puternic şi pe cunoscutul critic literar Zdravko Petrov. În numărul 24/30-07-1975, revista *Sofia News* a publicat sub semnătura sa un foarte interesant material, intitulat *Prooroaca bulgară*, din care vă propunem cîteva fragmente :

„Pînă în toamna anului 1972 am dat prea puţină atenţie faptului că în oraşelul Petrici, aflat la graniţa cu Grecia se află o proorociţă în viaţă, care polarizează atenţia tuturor bulgarilor. Din zorii zilei şi pînă noaptea tîrziu, mulţimi de oameni se înghesuie la uşa ei. Ea spune unde pot fi aflate persoane dispărute, rezolvă cazuri din domeniul criminalistic, pune diagnostice medicale, descoperă urmele trecutului. Ceea ce uluieşte mai mult în darul acesta al ei este faptul că îţi dezvăluie prezentul şi că poate pătrunde în viitor. Ea îşi face prezicerile fără a dezvălui momentul sfîrşitului inevitabil. Experienţa a învăţat-o să fie circumspectă cu proorocirile sale. În afară de asta, nu tot ceea ce este posibil devine realitate. Dacă folosim termenul lui Hegel de *realitate dispersă*, întrebuinţat pentru a explica probabilitatea ca pe o categorie filozofică, atunci aceasta este ceea ce există în cazul Vangăi. Ea vorbeşte despre unele lucruri cu o precizie extraordinară".

La una dintre „şedinţele" la care am participat în casa ei, am fost martor cînd i-a cerut unuia dintre *pacienţii* săi ceasul (în mod obişnuit vizitatorii îi aduc o bucăţică de zahăr), ca să îl pipăie. Acesta s-a mirat că îi cere acest lucru, iar Vanga i-a replicat cu următoarele cuvinte : „Cînd mi-ai dat ceasornicul, eu nu pe el l-am ţinut în mînă, ci creierul tău !"

...Am fost odată, cu totul întîmplător, în oraşul Petrici, pentru o scurtă perioadă de odihnă. Am rămas acolo cîteva zile. Cunoştinţa mea cu această femeie din popor, în vîrstă de 60 ani, înzestrată cu darul proorocirii şi cu simţul umorului a devenit cea mai remarcabilă întîmplare din viaţa mea.

Nu eram, în fond, dispus să mă supun unor asemenea şedinţe. Se pare însă că Vanga mi-a simţit această stare, încă din primele ore ale şederii mele în Petrici, pentru că mai tîrziu i-a spus unui prieten al meu, avocat : „El a venit la mine în ideea de a nu-i spune nimic, dar eu i-am spus". După care a rîs, cu rîsul său caracteristic.

Cea mai interesantă parte a acestei istorisiri abia acum începe.

Prietenul, care mi-a făcut cunoştinţă cu Vanga, avea maşină şi a propus ca după amiază să ne plimbăm în afara oraşului.

Ne-am apropiat de satul Samuilovo, la marginea căruia se mai păstrează zidurile cetăţii ţarului Samuil, făcînd obiectul cercetărilor arheologice şi al unei acţiuni de restaurare. În maşină fusesem tăcuţi, schimbînd cu prietenul meu doar cîteva cuvinte. Peste scurt timp urcasem în cetate şi începusem să privim săpăturile. Vanga nu putea împărţi cu noi plăcerea privitului şi rămăsese în maşină împreună cu sora sa. Vorbeau între ele, în timp ce eu mă plimbam pe cîmp.

La un moment dat, pe cînd mă găseam la o distanţă de 7—8 metri de ea, Vanga începu să vorbească. Era evident că vorbele sale îmi erau adresate, stîrnindu-mi uimirea chiar cu prima propoziţie : „Tatăl tău, Petăr, este aici !" Iar eu am rămas ca Hamlet în faţa duhului tatălui său. Ce puteam spune ? Tatăl meu este mort de 15 ani. Vanga începu să vorbească cu el făcînd dovada cunoaşterii unor astfel de amănunte, încît am rămas împietrit. Nu-mi amintesc cum m-am simţit atunci, însă după spusele celor prezenţi la scenă arătam foarte tulburat şi palid ca moartea. Vanga a repetat de mai multe ori că tatăl meu se află lîngă ea, dar nici pînă în ziua de azi nu ştiu în ce proiecţie l-a văzut : în trecut, în prezent sau în viitor — a indicat doar cu mîna spre el. Evident însă

că primea informația dintr-o lume familiară, de mult uitată chiar și de mine. Pentru ea timpul nu există ca trecut, prezent, viitor, pentru ea timpul este un fel de curgere omogenă. Sau cel puțin aceasta este impresia mea.

Mi-a spus, printre altele, că tatăl meu vorbește despre Florii, că eu am purtat nume de floare, că numele meu a fost fie Țviatko (Florea, n.t.), fie Zdravko (Mușcată, n.t.). Am confirmat că numele meu este Zdravko. După aceea mi-a spus că tatăl meu vorbea limba turcă. Într-adevăr, tatăl meu fusese avocat de profesie, înainte de 9 septembrie 1944, lucrase și ca profesor de economie politică și drept civil la gimnaziul turcesc din Șumen.

Vanga a început apoi să vorbească despre unchii mei, numind pe doi dintre ei. Despre cel de al treilea unchi al meu, care murise în circumstanțe tragice, i-am vorbit eu însumi. Moartea sa fusese enigmatică. Vanga a spus că în spatele uciderii sale se află un act de trădare. Alt fapt, care m-a uimit a fost acela că m-a întrebat cine este Matei în familia noastră? I-am spus că acesta este numele bunicului meu. Aveam cinci ani cînd, într-o zi de ianuarie, l-am îngropat. De atunci au trecut patruzeci de ani. Ceea ce m-a uluit a fost faptul că ea îi știa numele!

După ce m-am întors de la Petrici la Sofia și le-am povestit prietenilor despre surprinderea mea, unii dintre ei m-au întrebat dacă nu cumva m-am gîndit în acel moment la bunicul meu. Le-am spus: „Imposibil!" Amintesc foarte rar numele bunicului în Sofia, avînd în vedere că am doar cîteva rude cu care aș putea vorbi despre el. Chiar și cei mai buni prieteni ai mei nu îi cunosc numele. Vanga l-a apreciat a fi fost un om bun. Și aceasta corespunde pe deplin cu adevărul; știam aceasta de la rudele mele.

Vanga a vorbit mult despre rudele mele — aproximativ 10—15 minute. A vorbit despre nepoata mea, care făcuse o alegere greșită pentru examenul de admitere la facultate. A reamintit de amănunte cotidiene, foarte mărunte — spre exemplu că mi-am cumpărat un radiator electric defect. Pe urmă m-a sfătuit ca, pentru sănătatea

mea, să ies mai mult la soare (este adevărat că mie nu-mi place prea mult soarele), în caz contrar, a spus ea, voi merge în baston. „Fie ca soarele să fie dumnezeul tău!", a zis. După aceea mi-a spus că am două licențe („două capete", cum s-a exprimat ea), iar cei de față au adăugat că mi-am făcut specializarea la Moscova. Ea m-a întrebat ce înseamnă asta?

Pe urmă a început să spună că îi vede pe oștenii lui Samuil, rînduiți în fața sa, oștenii acestui tragic țar bulgar care, așa cum știm din istorie, au fost orbiți de Vasi II. M-a întrebat cine i-a orbit și de ce neam este. Puternic tulburat, în acest moment memoria m-a trădat și am uitat cu desăvîrșire dinastia acestui țar. Ulterior, prietenul meu m-a întrebat cum a fost cu putință să uit obîrșia lui Vasili, odată ce sînt un atît de bun cunoscător al istoriei bizantine. Probabil că aceasta s-a întîmplat dat fiind faptul că am fost surprins de faptul că Vanga este capabilă să vadă atît de mult înapoi, în trecutul nostru istoric.

Într-o altă împrejurare Vanga m-a întrebat ce fel de oameni au fost bizantinii. Ea povestea că atunci cînd fusese în biserica din orașul Melnik auzise glasuri care spuneau: „Noi sîntem bizantini!" și văzuse oameni îmbrăcați în haine cu fire de aur și argint, precum și ruinele băilor romane sub scoarța pămîntului. Într-adevăr, în trecut, cîțiva bizantini vestiți au fost alungați din Bizanț și trimiși la Melnik. Vanga a vorbit și despre alte personalități istorice.

Am discutat asupra darului ei de a vedea în trecut și în viitor. În tot acest timp între noi se purtase o convorbire neobișnuită. Vanga a început să vorbească despre moarte. Priveam, cu toții, fix fața ei neclintită. Fără îndoială avea o vedenie. Ne-a istorisit cîteva împrejurări în care simțise moartea. Ne-a povestit despre soțul ei, căruia îi văzuse ora exactă a morții. Apoi ne-a povestit despre o zi, cînd fierbeau prune afară, în curte, și cînd moartea șuiera printre copaci. Toate acestea îmi sunau ca o baladă. Ea vorbea despre moarte ca despre o femeie cu plete frumoase și răsfirate. Aveam senzația că stau lîngă un poet și nu lîngă o clarvăzătoare.

— Moartea... Acest teribil și de nimeni dorit oaspe, care taie firul vieții noastre. După Vanga însă aceasta nu este decît o proiecție a „eului“ nostru, în anumite alte dimensiuni, necunoscute nouă.

Într-o zi a venit la Vanga o tînără din Sofia, iar Vanga s-a întors brusc spre ea și a întrebat-o : „Unde este prietenul tău ?“, iar femeia i-a răspuns că este mort, înecat cu cîțiva ani în urmă. Vanga a început să-l descrie, spunînd că îl vede pe cel mort de parcă ar fi viu, îi vorbește, ba chiar și el îi pune întrebări. „Iată, el stă lîngă mine, înalt, brunet, are o aluniță pe buză și un mic defect de vorbire“. Femeia a confirmat. Vanga : „Îmi spune“ : „Nimeni nu este vinovat de moartea mea. Am căzut singur în apă. M-am speriat foarte tare, fiindcă nu știu să înot... Și inima mi-a stat. M-am frînt în două de mijloc...“. „Întreabă unde îi este ceasul și alte lucruri mărunte (haine). Înșiruie nume și întreabă despre diferiți prieteni și rude... Își sfătuiește prietena ca, după un timp, să se căsătorească și o încredințează că alegerea sa va fi bună.“

...Un profesor spaniol, om de știință, îi povestea Vangăi cît de bună și grijulie cu el a fost mama sa în timpul vieții, dar că, atît cît a trăit a fost foarte săracă. Vanga l-a întrerupt și i-a spus : „Așteaptă, am să-ți spun eu cum a fost... Pe patul de moarte ea ți-a spus : „Nu am altceva ce să-ți las, în afara vechiului meu inel de familie. Și, fiindcă vei rămîne singur, fie ca el să te călăuzească în viață !“

Puternic impresionat, profesorul a confirmat că exact așa a fost. „Ei bine, l-a întrebat Vanga, ce s-a întîmplat cu acest inel ?“ Spaniolul a explicat că, după ce a devenit un cunoscut om de știință, a plecat într-o zi să se odihnească undeva, în afara orașului, inelul i-a alunecat din deget și i-a căzut în rîu. El s-a uitat, l-a căutat, dar nu l-a mai putut găsi.

— Ce-ai făcut, omule ? Tu ai întrerupt legătura cu maică-ta !

Savantul, tulburat a recunoscut că un asemenea gînd l-a trecut și lui uneori prin cap, pentru că, după pierderea

inelului, prea adesea nu i-a mai reușit nimic, însă, ca om de știință, de formație materialistă și-a alungat acest gînd din minte.

Cu ani în urmă, pe timpul inundației din Skopje, niște părinți și-au pierdut unicul copil. În mod logic au considerat că acesta s-a înecat. S-au dus la Vanga să o întrebe. Iar Vanga (întîmplarea mi-a fost povestită de ea însăși), le-a spus :

— Nu trebuie să plîngeți, pentru că atît i-au fost zilele. Copilul, într-adevăr, nu mai este printre cei vii. Numai că nu i-ați căutat unde trebuia trupul. El se află mai în jos, după cotul cel mare pe care îl face rîul. Acolo sînt copaci mari și corpul s-a prins în rădăcini. Dintr-o parte i se vede mînuța. De-aș merge acum, l-aș găsi pe dată. Iată, îl văd de parcă ar fi viu. Îmi spune : „Vino, te voi conduce exact la locul căutat“.

După un timp, cîțiva prieteni ai familiei au venit la Vanga și i-au spus că, într-adevăr, corpul copilului a fost găsit exact în locul indicat de ea.

Asemenea cazuri sînt cu miile, dar este imposibil să le descriu aici pe toate, fără a mai vorbi despre faptul că nici tema nu este prea plăcută.

Dar Vanga nu se mișcă doar în Regatul Morților. Ea poate cuprinde și moartea și renașterea unor orașe întregi. Spre exemplu, Melnik :

— Aici, spune Vanga, fiecare fir de iarbă, fiecare pietricică, fiecare palmă de loc sînt sfinte. În acest loc vin cu plăcere și mă odihnesc cel mai bine. Mă încarc cu forță, cu energie și cu inspirație. Mă așez pe o piatră și îmi doresc să stau așa în tăcere. Să nu mă tulbure nimeni. Tot ceea ce mă înconjoară îmi vorbește — și pietrele și ruinele și rîpele... Orașul îmi povestește istoria sa din cele mai vechi timpuri : văd oameni morți cu mult timp în urmă, biserici și case dărîmate de mii de ani.

Tot așa, venisem într-o zi, împreună cu Liubka, sora mea, care îl purta cu sine pe primul ei nepoțel, un bebeluș de șase luni. Și, deodată, parcă sufletul său mi-ar

îi spus : „Vezi, soro, Melnikul. Şi tu eşti ca şi el". M-am simţit foarte mîhnită şi pe urmă am plîns îndelung.

De ce asemenea Melnikului ? Adică pustie şi însingurată ca el, sau cu o istorie la fel de veche precum a oraşului acesta ? Nu ştiu. Şi nici pînă în ziua de azi n-am putut să găsesc dezlegarea.

La împlinirea vîrstei de şaptezeci de ani Vanga a simţit o puternică dorinţă de a merge zilnic la Melnik, ca să-i primească acolo pe numeroşii săi vizitatori, deoarece consideră că acolo primeşte mai multă inspiraţie pentru darul său, că acolo va vedea şi va povesti lucruri foarte interesante. Într-un orăşel atît de mic însă, o astfel de acţiune creează multe probleme în jurul organizării muncii sale, astfel încît dorinţa nu i-a fost satisfăcută. Păcat, într-adevăr, pentru că cine ştie ce am mai fi auzit rostit de buzele sale !

Şi încă un caz interesant :

În anul 1983, regizorul P.P. i-a împărtăşit Vangăi că are marea dorinţă şi că se pregăteşte de mult să facă un film despre Orfeu. Vanga i-a spus că nu are să reuşească, întrucît viziunea sa, apropo de acest legendar cîntăreţ, nu este corectă. Ea a spus (convorbirea este înregistrată pe bandă de magnetofon şi se găseşte în posesia mea) :

— Darul lui Orfeu nu vine din ceruri ci de pe Pămînt. El îşi aşterne urechea pe pămînt şi cîntă. Chiar şi animalele sălbatice se opresc şi îl ascultă, dar nu îl înţeleg. Orfeu este pămîntean. El cîntă şi din frunză de salcie şi din fluier de salcie şi din coajă de ulm şi din coajă de fag şi stejar. Se întindea pe pămînt şi pămîntul însuşi îi cînta. Orfeu cînta împreună cu Pămîntul.

Pe unde merge cîntă cu toţi copacii şi păsările îi cîntă şi cerul îi dă şi scrie pe pămînt şi cum merge citeşte şi iar cîntă.

— Bine — adresîndu-se regizorului — tu îl descrii ca pe un zdrenţăros, dar îl vezi ?... Mie Orfeu îmi apare aşa : are pe el haine jerpelite, un copil foarte nefericit... Apoi trece ca un flăcău neras, netuns, cu unghii lungi... Şi cîntă mereu. Toate glasurile i le dă pămîntul.

...Nu ştiu de ce în urma lui merge Samuil...

Cînd cad în transă eu aceste lucruri le văd, însă nimeni nu mi-a pus asemenea întrebări, iar pe mine nu m-a interesat aceasta. Dar cînd stau aşa îmi zic în sinea mea : „Doamne, ce n-a fost pe Pămînt!"

Însă cea mai mare plăcere a Vangăi este aceea de a sta de vorbă cu florile. Ea le receptează ca pe nişte fiinţe vii şi este un lucru obişnuit ca, foarte devreme, dimineaţa să fie văzută dînd ocol bogatei sale grădini de flori, a casei sale din Petrici. Sau, tot aşa, la Rupi, cum se opreşte în faţa fiecărei flori, cum o alintă, o udă şi cum îi şopteşte ceva. Vanga spune că şi florile îi povestesc multe lucruri.

Trebuie spus că în această privinţă se întîmplă ceva greu de explicat. Dacă mergeţi la Vanga şi dacă de foarte puţină vreme v-a murit cineva apropiat, din contactul cu această moarte recentă Vangăi i se face rău şi poate chiar să leşine. Atunci spune invariabil : „De ce nu aduceţi cu voi o sacsie cu flori ? Această informaţie despre cel decedat, pe care, în mod inconştient, o treziţi prin prezenţa voastră se transferă asupra florilor şi ele mă feresc de astfel de stări." Vangăi nu-i plac bucheteie, spunînd despre aceasta : „Este la fel ca şi cum ai reteza mîinile copiilor ; florile trebuie să fie vii !"

Sora sa, Liubka îşi aminteşte că într-o astfel de dimineaţă Vanga i-a cerut să iasă în faţa oamenilor adunaţi afară şi să-i aducă o femeie, căreia i-a spus numele, şi că e florăreasă în Sofia. Întrebată de sora sa de unde ştie că afară se află o florăreasă, Vanga i-a răspuns : „Uite, vezi, aceşti cerceluşi, doar ce mi-au spus. Ea vine la mine ca să mă întrebe despre destrăbălatul ei fiu. Cheam-o, am să-i spun."

Pe tema florilor ea a discutat mult timp, în anul 1980, şi cu scriitorul sovietic Leonid Leonov. I-a spus că îl invidiază pentru marea sa grădină, ştie că şi el este capabil să vorbească cu ele, că ele îl inspiră şi îl ajută să-şi scrie cărţile. I-a reproşat faptul că a dăruit un mare filodendron, care-i împodobea casa, Uniunii Scriitorilor din ţara sa. I-a spus să-şi găsească imediat altul pentru

că și de la această plantă el primea o foarte serioasă inspirație artistică.

Tot despre flori, plante și ierburi medicinale Vanga a discutat și cu vestitul pictor indian Sviatoslav Riorih. Întrebată de acesta despre ierburile de leac Vanga i-a spus : „Aceasta este încă o mare temă de discuție. Lumea a început cu ierburile de leac și cu ierburile de leac se va sfîrși. Numai că ierburile dintr-un anumit loc îi lecuiesc doar pe aceia care locuiesc acolo. Așa este hotărît. Fiecare să se lecuiască doar cu ierburile sale !“

ACTIVITATEA DE LECUIRE

Fără îndoială, tema referitoare la sănătatea omului, diagnosticului și tratamentului diferitelor boli, ocupă un loc important în activitatea Vangăi. Ea susține că aproape toate bolile pot fi lecuite cu plante medicinale. Afirmă că Bulgaria este o țară binecuvîntată, pentru că aici există foarte multe ierburi de leac. Vanga este convinsă că nu este departe ziua cînd omenirea va fi izbăvită de teribilul *cancer*, împotriva căruia va fi descoperit medicamentul *anticancer*. Ea spune :

„Va veni vremea și cancerul va fi ferecat în lanțuri de fier !“

La rugămintea noastră de a ne tîlcui aceste cuvinte a răspuns că medicamentul, care va lecui oamenii de această boală, trebuie să conțină fier — pentru că acest element s-a diminuat în organismul uman. După ea, în viitor va fi descoperit și un alt medicament, extrem de necesar pentru restabilirea sănătății omului. El va fi preparat din hormoni de cal, cîine și broască țestoasă. La întrebarea noastră, de ce de la aceste animale, a răspuns : „Calul este puternic, cîinele răbdător, iar broasca țestoasă longevivă.“

În tratamentul cu ierburi recomandă oamenilor cu precădere, să se stropească cu apa în care au fiert ierburile, întrucît principiile lor vindecătoare pătrund, cel mai bine, prin pielea corpului.

Vanga nu a combătut niciodată medicina oficială, căreia i-a recunoscut succesele în toate ramurile. În acest sens, diferitele recomandări, pe care le propune în scopuri de tratament, mai degrabă ajută, decît contestă me-

todele tradiționale de tratament. Ea consideră însă că atenția exagerată acordată medicamentelor este dăunătoare, întrucît ele *închid* ușa prin care trebuie să intre natura, prin intermediul plantelor medicinale, restabilind astfel echilibrul dereglat al organismului uman aflat în suferință.

Vanga se bucură de descoperirile făcute în domeniul medicinii și apreciază ca binecuvîntată redescoperirea acupuncturii. Dar iată ce i-a spus, nu de mult, unui medic preocupat de terapia prin acupunctură, care a vizitat-o :

— Tratamentul cu ace este corect, însă pentru a obține un succes deplin trebuie să lucrați nu cu ace metalice, ci cu ace din argilă arsă, așa cum făceau cei din vechime, iar aceste ace să fie încinse pe jar și nu cu curent electric, pentru că și în corpul omului există electricitate și în acest fel nu faceți decît să o intensificați, ceea ce dăunează influențării corecte a locurilor stabilite.

Medicul i-a obiectat că aceasta ar însemna o întoarcere spre trecut, dar Vanga i-a replicat :

— Ei, da, totul se întoarce înapoi, aruncă-ți privirea în jurul tău !

Am putea oare extrage din întreaga activitate de tratament a Vangăi unele sfaturi, cu caracter mai general, folositoare pentru toți ?

Da, am putea, cu toate că ierburile și tratamentele pe care le recomandă diverselor persoane — chiar dacă este vorba despre una și aceeași boală — sînt diferite, Vanga considerînd că fiecare organism este într-atît de individualizat, încît necesită un tratament concret și diversificat. Iată unele cazuri, asupra cărora aveam confirmări prin scrisori, sau din partea bolnavilor în persoană, că s-a obținut o ameliorare sau însănătoșire, în urma recomandărilor Vangăi :

• Vanga a recomandat unui bolnav de leucemie să bea suc din rădăcină de nalbă, iar unui copil suferind de aceeași boală i-a spus să bea suc din fructe de nalbă ;

• Unui bolnav de ciroză i-a recomandat să bea lapte uman amestecat cu făină albă ;

• Pentru un copil cu somn agitat, care se lovea cu capul de pereți, a recomandat părinților să spele copilul cu roua de dimineață, ca să se liniștească. Prin spălat avea în vedere : să aștearnă pe cîmp o pînză curată, atunci cînd cade roua dimineții, și să absoarbă în ea picăturile de pe iarbă și plante. Apoi, cu această pînză umedă să înfășoare copilul. Ulterior, tatăl copilului a venit să ne înștiințeze că acesta s-a liniștit și că se simte bine. Trebuie spus că Vanga acordă o mare importanță acestei roua de dimineață, deoarece consideră că dis-de-dimineață plantele împrăștie foarte multe principii curative ;

• Pentru un alt copil, al cărui corp ardea de febră de mai bine de trei luni, a recomandat să fie spălat cu apa în care au fiert struguri acri ;

• Unei persoane, suferindă de eczemă i-a cerut să adune un buchet de flori de cîmp, să le fiarbă și să se spele cu această apă ;

• Unei bolnave, care acuza mîncărimi insuportabile, pe tot corpul, i-a spus să fiarbă 1 kg orez și să se spele cu apa în care au fiert boabele ;

• Unui tînăr, bolnav de rinichi, i-a recomandat să bea ceai din semințe de dovleac, să piseze pachete de semințe de in, să facă prișnițe din ele și să le aplice pe locul bolnav ;

• Unei persoane, otrăvită de aburii nocivi, datorați specificului muncii sale, i-a recomandat să-și țină, seara picioarele în apă caldă ;

• Unei femei, bolnavă din cauza șederii în umezeală și din cauza surmenajului, i-a recomandat să-și facă prișnițe din ceară, ulei de măsline și apă, să îmbibe cu acestea o pînză și, cu ea, să-și înfășoare picioarele ;

• Pentru un copil, suferind de epilepsie, a recomandat să fie spălat cu apa în care a fiert fîn de pădure ;

• Unei femei care de zece ani suferea de dureri de piept, i-a spus că are o inflamație a pleurei și i-a recomandat să-și facă prișnițe din aluat de pîine, amestecat cu cvas de casă, împreună cu 100 g oțet, 100 g ulei și 100 g vin și să le aplice pe locul bolnav ;

• Pentru un copil bolnav de nervi — să fie spălat cu apă în care a fiert fîn de pădure ;

• Unui bărbat suferind de o tuse rebelă i-a recomandat să bea, timp de o săptămînă, ceai din semințe de in și să nu bea apă rece ;

• Pentru a preveni bolile de inimă Vanga recomandă tuturor să bea, de patru ori pe an, floare de păducel alb ;

• Pentru spuzeală (erupție) i-a recomandat unui bolnav să se spele cu apă în care s-au fiert rădăcini de stejar ;

• Unui bolnav de astm — să bea flori de podbal ;

• Unei femei care avea un *ghem* în cap — să facă un amestec din pelin pisat și rachiu, pe care să-l aplice pe locul bolnav ;

• Unui bolnav de reumatism — să facă băi de soare după ce, în prealabil, și-a uns membrele bolnave cu grăsime și ulei de arme ;

• În privința unui copil de patru ani, bolnav de intestine, a spus că nu este hrănit corect și a recomandat să fie reduse drastic din alimentație grăsimile ;

• Pentru cazuri de preinfarct Vanga recomandă să se bea ceai de ghimpe, dimineața, pe stomacul gol, timp de patru zile ;

• In caz de gastrită — să se bea o infuzie de iarba gîștei ;

• Unei femei, care în urma unei întîmplări neplăcute suferea de o puternică durere de cap, i-a recomandat ca seara, înainte de culcare, să bea o lingură de zahăr cu apă ;

• Unei femei, care suferea de palpitații, pe bază nervoasă — să stoarcă 1/2 kg lămîi, să amestece sucul obținut cu miere, din care să ia dimineața și seara cîte o lingură de supă ;

• Pentru o fetiță în vîrstă de nouă luni, care lună de lună avea hemoragie, Vanga a recomandat să se ia o grămăjoară de pămînt, din acela pe care furnicile îl azvîrl afară din mușuroaiele lor primăvara, să îl opărească cu apă fiartă și să țină puțin copilul deasupra aburilor. Scurt timp, după această terapie hemoragia a încetat ;

• Vanga consideră că diabetul și psoriazisul apar în urma unui stres puternic, spaimă sau o întîmplare neplăcută ;

• În diabetul acut i-a recomandat unui vizitator să bea un decoct din vîrfuri de rug de mure, capabil să stopeze boala ;

• Vanga spune că ulcerul stomacal apare datorită hranei insuficient mestecate și fierbinți ;

• În ceea ce privește astmul, de cele mai multe ori el apare atunci cînd se beau lichide reci, cînd omul este obosit ;

• Dereglarea funcțiilor metabolice provine dintr-o hrănire incorectă ;

• Mastita — la femei — apare datorită purtării lenjeriei de corp și hainelor strîmte ;

• Tumorile, în majoritatea cazurilor, apar ca urmare a unor căderi sau traumatisme — ele pot apărea mult mai tîrziu după asemenea evenimente ;

• Sterilitatea feminină apare mai frecvent datorită începerii pretimpurii a vieții sexuale, teamă de graviditate, portul unei lenjerii de corp strîmte, răceală. Aproximativ aceleași cauze sînt valabile și pentru sterilitatea masculină ;

Ș.a.m.d., ș.a.m.d.

O serie de cazuri, destul de interesante, a descris și fratele meu, Dimităr Gaigurov. Le redau, în întregime, în cele ce urmează :

„Eu mă aflu zilnic în preajma mătușii mele și am avut posibilitatea să observ stări și comportamente, să particip la ședințele sale. Vreau să povestesc un lucru aproape incredibil pe care l-am trăit, alături de ea, la începutul lunii mai 1988 :

Cu trei zile înaintea acestei date fusese îngîndurată, nu voise să vorbească cu nimeni, nu suferise să fie deranjată. În cea de a patra zi m-a chemat la sine. Am stat un timp fără a scoate o vorbă. Brusc s-a întors spre mine și cu un glas străin, de m-au trecut fiorii mi-a spus :

— Eu sînt spiritul Jeannei d'Arc și vin de foarte departe. Am pornit spre Anatolia pentru că acum, acolo se varsă foarte mult sînge, iar eu merg în acel loc pentru a ajuta să se facă pace.

A intervenit, după aceasta, o mică pauză, iar apoi glasul s-a auzit din nou :

— Să nu învinuiți cu nimic acest suflet, pentru că el nu este de-al vostru, el nu este de-al nimănui. Există martor. Acesta este maică-ta (sora Vangăi, Liubka), care a purtat-o în postavă, cînd era pe patul de moarte. Atunci, într-o clipă, sufletul a ieșit din ea și în locul lui a intrat altul, iar ea și-a revenit pentru a-și continua viața pămînteană. Ea nu vă este rudă și nu poate să vă recunoască.

S-a instalat din nou o scurtă pauză și, din nou, am auzit :

— Ea trebuie să se ducă la Notre-Dame și să stea în priveghi o noapte, deoarece prin ea vi se vor descoperi noi taine despre lume și despre ea în particular.

Acestea fiind spuse s-a înstăpînit o lungă tăcere, în timpul căreia mătușa mea și-a revenit încet în fire, intensa paloare a feței a început să dispară, rămînînd însă, pe tot restul zilei, indispusă și abătută. Ce-a vrut să însemne această minune, nu-mi pot explica în nici un chip !

Îmi reamintesc și de alte cazuri ciudate, în special în ceea ce privește metodele sale de tratament ;

...Tîrziu, într-o noapte, prietenul meu, B.P., din satul Kolarovo, a venit pe neașteptate la mine acasă, adus de frații săi. Prietenul meu înebunise subit, apucase toporul, vrînd să-i taie pe cei aflați în jurul său. Avea o forță extraordinară și era foarte violent, motiv pentru care frații săi îl legaseră cu frînghii și arăta de nerecunoscut. M-am dus, am trezit-o pe mătușă-mea în miez de noapte și am întrebat-o ce să facem ? Ea a spus :

— Cumpărați un ulcior nou, umpleți-l cu apă din rîu, dimpotriva cursului apei și cu această apă stropiți de trei ori bolnavul. Pe urmă, fără să vă întoarceți, aruncați ulciorul în spate, așa ca să se spargă !

M-am gîndit să le propun cunoscuților mei să amînăm tratamentul pentru dimineață, însă am văzut că situația era de nesuportat, așa că, rușine, nerușine, m-am dus, l-am trezit pe meșterul olar, care locuia aproape de noi. Omul, deși destul de nedumerit de vizita noastră la miez de noapte, mi-a dat vasul necesar.

În Petrici rîul trece prin centrul orașului, iar blocul nostru se găsește pe malul mai înalt. Ne-am întors, am coborît la rîu și am îndeplinit totul așa cum spusese mătușa mea. Am mulțumit orei tîrzii, pentru că altfel, acțiunea noastră de *botezare* în rîu ar fi trezit în mintea multora tot soiul de bănuieli. Important este însă că apa l-a destins pe prietenul meu, peste noapte a dormit, iar în ziua următoare s-a trezit ca om normal.

Alt caz :

Venise la Vanga un tînăr, escavatorist, care-şi zgîriase un genunchi în timp ce asanau o mlaştină. De atunci, genunchiul începuse să se umfle, să colecteze, iar doctorii spuneau că trebuie să-i amputeze piciorul. Sfatul mătuşii mele însă fusese altul : să găsească o broască, pe cît posibil din locul unde omul avusese de suferit, să o jupoaie, apoi să aplice pielea pe locul bolnav. Omul a îndeplinit întocmai indicaţiile mătuşii mele, a dormit neîntors două zile şi două nopţi — de unde pînă atunci nu putuse dormi mai deloc, luînd, de regulă, doze mari de somnifere. Cînd s-a trezit, pansamentul îi căzuse şi pe el se afla ceva asemănător unui ac, lung în jur de 10 centimetri. La numai o săptămînă după aceasta rana s-a închis şi piciorul i-a fost salvat.

M-am mirat foarte tare de un astfel de medicament, dar, mai tîrziu, am citit într-o revistă de ştiinţe ale naturii, că în pielea broaştelor, au fost descoperite substanţe datorită cărora, în caz că broasca este muşcată chiar şi de cel mai otrăvitor şarpe, ea nu moare pentru că aceste substanţe neutralizează otrava.

Mai demult simţisem în umărul drept o durere ascuţită, care adesea, noaptea, nu mă lăsa să dorm. Am mers la doctor, care a spus că este vorba de un mont şi că tratamentul este anevoios şi îndelungat. Într-o zi, am rugat-o pe mătuşa mea să-mi spună ce să fac. Ea m-a sfătuit să iau două pacheţele de tămîie, să o pisez fin şi să o amestec cu 50 gr oţet de mere. Pe urmă să întind amestecul pe o ţesătură de lînă, cu care să-mi înfăşor locul bolnav, timp de trei seri la rînd. De atunci, durerea a dispărut.

Prietenul meu din Petrici suferea de aceeaşi durere, însă lui Vanga i-a prescris alt medicament : să înmoaie o ţesătură de lînă în benzină, să o aşeze pe locul bolnav, iar deasupra să pună o farfurioară de aramă încinsă, atît cît fierbinţeala ei să poată fi suportată, şi să facă trei şedinţe. Şi lui i-a trecut durerea.

M.T. din Petrici avea un neg pe mînă, care o împiedica la lucru şi pe care, într-o bună zi, fără să judece

prea mult, l-a rupt. După nici o săptămînă au început să-i apară negi pe tot corpul. Mătuşa mea a sfătuit-o să caute şi să găsească iarba numită nemţişor-de-cîmp, să o mărunţească sub formă de pulbere, cu care să frece şi să presare primul dintre negii apăruţi. După aceasta toţi negii au dispărut.

K.S. din Ruse avea un copil bolnav de astm şi fusese obligat să locuiască în Sandanski. Cînd a întrebat-o pe Vanga cu ce poate fi lecuit copilul ea i-a spus să adune frunze de podbal şi, după ce le va usca, să i le aducă ei, împreună cu 1/2 l rachiu. După ce le-a ţinut puţin în mîini i-a spus tatălui să înmoaie frunzele în rachiu şi să le pună pe pieptul copilului. După acest tratament accesele au dispărut.

K.B. suferea de mulţi ani de hemoroizi interni şi nu se putea vindeca. Vanga i-a spus să caute planta numită *viscum album*, care creşte pe pini (aceasta este o plantă parazit foarte interesantă, care se prinde pe scoarţa diferiţilor copaci, dezvoltîndu-se numai în acest mod, căzute pe pămînt seminţele mor). Să mărunţească apoi planta să o pună într-o ceaşcă de apă iar dimineaţa să bea această apă. Hemoroizii au dispărut.

A.P. din Sandanski s-a vindecat de un diabet în formă incipientă datorită următorului medicament prescris de Vanga : păstăi de fasole uscată, în jur de 3 kg, pe care i-a cerut să i le aducă. Vanga le-a ţinut cîteva clipe în mîini, după care i-a spus să le fiarbă şi să bea din fiertură cîte o ceaşcă în fiecare dimineaţă pe stomacul gol.

Ş.a.m.d., ş.a.m.d.

Sora ei, Liubka a strîns o adevărată enciclopedie cu diferite cazuri de boli vindecate de Vanga, precum şi cu unele sfaturi ale acesteia. Iată cîteva dintre ele :

• Umblaţi desculţi pe timpul verii, sfătuieşte Vanga. Nu întrerupeţi legătura voastră cu pămîntul. Lăsaţi de aceea copiii să umble dezbrăcaţi şi desculţi în timpul

verii. Lăsați-i să se murdărească, să se joace peste tot, pentru ca apoi să fie apărați de toate bolile din timpul iernii. Hrana lor să fie mai mult lichidă. Nu-i chinuiți pe copii cu hrană uscată ;

• În afara spălatului zilnic trebuie ca, obligatoriu, în fiecare seară să fie spălate picioarele ;

Adeseori fac împreună cu Vanga *ore de botanică*. Eu o port prin poienile de la Rupi și o ascult iar ea, asemenea unui profesor, îmi explică răbdătoare. Nu știu cum și ce *vede*, însă îmi arată cu degetul încotro și ce să privesc :

— Știi ce este această ierbișoară de lîngă tine ?

— Știu, zic.

— Iată, fructele acestei ierbișoare constituie o hrană excelentă pentru copiii anemici, iar această plantă, mai mare, cu trei frunze, provoacă noaptea, celui care o ține în casa sa, coșmaruri, mai ales în perioada cînd înflorește.

Uite, toate îmi vorbesc ! Această floare, cu florile aldoma unor clopoței, este adusă din țara unde adesea se iscă răzmerițe. Acum simt și mirosul țelinei. Este și ea un leac pentru reumatism. Salata care se face din ea trebuie să se găsească în bucătăria fiecărei case. Izma este bună contra deranjamentelor stomacale. Iarba care crește pe marginea pîrîiașului este un foarte bun leac pentru copiii care au enurezis. Iar aceasta, pe lîngă care trecem acum, este un leac pentru rănile foarte infectate... Plantele îmi vorbesc, dar ele sînt multe, iar eu pot să țin minte atît de puține...

• A vindecat odată un tînăr medic de o spuzeală persistentă, dîndu-i să bea, timp de douăzeci de zile, o fiertură din borceag.

• Pentru gălbenare, spune Vanga, există multe leacuri simple, care vindecă fără urme, în trei zile. Încă din clipa în care se observă apariția bolii se bea, în fiecare dimineață, timp de trei zile sucul de la o lămîie, amestecat cu o linguriță de bicarbonat. Se bea pe nemîncate.

• Unui tînăr, bolnav de leucemie, i-a recomandat să bea o fiertură din boabe de grîu, porumb, ovăz, secară și mei. Ulterior, tînărul a comunicat că se simte perfect și că s-a îngrășat cu 5 kg.

• Altui tînăr, cu accese despre care se considera că ar fi de epilepsie, Vanga i-a spus că are un nerv compresat, ca urmare a unei căderi. I-a recomandat să ia o bucată de pînză, să o înmoaie într-un amestec din ulei de măsline, ceară topită și fagure și să aplice această compresă pe coloana vertebrală, pe toată lungimea ei. După aceasta, accesele au dispărut ;

• Unei femei, care suferea de pe urma unei micoze și căreia îi căzuseră unghiile de la mîini i-a spus să fiarbă cafea tare și, în două, trei rînduri să-și țină mîinile în fiertură ;

• Altei persoane, căreia i se făcuse o operație — nereușită — pentru noduli limfatici, inflamați ca urmare a unei infecții, Vanga i-a spus că nu are nevoie de chirurg, ci de dentist, pentru că, a spus ea, infecția se datorează protezei dentare nepotrivite ;

• Unei femei cu edeme pe picioare i-a recomandat următorul tratament : se dizolvă într-o găleată cu apă rece un pachet de sare-grunji ; se ia apoi un prosop, se înmoaie în această apă și se aplică în zona lombară. După ce prosopul se încălzește se înmoaie din nou în apă. După acest tratament femeia a eliminat multă apă și n-a mai făcut niciodată edeme ;

• Pe cînd eram mici și ne îmbolnăvisem de malarie, spune Liubka, Vanga ne-a vindecat în felul următor : A pus la soare, într-un vas emailat, curat ouă proaspete de găină și 200 gr de oțet din vin curat. Pînă a doua zi coaja ouălelor s-a topit. Atunci ea le-a amestecat bine și ne-a dat să bem lichidul pe stomacul gol.

• Persoanelor care s-ar intoxica din cauza peștelui, Vanga le recomandă să amestece o lingură de supă, plină

cu mastică, într-o ceşcuţă cu apă. Eu însămi m-am intoxicat odată — mîncasem un crap întreg şi-mi era rău. Am vomat toată noaptea, iar în dimineaţa următoare am căzut pe scări. Vanga mi-a strigat să beau imediat mastică, altfel mor. După cinci minute m-am simţit mai uşurată, apoi, treptat, am început să-mi vin în fire.

Ş.a.m.d., ş.a.m.d.

Nu mă pricep la plante şi la medicina naturistă, de aceea mă opresc aici. Există mii de cazuri, care dovedesc extraordinarele însuşiri ale Vangăi ca vindecătoare, însă nu pot fi prezentate aici şi nici nu fac obiectul acestei cărţi. Este treaba specialiştilor să evalueze priceperile sale şi să descopere dacă există un sîmbure de logică în recomandările sale. Exemplele de mai sus sînt doar o palidă ilustrare a multilateralei sale activităţi.

Să mai punem însă o întrebare Vangăi : Cum poate omul să-şi păstreze acest nepreţuit dar — sănătatea ?

„Cum ? răspunde ea, foarte simplu. Nu am nici un fel de recomandări speciale şi fiecare din noi ştie ce trebuie să facă. Înainte de orice nu vă ghiftuiţi, hrana este şi aşa foarte depreciată de excesul de îngrăşăminte, iar organele corpului omenesc sînt împovărate, cînd introducem în el prea multă mîncare. Dacă ar fi fost necesar să mîncăm aşa de mult, nu credeţi oare că natura ne-ar fi înzestrat cu două stomacuri şi nu cu unul ?... Adeseori le spun celor care răspund de agricultură : Trebuie să semănaţi mai multă secară ; oamenii trebuie să mănînce pîine de secară ca să-şi păstreze sănătatea şi să supravieţuiască. În timpurile de azi secara are o mare însemnătate.

Mîncaţi mai mult alimente albe (probabil produse lactate — n.t.). Beţi cît mai des ceai din plante de pădure, ceai neîndulcit. Micşoraţi cantitatea de grăsimi animale din hrana voastră. Cei care sînt sănătoşi să reducă treptat carnea din alimentaţie şi, în general, să renunţe la ea. Mîncaţi, măcar o dată pe săptămînă, o fiertură de grîu şi beţi această apă, ca să aveţi putere.

Nu fumaţi.

Înainte de masă puteţi bea 20—30 grame de rachiu, ca dezinfectant. Mişcaţi-vă şi munciţi mai mult. Culcaţi-vă

devreme, la orele 22 şi sculaţi-vă devreme, la orele 5—6 dimineaţa. Aceasta este perioada cea mai bună pentru a nu fi apoi nervoşi şi încordaţi.

Ridicaţi curăţenia la rang de cult. Nu vă spălaţi cu apă prea fierbinte şi folosiţi mai mult săpunul de casă.

Băgaţi de seamă (am notat spusele acestea în anul 1981), fiindcă vor apărea multe şi necunoscute boli. Oamenii vor cădea pe străzi, fără vreun motiv aparent şi fără a observa să fi fost bolnavi mai înainte şi acest fapt încă mai poate fi prevenit, deoarece se află la îndemîna voastră.

Nu exageraţi cu îngrăşămintele şi chimicalele, întrucît natura este deja sufocată de ele. Va veni vremea cînd de pe faţa pămîntului vor dispare diferite plante, legume şi animale — mai întîi ceapa, usturoiul, piperul, apoi albinele, iar laptele va deveni nociv.

OMUL ŞI SANATATEA SA SPIRITUALĂ

Vanga consideră că, înainte de orice, trebuie ocrotită sănătatea noastră spirituală. Iată ce spune ea în legătură cu aceasta :

— Fiecare fiinţă vie, întreaga natură, întregul univers se supun unui ritm şi ordini cosmice precise şi riguroase. Încălcarea, chiar într-o măsură neînsemnată a acestei rînduieli duce la mari, chiar fatale greşeli, pentru care, mai tîrziu, vom plăti, cu toţii, din greu.

— Bine, dar cum să ne mişcăm în această rînduială ?

— În aşa fel încît să nu încălcaţi armonia !

— Dar cum să trăim la unison cu ea ?

— Străduindu-vă să fiţi buni !... Să luăm, de pildă, un copac : Vine primăvara şi el se înveşmîntează cu flori, însă puţine [illegible] ele leagă rod — celelalte n-au fost decît pentru privit. Bunul gospodar trece pe lîngă acest pom şi spune : „Pomul ăsta este sălbatic şi nefolositor, el nu aduce nici un cîştig şi trebuie să fie tăiat !". Noi nu avem însă dreptul să fim inutili, să nu aducem nici un folos, pentru că fiecare om — oricare ar fi el — este lăsat cu o misiune precisă pe Pămînt : să protejeze viaţa sub toate înfăţişările ei, pentru ca ea să se poată dezvolta în numele unor ţeluri înalte, pe care încă nu le cunoaştem.

Avem oare dreptul să încălcăm această înaltă responsabilitate, dînd frîu liber însuşirilor noastre negative, frînînd în acest mod mersul spre înainte, spre înălţime ?

Vom ilustra această convorbire moralizatoare a Vangăi cu unele exemple care vor arăta ce anume a avut în vedere.

...Un om în vîrstă, mărunţel de statură, obosit şi modest îmbrăcat s-a apropiat, păşind tulburat, de Vanga şi a întrebat-o : „Spune-mi surioară, ce să fac şi încotro să apuc ? Băbuţa mi-a murit şi eu am rămas singur-singurel !"

Vanga : „Cum singur, că doar ai şapte copii ?"

„Da, a răspuns bătrînul, însă ei sînt prinşi de grijile lor şi n-au timp de mine, m-au părăsit."

Vanga a tăcut, iar apoi i-a spus :

„Ascultă, bunicule, acelora de care copiii lor au uitat, statul le-a asigurat condiţii bune pentru a-şi trăi bătrîneţele. Va avea grijă şi de tine. Tu ai încă mulţi ani de trăit şi, dacă o să mă asculţi şi o să te încredinţezi grijii statului, vei trăi mult mai bine decît acuma. Eşti părinte şi ştiu că te va durea, dar să ştii că feciorii tăi vor plăti din greu pentru faptul că şi-au uitat datoria faţă de părinţi. Nimic pe lumea asta nu rămîne nepedepsit"

...Au venit la Vanga doi soţi care nu aveau copii să o întrebe dacă vor avea urmaşi. Soţia era foarte deznădăjduită şi istovită, din cauza soţului care îi reproşa neîncetat că ea este vinovată de aceasta. Vanga s-a supărat foarte tare şi s-a adresat soţului :

„Cine ţi-a îngăduit să chinui în felul ăsta femeia ? De unde ştii că ea este vinovată că nu aveţi copii ? Cauza este în tine şi vina ta este mai mare. Mergeţi amîndoi la doctor şi vă veţi vindeca. O să aveţi un copil !"

...Unei femei, căreia i-a spus că nu va putea să nască i-a dat următorul sfat :

„Înfiază un copil, pentru că pe lume sînt multe mame nedemne, care se lipsesc de bunăvoie de fericirea pe care o aduce maternitatea. Natura îi răsplăteşte în mod egal şi pe aceia care au născut şi pe aceia care au îngrijit un copil. Demnitatea mamei care a înfiat şi îngrijit un copil nu este mai mică decît măreţia aceleia care a născut. Ba chiar meritul tău este mai mare, pentru că inima ta se deschide să dea iubire, iar tu vei purta numele de *mamă* !"

...O femeie palidă și deznădăjduită a întrebat-o pe Vanga :

„Cum să o aduc înapoi și cum să-mi ajut fata, care a luat-o pe un drum rău și nu ne suferă, nu ne respectă și nu vrea să se mai întoarcă acasă ?“

Vanga i-a spus :

„Adu-o la mine ! Iar ție îți voi spune următoarele : tu ești vinovată pentru reaua purtare a copilului tău. Faci totul în locul ei, nu îi dai nici o treabă de făcut, îi duci totul pe tavă, îi cumperi tot ce-și dorește, o scutești de orice sarcină, tremuri zi și noapte, numai ca ei să-i fie bine și ușor. Și ce-a ieșit ? Dai totul, ca să nu primești nimic în schimb ! Legea în țara noastră trebuie să se schimbe : atunci cînd sînt judecați astfel de copii, răzgîiați și destrăbălați, care au comis infracțiuni, nu ei, ci părinții acestora trebuie trimiși la închisoare !“

Am rugat-o într-o zi pe soră-mea — spune Liubka — să o primească pe o prietenă a mea, care, după părerea mea, era foarte bolnavă. Dar Vanga a retezat-o scurt :

„Nu, nu este bolnavă. Este doar foarte rea ! Vrea ca totul pe lumea asta să fie al ei și al copiilor ei. Să-ți povestească în ce cocioabă a crescut și cum trăiește acuma... Numai că aviditatea ei după mașini, apartamente și vile este nemăsurată și avariția o s-o mănînce. Asta îi este boala, căreia eu nu îi cunosc leacul !“

O femeie, deosebit de grasă, a venit într-o zi la Vanga să o întrebe dacă va primi, oare, apartament, deoarece locuiește, împreună cu copiii, într-o cămăruță, în condiții grele de viață. Vanga a bătut, foarte supărată, din picior și i-a spus :

„Ce fel de locuință cînd ai în cîrcă două case ? Zi că nu-i așa ! Eu văd. Ai vîndut și ai mîncat locuințele de pe urma a doi soți, așa că după ce locuință plîngi acum ? Dacă ar depinde de mine eu nu ți-aș da apartament, fiindcă la mai mult nu mai ai dreptul !“

Și acum, încă un lucru foarte interesant :

Au venit într-o zi la Vanga doi soți în vîrstă, din satele de pe lîngă Pleven, ca să o consulte asupra durerilor și

suferințelor lor. După o vreme, Vanga s-a întors spre bătrîn și l-a întrebat :

„Moșule, de ce oare, oriunde te-ai duce, tragi mereu după tine o frînghie ?“

Bătrînul nu se putea dumiri ce vrea să însemne asta, dar după un timp bătrînica și-a adus aminte și a povestit :

Pe vremea cînd erau tineri și în putere semănaseră un lot mai mare cu bostani și de pe pepenii vînduți la tîrg luaseră bani buni. Într-o zi, cînd omul își căra marfa la piață cu căruța, un copil s-a cățărat în spate și a luat un pepene. Moșul se mîniase atît de tare, încît luase o frînghie groasă și îl bătuse zdravăn pe copil. Băbuța abia îl putuse scoate din mîinile bătrînului furios.

„Pentru greșeala asta o să ai de plătit, moșule — a conchis Vanga. Mare cîștig ai fi avut de pe un pepene ?“

Aproape că nu există problemă de viață care să nu fi ajuns la pragul Vangăi. Legat de aceasta, mi-a plăcut foarte mult părerea unuia dintre admiratorii ei, care spunea :

„Chiar și dacă nu-ți prezice nimic, este pur și simplu suficient să mergi la Vanga pentru un sfat, deoarece ea citește din cartea vieții“.

Într-o zi am întrebat-o din nou :

— Bine, dar ce reprezintă omul ?

Vanga a surîs și a spus :

— În întrebare se găsește și răspunsul — ființă agitată, care se tot cercetează, se observă, se tot caută și nu se mai găsește. Aceasta însă în limitele glumei. Privit la modul serios, ca parte a universului uriaș, omul este nimic. Un infim fir de praf, pierdut în nemărginire, înzestrat însă cu scînteia *divină*. De aceea adesea își depășește condiția, caută neobosit, riscă, cercetează, descifrează tainele universului, face uimitoare descoperiri. În cele din urmă și-a fixat, decis, privirea pe cer și nu s-a speriat de sfidările sale.

Ține minte ! Peste două sute de ani omul va stabili contactul cu frații săi într-o rațiune din alte lumi. Cea dintîi, aparatura ungară va intercepta semnalele din cos-

mos .. Iar adevărul despre acest cosmos trebuie căutat în vechile cărți sfinte ! (Această discuție a fost înregistrată în luna mai din anul 1979 — n.a.)

— Și pînă atunci ?

— Pînă atunci omenirea va trece prin multe catastrofe și multe evenimente furtunoase, care vor schimba și conștiința oamenilor. Vor veni vremuri grele, oamenii se vor despărți pe grupuri, după credințe. Va veni pe pămînt cea mai veche învățătură. Sînt întrebată : „Va veni curînd acest timp ?“ Nu, nu va veni curînd. Siria nu a căzut încă ! (anul 1980 — n.a.).

Liubka : „Uneori mă duc la sora mea devreme, înainte de a începe să primească vizitatorii și adesea o găsesc foarte obosită. O întreb de ce nu a dormit, iar ea îmi răspunde :

„Nu am putut dormi pentru că noaptea întreagă am fost în cele mai tensionate locuri de pe Pămînt și am văzut lucruri groaznice... Acum cînd, în fine, oamenii s-au trezit din somn aș fi vrut să mă culc, dar nu pot, pentru că afară deja sînt așteptată“.

„După marea inundație din Skoplje — povestește Liubka — am mers în vizită, împreună cu Vanga, la un vechi prieten al nostru, Pande Așkopov, din Strumița. El se arăta foarte îngrijorat, întrucît casa sa din Skoplje fusese pe jumătate dărîmată de ape și a întrebat-o pe soră-mea dacă să o repare sau să adune bani și să-și facă o casă nouă. Dar Vanga i-a spus :

„La ce-ți trebuie o casă nouă, omule ! Fugi din Skoplje, fiindcă foarte curînd acolo se va întîmpla ceva îngrozitor. Stai aici în Strumița !“.

Cam la două săptămîni după aceasta în Skoplje s-a petrecut cutremurul cel mare, cu multe clădiri năruite și multe jertfe umane“.

OMUL ȘI TIMPUL NELINIȘTII SALE

La începutul anului 1968 Vanga căzuse de cîteva ori în transă și strigase : „Ține-ți minte, Praga ! Ține-ți minte, Praga !. Mari forțe dau ocol pe deasupra orașului și strigă : *Război ! Război !* Praga se va transforma în crescătorie de pești, în care se va pescui pește !“...

Era înspăimîntător de auzit. Există foarte mulți martori, care au auzit aceste cuvinte ale Vangăi, pentru că ea le-a repetat de mai multe ori.

Într-adevăr, ulterior am fost martori ai evenimentelor din Cehoslovacia, însă ce a dorit să spună prin aceea că Praga se va transforma în crescătorie de pești, n-am înțeles nici pînă în ziua de azi. De regulă ea nu dă alte lămuriri și rareori își tîlcuiește spusele, în special cele legate de evenimente mari și inevitabile, spunînd că ea însăși nu le înțelege.

În general Vanga evită să vorbească despre politică — și are motivele sale pentru aceasta, dat fiind faptul că vorbele sale pot fi interpretate în mod diferit. Cu toate acestea, uneori, chiar dacă zgîrcit, vorbește și pe astfel de teme. Iată o convorbire interesantă pe care a purtat-o în anul 1981 cu ziaristul libanez Abdel Amir Abdala, care și-a împărtășit impresiile sale asupra acestei întîlniri în săptămînalul *Al Kitah al Arabi*, care apare la Beirut. Relatarea sa a ajuns la noi în traducerea în limba italiană din ziarul *Bulgaria d'Oggi*, nr. 2/1982. Ziaristul a fost invitatul agenției *Sofia Press*. Redăm, prescurtat, relatarea sa :

„ÎN VIZITĂ LA VANGA"

O cameră ca multe altele. În mijloc, o sobă electrică. Vanga era așezată pe un divan acoperit cu un covor în fîșii albastru și oranj. Mi-am adunat și concentrat toată forța spiritului pentru a nu intra sub influența femeii. Mi-am scos ochelarii și am privit figurile celorlalte trei femei așezate într-un colț al camerei. Totul s-a întipărit în conștiința mea.

Stăpînea liniștea. Ea venea de pe fața Vangăi. Pe urmă ea a ridicat capul și, cu un glas puternic și sigur, exprimînd o voință fermă, a spus :

— Apropie-te, ziaristule libanez, și așează-te aici. Șoferul să iasă !

Acesta a fost primul semnal care mi-a dezvăluit forța Vangăi. Cum înțelesese că șoferul se află în cameră ?

— Dă-mi bucata de zahăr, ziaristule libanez !

Am scos bucățica de zahăr din buzunar și am pus-o pe măsuță, pentru a vedea, cum o să o ia. Fără nici un fel de efort ea a întins mîna și a luat zahărul. Cu mînă sigură a început să îl pipăie. S-a întors spre mine, mi s-a părut că mă observă din interior, și a spus :

— Tu porți ochelari, pe care îi pui mai ales atunci cînd ai întîlniri importante. Acum de ce ți i-ai scos ?

Era a doua lovitură pe care Vanga o dădea neîncrederii mele.

— Ascultă — zise. Tatăl și mama ta sînt în viață și sînt în Liban. În acest moment mama ta este acasă iar tatăl tău nu ; este poate afară, pe cîmp. Tu locuiești la oraș și te ocupi cu ziaristica de doisprezece ani. Scrii despre sfera serviciilor, dar poți scrie și despre politică. Însă aportul tău în acest domeniu nu este mare, despre politică scrii rar. Între anii 1982 și 1983 vei avea mari succese pe linie profesională. Vei avea șapte copii și cînd vei împlini 42 de ani vei fi martorul unui mare război, dar nu-ți voi spune cine îl va dezlănțui.

Au urmat cuvinte fără legătură, în care se amestecau cînd tonul poruncitor, cînd tonul admirativ.

— Tu ești musulman și respecți sărbătorile calendarului musulman. Voi aveți un mare text sfînt — Coranul.

Trebuie să-l citești în întregime și cu deosebire capitolele 9, 10, 11 și 12.

Vanga a continuat :

— În anul 1984 Siria va purta un mare război, fiindcă evenimentele se vor complica foarte mult. Ai fost la Ierusalim ? Acum văd Bagdadul. Ce este Bagdadul ? Tu ai să pleci acolo.

A continuat să vorbească fără a-mi da posibilitatea de a-i pune întrebări.

— Libanul va avea probleme de la nord și sud, de la est și vest. Văd Nilul. Ce este asta, Nil ? Vei merge și acolo. În fața ta sînt multe drumuri. Ascultă, jurnalistule, trebuie să-ți respecți foarte mult mama. Să ții minte că ea așteaptă ceva de la tine.

Libanul este înconjurat de flăcări. Sînt multe fructe roșii și multe ape. Însă în țara voastră nu este și nu are să fie petrol.

Pe urmă Vanga m-a întrebat :

— Cine ți-a vorbit despre mine ?

— Redactorul șef, Ualid Al Hussein a vrut să stau de vorbă cu tine.

Vanga a tăcut pentru moment, apoi a început să plimbe din nou între degete bucata de zahăr și a spus :

— În Liban sînt acum multe mașini înarmate. În luna mai a anului 1982 cerul vostru se va înnegri. Apoi a continuat : În Liban sînt multe comitete, însă ele nu sînt capabile a face ceva. Tranșeele vor rămîne deschise și baricadele nu vor fi dărîmate.

Cine a fost proorocul vostru ? Acela care propovăduiește și este mai mare peste trei planete ? Îi văd sufletul intrînd în camera mea.

Cine este Elias Sarkis ? Președintele vostru, creștin, necăsătorit și din familie de arabi. El este un bun politician. Însă acum, în Liban sînt foarte multe trupe.

Relațiile voastre cu Siria trebuie să fie permanent foarte bune. În viitor aceste relații vor deveni și mai bune.

Vanga a tăcut pentru o clipă, apoi a reluat :

— Auzi, în acest moment în Beirut este război !

Și, peste cîteva clipe :

— Acest foc se va stinge, dar după aceea se va aprinde din nou.

Apoi m-a întrebat :

— Tu aprobi acest război ?

Am răspuns :

— Nu, nu-l aprob.

Doamna Vanga mi-a spus toate acestea pe data de 2 decembrie, 1981 la orele opt și patruzeci și cinci de minute.

Cînd am revenit în Liban am căutat în arhive și am găsit materiale în care se spunea că, în ziua respectivă, în partea de vest a Beirutului s-a produs o ciocnire armată între două organizații rivale.

De obicei Vanga nu vorbește despre politică. Toată lumea mi-a spus-o. Și, atunci, de ce a discutat cu mine despre politică ? Poate pentru că eram îngrijorat de situația politică și implicarea țării mele. Mă gîndisem la toate acestea, înainte de a mă culca, în seara de dinaintea întîlnirii mele cu Vanga, pentru a-mi întipări secretele în bucățica de zahăr, pe care Vanga le-a tradus printr-un chimism al perceperii, în cuvinte.

Întors la Sofia am reflectat îndelung la această femeie, ale cărei însușiri au fost recunoscute de stat. Cînd am ajuns la hotel am hotărît să nu public acele lucruri referitoare la persoana mea, ca și pe acelea care ne privesc pe noi toți, în general și, în primul rînd, pe cele ce țin de țara mea — Liban.

De ce ? Fiindcă dacă toate cele spuse de Vanga se vor adeveri, va fi îngrozitor ! Am vrut să cred că toate acestea sînt doar vorbe.

Dacă ar fi să credem în spusele Vangăi, atunci cinste Libanului !

Despre situația politică și viitorul Nicaraguei Vanga a discutat și cu un înalt reprezentant al acestui stat în anul 1978. Oaspetele și-a exprimat speranța că ar fi posibil ca, în scurt timp, situația să se normalizeze, fie și numai parțial. Vanga însă i-a spus :

— Nu, acolo se va vărsa încă mult sînge. Rîuri de sînge vor curge ! Nici nu vă puteți imagina ce vă așteaptă încă !

Seara zilei de 24 decembrie 1981. Ajunul Crăciunului. Stăm în fața vetrei, adunate în jurul Vangăi și privim jarul aprins. Există o veche credință și anume că, după felul în care vor arde lemnele și după jarul pe care îl vor da, bătrînii din acest ținut ghicesc cum va fi anul care vine. Pîrvim jocul ciudat al flăcărilor și tăcem. Cea mai *vîrstnică* din familia noastră este Vanga și noi o rugăm să ne spună ea dacă anul viitor va fi prielnic. Ea, desigur, nu vede flacăra din vatră, dar descifrează prezicerile cu ajutorul darului său neobișnuit :

„În anul 1981 planeta s-a aflat sub semne zodiacale foarte rele, însă anul care urmează va fi încărcat de *spirite noi*. Vom primi de la ele lumină și multă speranță. Anul 1981 nu a dat nimic oamenilor, luînd în schimb mult de la toți, de la fiecare dintre noi...

Vor mai fi ani cînd orașe și sate se vor nărui datorită cutremurelor și inundațiilor, cataclisme naturale vor despica pămîntul, vor ieși în față oamenii răi, iar hoții, bețivii, delatorii și haimanalele vor fi fără număr.

Între oameni se vor naște legături netrainice și de neîncredere, care se vor destrăma încă de la început. Sentimentele se vor deprecia și doar patima mincinoasă — mai exact ambiția și egoismul — vor constitui stimulente pentru nașterea acestor legături.

Anul 1982 este anul care va străluci într-o lumină nouă și bună. Pămîntul va fi populat de suflete noi și unele dintre ele vor fi renumite. O lumină și mai puternică se va aprinde în Ierusalim. Vor veni oameni nu cu cultură, ci cu știință. Va veni cuvîntul *Volga* și el va străluci deasupra planetei.

Anul 1981 a adus nefericire multor oameni, a luat cu sine mulți conducători. Anul 1982 este prielnic culturii, dar va veni o zi, care îi va tria pe oamenii care lucrează în acest domeniu, ca grîul de neghină. Anul 1982 va aduce multe lucruri noi și multă bunătate. Puterea lui va începe din 22 martie. Va fi anul posturilor, al domniilor și al forței ; începe din primăvară cînd floarea spune : *răsar* și

păsările se întorc din sud. Se vor face multe schimbări, vor veni oameni noi, iar alții vor fi destituiți, vor ocupa posturi multe femei, cărora noile slujbe nu li se vor potrivi. Mulți se vor pensiona de teamă, mulți alții vor fi, pur și simplu, măturați în perioada vară-toamnă a anului 1983. Așteptați-vă la schimbări în bine".

Dacă o întrebați pe Vanga cu ce fel de oameni îi place mai mult să stea de vorbă ea vă va răspunde :

„Pentru mine toți sînt la fel".

Ea întărește adesea această afirmație cu o pildă :

„Venise timpul, hotărît de Domnul, să fie deschise toate mormintele de pe Pămînt și a trimis un înger să vadă ce este acolo. Cînd îngerul s-a întors în cer, Dumnezeu l-a întrebat :

— Spune, ce ai văzut ? Ai văzut cine este soldat, cine este om simplu sau judecător ?

— Nu, Doamne — a răspuns îngerul — am văzut doar oase albite sub Pămînt !"

Nu o dată Vanga este întrebată :

— Nu te-ai plictisit de oamenii aceștia care vin la tine zi de zi ?

— Nu, răspunde ea (înregistrare pe bandă de magnetofon din anul 1983), mă sîcîie numai atunci cînd vin băbuțe care nu aud bine. Repet repet, pe urmă ele se întorc și strigă : „Mai zi-mi o dată !" Dar cel mai mult mă plictisesc acele femei care umblă după bărbați : „Spune-mi, să-mi găsesc un ibovnic ?" Nu, zic, stai acasă și suportă-ți bărbatul". „Da' nu mai pot să-l rabd, am și eu dreptul la fericire !" Ce fel de sens dau ele cuvîntului ăsta *fericire*, nu pot să înțeleg... Probabil, prin *fericire* oamenii înțeleg ca totul să fie în regulă, să n-aibă nici un fel de probleme. Dar așa nu se poate. Nu există om care să fi fost născut doar pentru fericire. Iată, unul este un lucrător desăvîrșit, dar n-are liniște în familie, altul le are pe amîndouă, dar nu are sănătate, al treilea este sănătos, în schimb sînt bolnavi copiii săi ș.a.m.d. În fiecare om există și bine și rău. Așa a fost făcută lumea. Pentru mine fericirea constă în răbdarea omului. Mai sînt întrebată :

„Totuși, de ce trebuie să existe și rău, de ce nu putem să-l evităm ?" De ce ? Fiindcă Pămîntul vrea o răscumpărare, pentruaceea că am venit și trăim pe el. Îi plătim bir Pămîntului, așa cum plătim chiriile pentru locuințe... Iată, chiar și pentru apartamentele pe care le dă statul, și pentru ele se cere chirie. Asta este ! Toți plătim... De atîția ani privesc cum este lumea.

Dar cei mai buni sînt acei oameni care trăiesc la munte, la înălțime. Femeia își ia furca și toarce. Își mînă oițele la pășune și cîntă. Își întîlnește bărbatul și se iubesc. Își privesc copiii cum se joacă în poiană și se bucură... Pe cînd în orașele mari e de spaimă : Văd cum se afundă oamenii în noroi pînă în gît. Trec pe lîngă mine și fiecare poartă atîrnată pe spate cîte o placardă pe care scrie : „Eu sînt ipocrit !", „Eu sînt hoț !", la al doilea, „Eu sînt mincinos !", la al treilea și al patrulea, „Eu sînt un trădător !", „Eu sînt ticălos !" și cîte și mai cîte. Din această cauză mulți oameni au început să se întoarcă la sate și acest proces va continua.

IN VIZITA LA CLARVĂZĂTOARE

Presupun că ar fi interesant pentru toată lumea să încercăm a separa fenomenul Vanga de ea, ca persoană, şi să vedem cum este ea ca om, ca una asemenea nouă. Să urmărim o zi din viaţa ei cotidiană.

Cel tîrziu la orele cinci dimineaţa Vanga este în picioare, cu toate că, aşa cum spune ea „seara, doar corpul meu se odihneşte, fiindcă, altfel, pe unde nu călătoresc cu gîndul şi cîte lucruri nu văd. În liniştea nopţii *văd* şi *aud* cum bat clopotele cereşti la fiecare oră şi tot ce este viu se supune acestui ritm... Ce crezi — mi-a zis — de unde ştiu cocoşii cînd să cînte şi păsările cînd să ciripească, de unde ştie floarea cînd să-şi deschidă petalele şi să se trezească pentru o nouă zi? Toţi şi toate se supun acestui glas.

După asta începe curăţenia (Vanga mănîncă puţin şi niciodată nu îşi ia micul dejun), fiindcă aceasta este ridicată de ea la rang de cult. Acela care a intrat în casa ei din Petrici ştie că acolo toate se află la locurile lor şi strălucesc de curăţenie. Cineva ar putea crede că aceasta este un fel de magie, dar ea dă o altă explicaţie :

„În fiecare zi vin la mine mulţi oameni. Ei pleacă de aici curaţi, dar la mine rămîn bolile lor, grijile lor, proasta lor dispoziţie, amintirile triste şi toate celelalte probleme. Pe umerii mei apasă greu toate acestea şi de aceea fac curăţenie, pentru că aşa mă simt uşurată".

Dacă este vară îşi găseşte timp şi pentru florile din frumoasa sa grădină din faţa casei. Pe urmă vine maşina de la Primărie şi Vanga pleacă la o distanţă de 14 km de

oraş, în locul numit Rupl. În căsuţa de acolo, înconjurată de o mare grădină de flori, îşi primeşte numeroşii vizitatori.

De obicei Vanga este îmbrăcată în haine de culoare închisă, nu doar pentru aceea că este văduvă sau pentru că, de acum, este în vîrstă.

„Într-o zi, mi-a spus ea, îmbrăcasem o frumoasă bluză roşie, cadou de la o americană. Însă pe dată un *glas* mi-a zis : *Nu încerca să provoci cu hainele tale !* Am dezbrăcat-o, am pus în plic şi aşa stă şi pînă în ziua de azi."

Vanga primeşte multe cadouri de la vizitatori, însă le reţine pentru sine numai pe acelea dintre ele care îi sînt o amintire scumpă de la cineva. Pe cele mai multe le dăruieşte. Nu ţine la valorile materiale şi preţuieşte obiectele în funcţie de frumuseţea lor, pentru munca inclusă în ele şi nu după valoarea lor.

Vanga ne spune adesea :

„Nu încercaţi să beneficiaţi de lucrurile mele, de numele meu, de autoritatea şi darul meu, pentru că eu le-am primit în urma nefericirii oamenilor. Iar pe acela care vine la mine cu inima necurată, cu gîndul şi scopul de a trage foloase, chinul omenesc îl va urmări şi pedepsi din greu. Veniţi la mine ca prieteni adevăraţi, pentru mine însumi, ca să vă răspund şi eu cu prietenia mea. Cum tînjeşte sufletul meu după relaţii sincere de prietenie ! Toţi vin şi toţi cer, nimeni nu mă întreabă ce vreau eu, după ce tînjesc, la ce visez, cum mă simt. Sînt şi eu, nu-i aşa, om şi nimic omenesc nu-mi este străin."

Pe urmă intră în camera stabilită de ea pentru vizitatori şi îşi începe şedinţele. Primeşte oameni dintre cei mai diferiţi. Stabileşte un timp anume pentru fiecare vizitator, întrucît apreciază, cu foarte mare exactitate, cine şi în ce măsură are nevoie de spusele sale. Cei mai mulţi o părăsesc stăpîniţi de ideea că nu au aşteptat în zadar. Pentru acea mică parte dintre aceia care nu sînt atît de siguri despre aceasta, trebuie să spunem că este necesar să-şi amintească şi cele mai neînsemnate cuvinte spuse de ea pentru că ele n-au fost nicidecum rostite la întîmplare, dar trebuie să fie tîlcuite...

Cele spuse de Vanga, într-un anumit moment, nu mai pot fi reconstituite și repetate de ea cuvînt cu cuvînt. Ca și cum *locatorul*, cu care recepționează semnalele destinate fiecărui om în parte, îi transmite o informație sau imagine pentru o anumită problemă, recepționabilă numai în acel moment.

În timpul ședințelor cu Vanga memoria umană nu poate fi fidelă și omul poate reține foarte puțin din spusele ei. Aceasta este valabil nu numai pentru vizitatorii ei, pentru ei este explicabil : această atingere de supranatural uluiește oamenii, îi blochează. În aceeași măsură faptul este valabil și pentru noi, cei din apropierea sa, care ne găsim permanent în apropierea ei și care, cît-de-cît ne-am deprins cu darul ei. Ne amintim diverse cazuri și proorociri exacte și precise ale sale, despre care se dovedește, ulterior, că nu sîntem în stare să ne amintim prea multe amănunte și, parcă legic, fiecare își amintește ceva diferit.

Voi reda, în acest sens, două cazuri interesante :

Scriitorul Leonid Leonov, venit într-un rînd la Vanga, a hotărît ca la următoarea sa vizită să înregistreze spusele ei pe magnetofon, urmînd ca apoi să le copieze și să le traducă pentru a le citi în liniște. Nu se bizuia prea mult pe translator sau pe însoțitorii săi pentru că știa, încă de rîndul trecut, că ei își vor reaminti foarte puține lucruri.

Cînd a venit la Vanga a pregătit el însuși magnetofonul, pentru înregistrare, și a poruncit ritos ca nimeni să nu se atingă de el, pentru ca nu cumva, întîmplător sau involuntar să-l întrerupă.

Vanga era deosebit de inspirată și vorbea despre evenimente importante pentru soarta țării sale. Scriitorul a părăsit-o foarte mulțumit, însă la hotel, în Sofia, a avut senzația că va face un infarct — pe bandă nu se înregistrase nici un cuvînt, nici un sunet, nimic din cele spuse de Vanga. Bizuindu-se pe magnetofon nici unul dintre noi nu ascultasem foarte atenți așa încît acum ne aduceam aminte foarte puține din cele spuse. Întrebînd-o pe Vanga

dacă putem reveni, ea ne-a răspuns că nu mai poate repeta cele spuse. Clipa zburase !

În al doilea caz, alți vizitatori — scriitorii P. Ț. și L. G. înregistraseră, de asemenea, pe ambele fețe ale benzii de magnetofon, Vanga, de asemenea, le spusese lucruri foarte interesante — de mari proporții, cum se spune — însă cînd s-au întors acasă și au dat drumul magnetofonului au ascultat doar hore și cîntece populare săltărețe, deși în timpul înregistrării nu fusese deschis nici radioul nici vreun alt magnetofon...

Există bineînțeles înregistrări cu proorociri ale sale, cu ani în urmă a fost făcut chiar un film despre Vanga, pe care noi îl considerăm extrem de interesant și instructiv. Vanga nu este însă de acord nici cu înregistrările nici cu filmele, întrucît apreciază că înregistrările, de orice fel nu sînt esențiale, pentru că și celei mai sensibile aparaturi îi scapă ceea ce este esențial în darul ei.

Să continuăm, însă.

Cînd se obosește prea tare, Vanga întrerupe ședințele și se lasă odihnei. În astfel de momente, de obicei o roagă pe sora ei, Liubka să îi maseze capul. Datorită extenuării, în timpul masajului, Liubka are senzația că degetele sale se ating de o suprafață încinsă. Ea este deosebit de atentă în timpul acestor masaje, pentru că moalele capului Vangăi nici pînă acum nu s-a închis și locul acesta este foarte sensibil.

Vanga nu este doar o mare iubitoare de curățenie, ci și o bucătăreasă desăvîrșită. Îmi amintesc că, pe cînd eram copii și mergeam în vizită la ea în Petrici, Vanga ne pregătea feluri foarte gustoase. Atunci mă miram foarte tare cum poate să aprindă focul cu chibritul, fără să vadă și cum știe ce și cît să pună într-o mîncare. Acum, mai vîrstnică fiind, nu mai gătește, dar indiferent cine s-ar ocupa de acest lucru, aceasta se întîmplă întotdeauna sub îndrumarea ei. Am senzația că urmărește toate operațiunile pentru că se supără dacă nu se folosește vasul potrivit sau dacă acesta nu este perfect curățat. Cum de poate *vedea* aceste lucruri, nu știu. În același timp ea își are

propriile rețete și reguli de pregătire a mîncării, precum și de combinare a unor alimente imposibil de combinat într-o mîncare, după părerea noastră. Și, întotdeauna, mîncarea iese foarte gustoasă.

După amiază Vanga se odihnește. Foarte rar doarme, însă îi place să stea întinsă în liniște, să rămînă cu sine însuși, ceea ce este natural și explicabil. După ora 17 este din nou refăcută. Atunci începe să primească alți numeroși vizitatori — rude, prieteni, cunoștințe. Vin din Petrici, din Sandanski, din satele din împrejurimi, din locuri mai îndepărtate, chiar și din străinătate. Vanga are o memorie infailibilă, fiind capabilă să-și amintească evenimente petrecute cu foarte mulți ani în urmă. În afară de asta ea este un interlocutor deosebit. Numai acela care a participat la asemenea după-amieze și seri poate înțelege ce vreau să spun. Există ceva plăcut, impresionant și patriarhal în aceste reuniuni, în această convietuire. Întotdeauna, cînd merg la ea, în această perioadă de timp, am sentimentul că Vanga este personajul Sultana Glaușev din romanul lui Dimităr Talev*, care a strîns în jurul vetrei numeroasa sa familie și vorbește cu ei pe cele mai diverse teme.

Ea participă foarte activ nu numai în viața personală ci și în cea obștească a oamenilor din acest ținut. Își dă părerea în legătură cu construcțiile, serviciile, schimburile cu caracter obștesc și, de regulă, persoanele competente iau în considerare părerile sale, pentru că aproape întotdeauna Vanga are dreptate. Într-adevăr, cu greu o poate contrazice cineva, atîta vreme cît ea se servește de argumentele puterii sale de previziune și de bogata ei experiență de viață. Oamenii apreciază cît de mult face Vanga pentru acest ținut cu autoritatea sa incontestabilă și o respectă profund. În fond, ei se găsesc într-o relație de reciprocitate — ea îi ajută cu clarviziunea sa, iar ei îi dăruiesc prietenia lor, de ani îndelungați. În acest mod putem înțelege invidia nobilă a celorlalți oameni, față de cei din Petrici, care în afara frumuseții și bogăției naturii au fost binecuvîntați și cu o clarvăzătoare.

* Eroină a romanului „Clopotele din Prespa" (n.t.)

Un moment înduioșător îl constituie acela cînd la Vanga vin mame care au dobîndit prunci mulțumită ajutorului său, fie cu sfaturile, fie cu tratamentele sale. Astăzi Vanga este, așa cum singură se exprimă, și nașă și mamă de suflet a mai mult de cinci mii de copii ; pe mulți îi ține bine minte și le urmărește evoluția cu atenție, interesîndu-se de toate problemele lor.

După cină, în jurul orei 22 Vanga se reîntoarce la Petrici, pentru a se odihni în casa sa. Este însoțită pînă-n poarta casei, dar în general ea nu se teme să se întoarcă acasă singură. Și toată lumea se gîndește că se va odihni bine, pentru că a încheiat cu vizitele din ziua respectivă.

Vorbind despre viața cotidiană a Vangăi vreau să vă prezint încă o istorisire a sorei sale, Liubka :

— Vanga nu încearcă frica. În casa sa din Petrici se strecurase, cine știe cum, un șarpe și se încolăcise pe covorașul de pluș. Vanga l-a călcat, dar nu s-a speriat, iar șarpele nu a mușcat-o și a plecat. L-am căutat îndelung, dar nu l-am descoperit nicăieri și de atunci nu a mai apărut.

Chiar dacă locuiește singură și este oarbă, Vanga coboară la miezul nopții de la etajul I, se plimbă prin grădină și udă florile. Are un sistem nervos sănătos și este foarte rezistentă. Ne minunăm de atîția ani de faptul că primește, ascultă, îndrumă, descoperă și sfătuiește miile de oameni, fără să arate aproape nici o oboseală.

Cu ani în urmă se afla pe lîngă ea un tînăr, avînd funcția de casier, căruia, odată i-a poruncit să dea chitanțe oamenilor, fără întrerupere, pentru că ea îi va primi, cît timp va rezista, ca să nu mai aștepte atîția vizitatori afară.

Și s-a produs ceva grozav : șiruri de oameni — unii intrînd, alții ieșind, la nesfîrșit. Băiatul se făcuse leoarcă de sudoare, pur și simplu nu mai reușea să completeze chitanțele. De la o vreme i-a zis : „Tușă Vanga, să mai dau drumul încă ? Să scriu și a o suta chitanță ?" Dar abia atunci cînd a înțeles că în fața ușii nu mai este nimeni ea i-a spus să se oprească. Eram cu toții epuizați și de atîta du-te-vino și de cele ce auzisem de la ea și de la fiecare. Iar ea nu avea nimic. Vioaie, bine dispusă, gata să

înceapă a lucra altceva... Da, Vanga posedă o forță inepuizabilă Pînă cu trei ani în urmă dispunea și de o puternică forță fizică, putînd să mute garderobul de la un capăt la celălalt al camerei.

Cîndva își cumpărase un tranzistor *Sokol* și oriunde ar fi mers, îi dădea drumul. Ascultam numai noi, pentru că ea era purtată de gîndurile sale în locuri neștiute. Acest tranzistor se găsea permanent în geanta de voiaj.

Cu ani în urmă, nu știu de ce și din ordinul cui, slujbașii autorităților au năvălit în casa sa și i-au inventariat toate lucrurile, pînă la unul, cadourile de la vizitatorii săi recunoscători. Datorită acestui act reprobabil Vanga s-a îmbolnăvit și o lună întreagă a fost la tratament într-un spital din Sofia. În acest timp însă casa a rămas deschisă și slujbașii necinstiți, pe lîngă inventariere, și-au luat fiecare ce i-a plăcut.

Cînd s-a întors din spital, ea nu a mai voit să intre în casă și a rămas la Rupi. A spus : „Nu vreau să merg pe urmele hoților !“

Am revopsit totul, am spălat, am curățat și am aranjat totul exact așa cum fusese mai înainte, însă ea ascundea în sufletul său marea durere, pe care nu a exteriorizat-o nici pînă în ziua de azi.

Odată m-a întrebat dacă nu am văzut pe undeva tranzistorul. I-am spus că l-am căutat, dar că nu pot să dau de el nicăieri, iar ea mi-a spus : „Nu-i nimic, o să mi-l aducă el însuși !“

Pe postul de casier lucra la ea un om mai în vîrstă, care s-a îmbolnăvit grav. Într-o zi, greu bolnav, a venit la ea și a recunoscut, după cincisprezece ani, că el a luat tranzistorul, precum și alte lucruri, deoarece considerase că ea era foarte bolnavă și că nu se va mai întoarce din spital. I-a restituit tranzistorul și a rugat-o să-l ierte. Ea nu s-a atins de obiect, spunîndu-i doar atît : „Ei bine, tu ai plătit pentru faptul că mi-ai furat acest obiect. Și vei suferi încă mult pentru această faptă !“

Curînd după aceasta omul a murit în chinuri groaznice.

Nu știu dacă l-a iertat, pentru că mai mult n-am mai vorbit despre această întîmplare. M-a uimit însă comportarea ei în toți acești cincisprezece ani. Ea știa unde se

afla tranzistorul, dar nu a arătat că ar ști cine este hotul și în tot acest timp nu l-a jignit cu nimic. În cele din urmă toți vinovații ajung la pragul ei, să ceară iertare, însă ceea ce ascunde în sufletul său, doar ea poate ști.

Stăm adeseori de vorbă, reflectăm asupra vieții. Vanga îmi spunea adesea :

— Trăim vremuri grele. Oamenii nu au nimic comun între ei. Mamele nasc copii, dar nu au lapte să le dea să sugă. Zic că din cauză că sînt nervoase. Nu este vorba de asta. Pur și simplu copiii nu au nimic comun cu mamele lor, ci doar au venit pe Pămînt prin intermediul lor. Copiii nu primesc nimic de la mamele lor — nici lapte, nici căldură. Sînt dați de foarte mici la creșă, seara li se așterne să doarmă separat, arareori ei văd zîmbetul pe fața mamelor. Mamele sînt nemulțumite că soții lor nu le respectă îndeajuns. La rîndul lor soții consideră că s-au căsătorit numai pentru că era necesar să între și ei în rîndul lumii. Vîrstnicii, și ei, sînt nemulțumiți că tinerii nu îi respectă. Nimeni nu este apropiat de nimeni. Oamenii se interesează exclusiv de bani. Consideră că dacă au bani totul va fi în regulă. Nu știu că într-o zi, acești bani nu le vor mai folosi la nimic...

Există o veche poveste :

A fost o vreme cînd o cămilă costa zece groși și era considerată ca fiind foarte prețioasă. Pe urmă a venit timpul cînd se găseau multe cămile, costul uneia singure fiind de un aspru*, dar nu se mai găseau cumpărători.

Cugetați asupra acestei istorioare, pentru că va veni timpul cînd oamenii vor avea totul, dar nu vor putea să cumpere nimic din ceea ce are valoare și reprezintă o bogăție de neprețuit — prietenia, camaraderia, iubirea, comuniunea...

Într-o zi a sosit la noi o scrisoare din îndepărtata Spanie. Era scrisă de o femeie pînă la care ajunsese faima Vangăi. Probabil se interesa de ea, pentru că știa foarte multe amănunte din viața sa. Îmi amintesc următorul pasaj din scrisoarea ei :

---

1 aspru — monedă divizionară.

„Mă uimește darul tău, Vanga. Sau, cum să zic mai bine, nu există nimic mistic în tine. Însă eu te înțeleg și știu că îți este greu. Văzînd lucrurile ca pe palmă tu ești obligată (și cred că aceasta este așa) să insufli curaj fiecăruia dintre cei care vin în fața ta pentru ajutor. Chiar dacă le vezi și tragicul sfîrșit..."

Această constatare a necunoscutei spaniole este simptomatică, pentru că ea caracterizează foarte exact una dintre trăsăturile de bază ale caracterului Vangăi — generozitatea, umanismul ei nesecat.

Aveam un prieten, doctorul I. B., cu care ne cunoșteam de mulți ani. Era un om deosebit de prețuit, pentru că ani în șir menținuse în viață mulți oameni, cu medicamentul pe care îl descoperise, așteptînd de douăzeci și cinci de ani să primească recunoașterea strădaniei sale de zi și noapte și a activității sale de ani și ani de cercetare.

Anul trecut (1987), Vanga l-a chemat și au stat mult timp de vorbă despre medicamentul său. Ea i-a spus ce anume mai trebuie să facă pentru ca acest medicament să aibă un efect curativ mai bun.

Cînd medicul și-a luat rămas bun Vanga i-a spus :

— Ești foarte obosit, Ivane, odihnește-te. Ai nevoie de multă odihnă.

— Da, a zis el, voi pleca împreună cu familia la mare. Bagajele îmi sînt deja pregătite.

— Nu, a spus Vanga, nici un fel de mare ! Marea o să-ți ia toată puterea. Tu ai nevoie de energia pe care ți-o dă muntele.

Doctorul a plecat la mare și, la scurt timp după aceasta, a căzut grav bolnav și a murit. În mod obișnuit el o asculta și se sfătuia cu ea, însă de ce de data aceasta nu a ascultat-o, nu știu !

Vă reamintesc că este nevoie să se țină minte și să se tîlcuiască fiecare cuvînt spus de Vanga, pentru că, de obicei, el este folosit cu un alt înțeles, pe care nu-l putem desluși pe moment.

Știm cu toții, iar eu cel mai bine, că Vanga nu vede absolut deloc. Într-o dimineață, cînd plecase spre Rupi, a constatat că îi lipsește plasa neagră sub care, de ani de

zile, ea își adună părul. Eram în cameră patru femei și toate am început să căutăm cu sîrg. Am aprins chiar și lumina, dar de plasă nici urmă.

Pe neașteptate, Vanga și-a întins piciorul drept și, cu degetele, ne-a arătat unde se află plasa de păr :

— Priviți cu patru perechi de ochi și nu vedeți nimic !

Prietena mea, Z. B., din Sofia povestește cu mare plăcere cele trăite de ea :

„Era pe iarnă cînd am mers la Vanga. Ne-a primi într-o cameră ordonată, unde aprins în cămin ardea un foc mare. Vanga ședea în fața lui pe un mindir și împletea ceva. Mîinile i se mișcau repede și îndemînatec, ca la o împletitoare experimentată. M-am mirat : Cum de împletea așa repede și de îndesat, fără să greșească nici măcar un ochi din moment ce nu vedea ! În timp ce o priveam mirată și plină de admirație ea s-a întors dintr-o dată spre mine și a zis :

— Du-te și spune-i femeii care gătește acolo să scoată și să pregătească tigaia în care prăjim peștele.

Am plecat decisă și, dorind să fac și eu ceva pentru Vanga, am întrebat-o dacă nu cumva mi-ar îngădui să curăț peștele. Ea însă a rîs și a zis :

— Nu poți să-l cureți pentru că încă nu este aici și abia acum călătorește spre mine. În curînd va fi adus de un om din satul Prepecene.

Vorbele acestea m-au amuțit. Ceea ce spusese Vanga era de-a dreptul uluitor, așa că m-am hotărît să rămîn, cu orice preț, pentru a vedea dacă spusele sale se vor adeveri. Cam peste două ore a venit la ea un tînăr și primul lucru pe care l-a rostit, după ce a dat binețe, a fost „Tușă Vanga, am prins pește proaspăt și ți-am adus un pic să mănînci !"

Multe sînt întîmplările în care clarviziunile Vangăi se împlinesc, cuprinzînd toate zonele și problemele vieții omenești. Să ne întoarcem însă la problema de bază : Ce fel de om este Vanga ?

Am trăit lîngă ea de-a lungul vieții mele și pot răspunde cu fermitate : Trăiește ca toți oamenii și nu există nimic deosebit în viața ei. Numai că ea trăiește în deplină armonie și la unison cu natura, fiind, cu adevărat, *parte*

din ea, în deplinul înțeles al cuvîntului. De aceea întreaga natură îi *sună* și vorbește cu atîta claritate, iar ea îi recepteză semnalele cu simțurile sale desăvîrșite. Ea poate recepționa semnalele a tot ceea ce o înconjoară : ale ierbii și copacilor, ale pietrelor și păsărilor, ale lucrurilor, ale cosmosului, ale trecutului și ale viitorului... Muntele și crestele sale îi dezvăluie tainele lor milenare, iar rîul legende despre orașe și oameni care nu mai există. După ea *totul trăiește* și nu există *natură moartă*, totul se subordonează unei organizări superioare și raționale.

Există momente cînd Vanga nu dorește să stea de vorbă cu nimeni și dacă cineva i se adresează din curte ea se supără și-i spune să o lase în pace, pentru că este obligată să asculte singură, ore întregi despre cele mai diverse evenimente și oameni din trecut și din viitor :

— Nu este frumos ca atunci cînd sînt atît de adîncită să veniți la mine, pentru că aceasta mă deranjează, chiar dacă voi nu vedeți cu cine stau de vorbă... Uneori sînt înconjurată de șefi mari, alteori de subordonații lor, dar toți sînt din cosmos. Cînd vorbesc îmi pun la urechi ceva asemănător cu niște căști, pentru că glasurile lor vin de foarte departe și sună ca un ecou. De aceea am nevoie de calm și de liniște...

Uneori sînt foarte nervoasă și oamenii cred că sînt rea. Eu văd împrejurimea și cercul care se atrînge treptat în jurul Pămîntului, trăiesc chinurile tuturor oamenilor și nu pot, și nici nu îndrăznesc să explic, pentru că un glas foarte aspru mă previne necontenit să nu mă chinuiesc să explic, indiferent ce-ar fi, pentru că oamenii își merită viața pe care o duc. Cum să-i ajut pe acești oameni care, pe zi ce trece, nu mai respectă pe nimeni, se luptă să obțină bani și lucruri ? De parcă aspirația omului ar fi aceea de a călca în picioare tot ceea ce este luminos și sfînt, la care s-a ajuns cu prețul atîtor jertfe scumpe...

Azi — 30 mai 1988 — Vanga mi-a spus că în jurul ei dă ocol o femeie foarte frumoasă, îmbrăcată în alb. Ea stă în fața oamenilor care se străduiesc să intre la ea. Ea a observat-o mult timp cu plăcere, fiindcă îmbrăcă-

mintea femeii sfarucește ca argintul. Natural, nimeni altcineva nu a putut să o remarce.

Cînd funcționarul începea să permită accesul oamenilor la Vanga femeia *argintie* se ridica la aproximativ doi metri deasupra pămîntului. Era neobișnuit de frumoasă : „N-am mai văzut atît de multă frumusețe adunată într-o *înfățișare omenească*, nici pe vremea cînd *vedeam* și eram asemenea vouă !“, mi-a zis Vanga.

SOLI

Pătrundem într-o zonă foarte delicată a povestirii noastre, pe care am putea-o denumi : *Soli*. O parte dintre aceste, cele mai intime și neobișnuite, convorbiri cu Vanga le-am amintit încă din primul capitol al cărții. Să continuăm cu ele.

Anul 1979. Vanga :

— Îi văd cam de un an de zile. Sînt transparenți. Ei apar așa cum omul își vede chipul reflectat în apă. Sînt îmbrăcați în haine aidoma zalelor, care strălucesc precum solzii de pește. Pare că printre ei se află și femei. Pletele lor se asemuie cu algele și sînt moi ca puful de gîscă, înconjurîndu-le capetele ca niște aureole ! Uneori, în partea din spate au ceva asemănător cu aripile. Adesea, cînd mă întorc în casa mea din Petrici, îi găsesc așezați prin camere. *Vorbesc* cu ei. Cîteodată, de la distanță, încă înainte de a ajunge la poarta casei aud sunete lente și tărăgănate, ceva ca o melodie, ca și cum un cor ar cînta psalmi.

Îmi spun că vin din țara Vamfim, sau cel puțin așa înțeleg eu, și că aceasta este a treia față de Pămînt.

— A treia de unde ?

— Nu-mi spun, iar eu nu pot să-i înțeleg. Nu-mi spun nici cu ce scop vin aici. Uneori, unul dintre ei mă prinde de mînă și mă duce în țara lor. Pornim. Merg pe un pămînt semănat cu stele. Ca și cum aș călca pe ele. Cei care mă însoțesc se deplasează cu repeziciune, de parcă ar sări. Pleacă și se întorc. Pe pămîntul lor totul este foarte frumos. Aici este o natură atît de minunată încît, pur și simplu, nu poate fi descrisă... Însă nu știu de ce nicăieri nu se văd case.

Aceste ființe sau *veniți*, nu știu cum să-i numesc, sînt foarte severi. Cînd vorbesc, glasurile lor răsună ca ecoul. Uneori îmi așează la urechi ceva asemănător căștilor. Acolo, pe pămîntul lor, totul este foarte bine organizat și pe pămîntul lor se muncește mult. Aceste ființe îmi spun că eu sînt cea mai directă legătură a lor cu Pămîntul. Ei comunică cu foarte puțini oameni de pe planeta noastră. Ei ne controlează.

Nu îmi îngăduie să vorbesc despre ceea ce văd, despre ceea ce aud pe planeta lor. Cîteodată, unii dintre ei îmi spun : „Venim pentru puțin timp și trebuie să ne întoarcem imediat. Nu cere prea mult de la noi și nu ne întreba, pentru că ne este interzis să vorbim"...

Într-o zi doi dintre ei au așezat două sculpturi, reprezentînd, se pare, doi vestiți bărbați de ai lor. Cunosc locul cu exactitate, dar nu vă pot spune unde este.

Una dintre sculpturi este a unui bărbat, care stă îngîndurat, parcă sprijinindu-și capul cu mîna. Cealaltă este a unui bărbat, care stă în picioare și ține în mîna sa dreaptă un fel de instrument, pe care, cu mare greutate, l-aș putea asemui cu un pistol...

Cînd au așezat sculpturile, una dintre aceste ființe i-a spus celeilalte :

— N-ar trebui să le mutăm puțin mai la o parte, pentru a nu fi văzute de oameni ?

Iar cealaltă i-a răspuns :

— Nu te teme, nu vezi că ei sînt orbi ?

Cîțiva ani mai tîrziu. Revenind de la Rupi la Petrici, sora Vangăi, Liubka i-a povestit ceva și pe urmă, fără să vrea, a trîntit cu putere poarta, iar Vanga i-a spus :

— Nu vorbi tare și nu face zgomot, pentru că în casă sînt foarte mulți *oameni* !

Desigur, după sora ei, acolo nu era nimeni, deoarece casa Vangăi era întunecată, liniștită și pustie, adică așa cum este întotdeauna cînd Vanga nu se află acolo

Dar, după Vanga :

— Am intrat în casă și m-am așezat în mijlocul holului, la parter, iar ei s-au rînduit în jurul meu. Erau cu toții bărbați în vîrstă, mai degrabă bătrîni, îmbrăcați în haine strălucitoare. Străluceau atît de puternic, încît holul

părea scăldat în lumina soarelui. Mi-au spus : „Stai în picioare și ascultă, iar noi îți vom vorbi despre viitor. Nu te teme de nimic, pentru că în fața ușii tale este un paznic — un *stîlp de fier*“ (?). Mi-au mai spus că încă nu a venit vremea să vă povestesc tot ceeace mi-au împărtășit. Dar pot să vă citez următoarele : „Lumea va suporta multe schimbări. Va urca și va coborî. Și echilibrul va apărea atunci cînd noi vom începe să vorbim cu oamenii !“

Și o altă afirmație a sa, făcută cu un an în urmă :

— Voi nu vedeți, dar acum, pe cer este o mare mișcare de aparate de zbor. În mod obișnuit înăuntru se găsesc cîte trei persoane și au multe aparate deosebite. Îmi spun : „Pregătește-te pentru un eveniment important“, numai că nu-mi explică despre ce este vorba.

Mi-au spus într-o zi că Gagarin nu a ars și că nu a murit, ci a fost luat. De cine, de ce, încotro, nu mi-au explicat.

Definiția Vangăi pentru timp este : există *timp mare*, *timp* și *timpuri*.

— I-am urmărit, spune ea, cu un mare interes pe cosmonauții pămînteni, care au pășit primii pe Lună. Dar ei nu v-au povestit nici cît o fărîmă din cele ce au văzut acolo...

Cine sînt aceste ființe care comunică cu Vanga și care populează adesea casa ei ? După părerea ei, între ele există o anumită ierarhie pentru că au *șefi*, care vin mai rar și, de regulă, atunci cînd trebuie să comunice despre evenimente excepționale, sau cînd urmează să se întîmple mari catastrofe.

În astfel de ocazii ea devine palidă, leșină și dintre buze începe să se audă un glas care nu are nimic comun cu acela al său. Este un glas foarte puternic și cu un timbru total diferit. Cuvintele și propozițiile care ies de pe buzele sale nu au nimic comun cu vorbele pe care Vanga le întrebuințează în vocabularul său cotidian. Ca și cum o rațiune, o conștiință străină ar pătrunde în ea pentru a comunica prin gura ei evenimente majore care urmează să se petreacă în viața oamenilor.

Pentru aceste ființe cu care comunică ea folosește cel mai adesea termenii *putere mare* sau *spirit mare*, dar

aceasta nu trebuie să trezească zîmbetele noastre sceptice ; aceste denumiri trebuie să fie acceptate condițional. În fond, noi nici nu avem încă termeni pentru a-i denumi. Pur și simplu ea și-a ales aceste cuvinte, care sînt cele mai apropiate de noțiunile și înțelegerea ei.

Acest *glas*, care îi transmite, trebuie de asemenea acceptat condițional. El sună în ea însăși, *în capul meu*, cum spune Vanga, și ea îl înțelege, îl aude și îi răspunde în gînd. Cum se întîmplă asta, nici ea însăși nu poate explica, dar această comunicare se produce ușor și natural, fără nici un fel de efort din partea ei ; ea nu-l provoacă, dar nici nu-l poate întrerupe sau evita.

Vanga explică, susținînd că aceste *puncte* sau *forțe* folosesc denumirile date de ea, pentru că, încă o dată, nu știu cum să le zic altfel, stau, de regulă, suspendate în aer, pentru că *Pămîntul este întinat*, Probabil că există și o cu totul altă explicație, dar după felul în care percepe ea, aceasta este cauza fundamentală.

Încă o dată doresc să subliniez faptul că cititorul nu trebuie să ia toate acestea drept literă de lege, respectiv aceste explicații elementare ale Vangăi, referitoare la *pătrunderea duhului*, la *forțe*, care ne dau ocol în aer, sau la *voci*, pe care ea le aude și le înțelege.

Nu trebuie să considerăm aceste stări ale sale ca pe niște superstiții, misticism sau revelații ce țin de patologie. Faptul că o femeie fără prea multă știință de carte, deja în vîrstă, încearcă să introducă aceste percepții ale sale în niște tipare general comune, sau prin folosirea unor cuvinte cunoscute de ea, nu minimalizează, cîtuși de puțin, problema și nu o face să devină elementară. Sîntem datori să acordăm atenție fiecărui cuvînt rostit de ea și să căutăm explicații raționale și științifice.

De curînd, ziarul *Narodna Mladej*, în numărul său din 11 august 1988 a publicat, pe parcursul a trei episoade, un material despre o persoană din Plovdiv care, asemenea moscovitei Djuna, a dobîndit posibilitatea de a vindeca, folosind pentru aceasta exclusiv mîinile. În primul episod al acestui material era inclusă o narațiune a respectivei femei, în care aceasta relata despre impresia ei că a fost vizitată de niște ființe *extraterestre*, care au

examinat sau au făcut ceva cu creierul ei. Toate acestea mi s-au părut foarte interesante și am rugat-o pe mama ca, atunci cînd va merge la Rupi, să i le citească Vangăi. Vanga a ascultat cele citite după care a făcut un comentariu scurt : „De ce vă mirați ? Doar *ei* merg deja printre noi !"

Sub titlul : „Unde se găsește planeta X ?", în numărul său din 23 septembrie/1988, ziarul „Rabotnicesko Delo", publică următorul comunicat : Moscova, 22 septembrie, B.T.A. (Agenția Bulgară de Presă — n.t.). *Cunoscutul om de știință din Turkmenia, Odek Odekov a propus ipoteze concrete care explică unele fenomene naturale de pe Terra, prin influența civilizațiilor extraterestre, comunică agenția TASS din Așhabad.*

Conform celor susținute de omul de știință, la aproximativ fiecare 3600 de ani Pămîntul beneficiază de o situație favorabilă pentru zboruri și sondaje pe Planeta X. Despre această enigmatică planetă vorbesc desene și note ale astronomilor civilizației sumeriene. Conform reprezentărilor antice sistemul solar este format din 12 corpuri cerești — Soarele, Luna și zece planete.

Oamenii de știință continuă să caute această planetă — Planeta X, care se rotește pe o orbită înclinată, motiv pentru care este greu de descoperit. Dacă se are în vedere faptul că, folosind a treia viteză cosmică — 17 km/s — zborul de la ea și pînă la Pămînt ar dura numai 18 ani, probabilitatea vizitării noastre de extratereștri devine pe deplin reală.

Datele despre anomaliile atmosferice, survenite în antichitate și ajunse pînă la noi prin intermediul scrierii hieroglifice, legendelor și miturilor biblice coincid aproximativ cu vizite ale extratereștrilor de acum 7600 și 3600 de ani...

Haideți să ne imaginăm pentru o clipă că această planetă, greu de descoperit este *descoperită*, în cele din urmă de Vanga, în anul 1979 și că ea se numește *Vamfim*, este a treia planetă față de Pămînt, iar vizitatorii extratereștri, cu care ea comunică și cărora le datorează darul proorocirii, sînt tocmai locuitorii acestei planete. Oare să fie acesta

adevărul ? După spusele Vangăi va trebui să așteptăm *200 de ani* pînă ce vom capta semnalele din cosmos, transmise de alte ființe raționale, sau pînă ce vom începe să comunicăm unii cu alții, pentru a se confirma prognozele noastre, în prezent de-a dreptul fantastice.

Însă, spre deosebire de Vanga, eu nu mă găsesc în situația de a face, indiferent ce comentariu ar fi, în legătură cu un eveniment atît de bulversant, pe care l-am trăit cu opt ani în urmă și care s-a întipărit pentru totdeauna în amintirea mea.

Deci, cum spuneam :

La Vanga vin tot felul de oameni, cu cele mai neașteptate întrebări, dorințe și probleme, vin de asemenea și din aceia care vor să li se spună ce numere vor ieși la următoarea extragere a loteriei, pentru a putea cîștiga bani mulți, diverși căutători de comori, care insistă să li se spună unde sînt îngropate comori pentru a le dezgropa. Unii dintre aceștia poartă cu ei documente și hărți, gîndind că, dacă le va ține în mîinile ei, Vanga se va orienta mai ușor și le va spune cu exactitate unde se află locul. Pe astfel de oameni Vanga îi gonește indignată, deoarece nu acceptă cîștigarea banilor fără a se depune o muncă cinstită.

Într-o zi a venit la maică-mea, la Rupi, un omuleț, cu rugămintea de a-l ajuta să fie primit de Vanga. I-a arătat o foaie de hîrtie mototolită, cu ceva scris pe ea, mai exact, cu vreo zece rînduri de semne, aproape ilizibile, care aduceau cu hieroglifele. În partea de sus hîrtia avea un fel de mîzgăleli, desenate parcă de mîna unui copil, despre care omul susținea că ar reprezenta o hartă.

Nu cred în și nu iau în serios astfel de dezvăluiri, așa încît am ascultat fără a da prea mare atenție și cu o plictiseală crescîndă, întrucît multă lume ne deranjează cu rugămintea de a-i sprijini, plus că trebuia să plecăm de urgență la Petrici.

Omulețul i-a explicat cu lux de amănunte că a dus această hartă pe la diferiți profesori din Sofia, dar că nimeni nu a fost în stare să descifreze scrierea. Ba chiar i-au spus că astea sînt prostii, pentru că, după părerea lor, acolo erau, pur și simplu, înșiruite semne, care nu se-

mănau cu nici un fel de scriere cunoscută. Așa că omul venise la Vanga pentru a i-o *descifra* și pentru a-i spune unde se află banii...

Deoarece maică-mea știa foarte bine că Vangăi nu-i place să primească asemenea oameni a hotărît să-l convingă să renunțe la această întîlnire, Așa încît, sensibilă fiind la problemele tuturor vizitatorilor Vangăi, spre marea mea surpriză (neplăcută, recunosc) am auzit-o spunînd că fiica ei, adică eu, a studiat și s-a ocupat cu scrierea hieroglifică și poate că ea va putea să o descifreze. Ca orice mamă, natural, ea mă supraaprecia.

Omul a venit la mine — eu stăteam pe banca din fața căsuței Vangăi — și mi-a povestit, din nou, în amănunțime, totul.

Total agasată, aproape că nu-l ascultam, așa încît abia dacă am aruncat o privire pe bucata de hîrtie mototolită pe care mi-a întins-o. Da' de unde! Cum s-o descifrez, o dată ce neexersatele mele cunoștințe, datînd din anii de studiu, asupra scrierilor hieroglifice arabe și turce sînt, eufemistic spus, slabe. Aceasta însemna pentru mine o treabă peste puterile mele. În plus, *profesorii din Sofia* păreau a fi avut dreptate. Într-adevăr, multe dintre semne aduceau cu hieroglifele arăbești, dar între ele se găseau și semne total necunoscute mie, care reprezentau, mai degrabă, niște figuri geometrice mărunte, decît hieroglife.

Mi-am dat seama că strădaniile mele sînt zadarnice, dar pentru că, la urma urmelor, fusesem acreditată de maică-mea drept o capacitate în ceea ce privește hieroglifele, i-am propus omului să-mi îngăduie să copiez textul și să-l arăt la Sofia unor specialiști și traducători. Poate că ei vor ajunge să priceapă scrierea secretă.

Omul a fost de acord și, după ce ne-am înțeles ca după un anumit timp să o caute pe maică-mea pentru aflarea rezultatului, a plecat.

Eu, se înțelege, am uitat pe dată de el și de discuția purtată, convinsă fiind, încă de la început, că toată această treabă este o născocire sau rod al unei fantezii bolnave.

Am plecat cu maică-mea la Petrici, am făcut cumpărături, am terminat cu treburile urgente și, după amiază, am revenit la Rupi.

La un moment dat Vanga m-a chemat în camera sa, unde se odihnește de regulă și, după ce am stat de vorbă, s-a dovedit că ea auzise întreaga discuție, pe care o dusesem cu persoana respectivă.

I-am povestit despre hartă și despre hieroglife, pe care le revăzusem și am conchis, categoric, că asta este o prostie despre care nu merită să mai vorbim.

Vanga mă ascultase în tot acest timp tăcută, apoi s-a recules și a spus:

— Da, dar nu este o prostie! Aici este vorba de ceva extrem de important, care este o *înghițitură* mult prea mare atît pentru omul acela, pentru tine sau pentru oricine altcineva în clipa de față.

Acest text și această hartă au fost transcrise de mai multe ori și cu mulți ani în urmă. De mai mult de cîteva generații. Însă nimeni nu le poate descifra! Iar aici nu este vorba despre o comoară ascunsă ci despre o scriere, care pînă acum nu a fost cunoscută oamenilor. Ea este scrisă pe partea interioară a unui sarcofag de piatră, care a fost ascuns adînc în pămînt cu mii și mii de ani în urmă. Chiar dacă acest sarcofag va fi găsit, scrierea nu va putea fi descifrată. Iar ea este foarte importantă! Pentru că istoria lumii este scrisă cu ea — două mii de ani în trecut și două mii de ani în viitor.

Acest sarcofag este îngropat și ascuns în pămînturile noastre de oamenii care au venit din Egipt. Mergeau pe cămile, aveau și robi, soldați și conducători de rang înalt. Într-o noapte întunecoasă și în deplină tăcere sarcofagul a fost depus și acoperit cu mari cantități de pămînt, iar oamenii care au participat la această acțiune au fost uciși, la locul respectiv, pînă la unul. În felul acesta, secretul a fost cimentat cu rîuri de sînge nevinovat. Aceasta pentru ca scrierea să aștepte timpul cînd va fi descoperită, scoasă la lumina zilei și descifrată de oameni. Aceasta este o solie de neprețuit, veche de mii de ani

Am ascultat-o pe Vanga uimită și tulburată, nevenindu-mi să-mi cred urechilor. Este posibil oare să existe un astfel de miracol — o scriere necunoscută, adresată oamenilor care vor trăi peste mii de ani? Nu am nici un fel

de motiv să nu cred în spusele de pînă acum ale Vangăi. Așa ceva însă mi s-a părut mai mult decît incredibil.

Cînd m-am întors la Sofia am arătat copia colegilor, specialiști și traducători și toți, pînă la unul, au declarat că acest text nu poate fi descifrat reprezentînd, probabil, o scriere lipsită de sens. Persistînd în ideea că toată povestea asta este incredibilă și imposibilă am rupt într-o bună zi hîrtia, distrugînd-o.

După un timp, cînd m-am dus din nou la Petrici, am redeschis pe neașteptate discuția cu Vanga relativ la harta și *comoara* ascunsă, despre care era vorba în ea. Vanga s-a arătat interesată să discute pe această temă. Am avut chiar senzația că ea însăși se mira de cuvintele pe care le rostea.

M-a întrebat dacă am arătat copia specialiștilor, iar eu i-am răspuns că am avut un insucces total. Ea a spus :

— Da, nu puteți s-o descifrați. Încă nu a venit timpul !

I-am spus că este regretabil, întrucît împărtășisem cele spuse de ea cîtorva prieteni entuziaști, care s-au declarat imediat de acord să o pornească oriunde ar fi, imediat ce ea ne va spune încotro să o luăm.

Vanga nu a răspuns nimic, apoi au venit alți oameni și ea a discutat cu ei. Observînd-o, în tot acest timp, mi s-a părut că, în unele clipe, ceva o sufoca, pe urmă părea să vadă niște imagini, pentru că pleoapele sale lăsate se deschideau și ochii i se mișcau sub ele ca și cum ar fi urmărit ceva.

Cînd am rămas din nou singure, brusc, fără nici o legătură cu conversația anterioară, Vanga a reluat discuția pe tema hărții. Foarte rar și deosebit de clar, limpede, de parcă ar fi citit dintr-o carte, a început să-mi descrie amănunțit un loc aflat la munte. Am avut senzația că ea însăși se află acolo și îmi descrie în cele mai mici detalii ceea ce vede. Nu au scăpat atenției sale nici măcar vegetația măruntă, nici pietricelele, nici chiar potecuțele ascunse. La urmă a amintit despre o stîncă mare și a spus că trebuie să mergem la locul respectiv pe data de 5 mai. Am întrebat-o de ce tocmai pe 5 mai, iar ea mi-a spus doar atît :

— Din cauza corpurilor cerești — va trebui să priviți primele raze ale Soarelui și ale Lunii.

Și mi-a dat să înțeleg că nu vrea să mai discute în plus pe această temă.

Una peste alta, nu am prea înțeles ce vrea să însemne ultima sa replică, dar noi, acasă, am fost obișnuiți să nu punem întrebări de prisos, așa că m-am mulțumit cu această explicație nebuloasă.

Am pornit spre munte pe data de 4 mai. Semănam cu niște *căutători de urme*, scotocind după o urmă invizibilă. Nu sînt om de munte și nu mă pricep prea mult în știința orientării. Acest vagabondaj pe coline mi-a produs mai degrabă neplăcere decît opusul ei. Pe moment mă cuprinsese o serioasă îndoială asupra succesului acestei întreprinderi și, de cîteva ori, am propus să renunțăm și să ne întoarcem în oraș. Spre marea mea surprindere însă, către prînz am descoperit locul. Atît de exact și amănunțit mi-l descrisese Vanga, încît era imposibil să acceptăm că ne-am fi rătăcit ! Am văzut chiar și stînca orientată spre nordul micii poiene.

Am privit de cîteva ori cu atenție întreaga împrejurime, dar nu am remarcat în ea nimic deosebit. Mirosea foarte plăcut a diferite ierburi și plante încinse de soare, în aerul curat de munte se urmăreau în zbor musculițe și fluturi, iar în lumina soarelui fremătau frunzele copacilor înalți cu ramurile întinse.

De la o vreme, după amiază cerul s-a înnorat și peste scurt timp a început să cadă o ploaie torențială. Am căutat adăpost sub coroanele copacilor, însă după nici o oră eram cu toții uzi pînă la piele. Întinsesem cortul pe un loc întins și potrivit. În el lăsasem hainele groase și mîncarea, dar nici măcar foile de cort nu au rezistat șiroaielor puternice de ploaie și apa a pătruns prin ambalajul pachetelor. Totul s-a udat, ploaia a durat cam două ore, după care s-a oprit, însă cerul a rămas posomorît. Se întunecase. Am aprins un foc puternic, ca să ne uscăm, și am hotărît să ne petrecem noaptea pe lîngă el. O hotărîre destul de ușuratecă, dacă ne gîndim că nu eram decît cinci oameni pierduți în noaptea întunecoasă. În jur nu era picior de om, iar tot ceea ce aveam cu noi era muiat de apă.

Prietenii mei au insistat să nu ne oprim la mijlocul drumului, să depunem toate eforturile și să așteptăm ziua următoare, pentru a vedea dacă se va întîmpla ceva. Nu-mi dădea pace gîndul că venirea noastră în acest loc, cu desăvîrșire necunoscut, este inutilă, întrucît cerul rămăsese încruntat pe tot timpul nopții și eu mă îndoiam, la modul cel mai sincer, că vom vedea soarele în ziua următoare.

Am întîmpinat dimineața stînd la taclale pe lîngă focul fumegînd. Cerul se limpezise și se pregătea să primească primele raze de soare.

Am traversat pe dată poiana și ne-am oprit la poalele stîncii. Nu știu care a fost motivul datorită căruia am hotărît să ne oprim exact acolo și să așteptăm *ceva*, nu știam *ce*, odată ce apăreau primele raze de soare.

A predominat, probabil, la luarea acestei hotărîri, descoperirea din ziua precedentă, făcută de unul dintre companioni, care observase că pe partea superioară a stîncii se găseau cioplite, indiscutabil de multă vreme, trei cercuri *solare*, cum le numesc arheologii, de mărimea unor farfurioare de cafea, formînd un triunghi, al cărui vîrf ascuțit era îndreptat spre pămînt.

Timp de o jumătate de oră nu s-a întîmplat nimic. După aceasta însă o rază de soare a început să se joace pe vîrful stîncii, coborînd mai jos, pe cercurile solare, a început să se deplaseze pe ele de la stînga spre dreapta, desenînd un triunghi luminos. Am urmărit acest joc al luminii cam douăzeci de minute, răstimp după care aproape întreaga stîncă era ca aprinsă de soare.

Fără a fi specialiști și arheologi, fără a înțelege dacă acest joc al luminii era întîmplător sau nu, am fost martori ai unui fenomen interesant, iar simplul fapt că Vanga ne-a spus să urmărim primele raze ale soarelui exact în această zi — 5 mai — se constituia într-o stranie dovadă (cum se zice, vom vedea !). Toate acestea ne-au umplut de o ciudată emoție și excitație.

De-a lungul întregii zile am comentat cele întîmplate, am privit stînca și cercurile în formă de triunghi, care o însemnau și am așteptat căderea nopții pentru a vedea ce ne va arăta sora Soarelui — Luna.

S-a repetat povestea din prima zi. Cam cu trei ceasuri înainte de a se lăsa întunericul a reînceput să cadă o ploaie torențială și din nou am fost udați pînă la piele. Cerul s-a lăsat și s-a înnorat. Puțin după aceasta s-a lăsat întunericul. Ne-am oprit în fața stîncii, foarte puțin încrezători în faptul că vom vedea și altceva, însă foarte curînd am constatat că, încet-încet norii se ridică și, după o jumătate de oră, am văzut apărînd prima stea pe cer.

În clipa aceea, o rază de lună — nici măcar nu am sesizat cum — a apărut, a repetat jocul razei de lumină a soarelui din dimineața precedentă.

Era în jurul orei 21.

Cît vedeai cu ochii era întuneric beznă. Raza a atins vîrful stîncii, după care, atingînd repetat cercurile solare, de la stînga la dreapta a descris, timp de cincisprezece minute, cunoscutul triunghi, cu vîrful ascuțit îndreptat spre pămînt. Am rămas nemișcați în întuneric, la doi, trei metri de stînca acum scufundată în întuneric și nimeni nu îndrăznea să rostească nici un cuvînt, deși, probabil, toți cinci gîndeam unul și același lucru : să fie oare întîmplător acest joc al luminii pe stîncă, sau între ele există o relație cu caracter legic ?

Însă incredibilul abia de-aci încolo începe :

Cîteva minute mai tîrziu partea netedă dinspre sud a stîncii înaintea căreia ne aflam se ilumină, parcă din interior, asemenea ecranului unui televizor și, în mijlocul întunericului montan, ea s-a conturat în cenușiu deschis. O clipă mai tîrziu au apărut, profilîndu-se într-o lumină albă... două chipuri ! Erau imense, ocupînd aproape tot spațiul luminat — stînca netedă avea cel puțin cinci metri înălțime și trei sau patru metri lățime. Figurile se vedeau atît de clar și se conturau atît de bine reliefate încît am avut sentimentul că, din clipă în clipă, se vor desprinde de stîncă și o vor porni spre noi. Era atît de cutremurător, încît am încremenit, pur și simplu — de ceea ce vedeam cu propri-i ochi cît și, de ce să o ascund, de frică !...

Atît de bine am reținut aceste figuri, că nu am să le uit tot restul vieții. În partea stîngă a stîncii, în plan apropiat, se găsea, în mărime naturală, un bărbat matur, mai degrabă bătrîn, îmbrăcat cu o robă lungă pînă la pă-

mînt, cu plete lungi pînă la umeri. Mîna sa stîngă atîrna pe lîngă corp, iar în cea dreaptă, întinsă înainte, ținea un obiect — ceva ca o minge rotundă, dar nu era minge — mai degrabă vreun instrument necunoscut.

In planul îndepărtat, dar mai sus și spre dreapta stătea a doua figură. Nu știu de ce l-am asemuit cu un faraon. Era un bărbat tînăr, așezat pe ceva asemănător unui fotoliu. Ținea picioarele adunate și atîrnate în jos, iar mîinile erau așezate pe brațele *fotoliului*. Pe cap purta o pălărie înaltă, pe care, de ambele părți, în dreptul urechilor, răsărea ceva asemănător unor antene.

Figurile au stat astfel suficient de mult timp pentru a reuși să le studiem și să le reținem bine. Pe urmă stînca *s-a stins*, a redevenit întunecoasă și totul în jur s-a acoperit cu o beznă de nestrăpuns. De nicăieri nu venea nici cea mai mică lumină pentru a ne putea permite să ne gîndim la eventuale efecte luminoase.

Cînd ne-am revenit și am luminat ceasurile cu lanternele am constatat că urmărisem vedenia timp de aproximativ douăzeci de minute.

După aceasta ne-am îndreptat în grabă spre corturi și, ca la o comandă nerostită, ne-am adunat într-un suflet bagajele și luminînd cu lanternele poteca, izbindu-ne de rădăcini, pietre, tăcuți și cu o viteză nebănuită de noi, ne-am dat drumul la vale, și, cam după vreo două ore, am văzut luminile orașului.

Ne-am simțit încurajați de apropierea oamenilor și am început să vorbim. S-a dovedit că toți cinci observasem acele figuri, iar descrierea dată nu se deosebea de la o persoană la alta... Se putea vorbi despre o psihoză în masă? Numai că noi nu știusem anterior de ce trebuia să stăm în fața acestei stînci și nici prin minte nu ne trecuse că aveam să vedem ceva pe suprafața ei. Replica Vangăi fusese: „Trebuie să urmăriți primele raze ale Soarelui și ale Lunii."

Datorită rudeniei mele cu Vanga, cineva ar putea crede că eu am fost convinsă și pregătită psihic pentru un eveniment, chiar dacă nu știam care va fi acesta. Să zicem. Dar ceilalți oameni? Erau deosebiți prin vîrstă, educație și înțelegere. În ceea ce privește vizlunile Vangăi referitoare la așezarea de către niște ființe a două sculpturi invizibile pentru noi, pe atunci nici nu-mi puteau trece prin minte. Nu-mi trecuse chiar nici pînă azi, cînd am început să scriu despre Vanga și cînd am scos din mapă notițele lăsate în bibliotecă încă din anul 1979. Deci nu putem vorbi despre sugestionare. Atunci ce-a fost? Și de ce Vanga ne-a trimis în acel loc?

Am mers imediat a doua zi la Vanga și i-am povestit amănunțit totul. A fost foarte interesată, dar n-a dorit să facă nici un fel de comentariu.

Dar ceea ce am văzut atunci nu-mi dă pace nici pînă în ziua de azi. Despre ce figuri poate fi vorba — oare despre acelea văzute de Vanga, sau de altele? Oare acesta este locul pe care îl știe ea, dar nu-l spune sau este vorba despre un alt loc? Ce sînt aceste figuri și cine le-a așezat aici și de ce, cu ce scop?

Intre timp am mers încă de cîteva ori în acel loc și dimineața și seara, dar de atunci nu am mai văzut nimic.

Am hotărît să nu împărtășim nimănui nimic despre această trăire neobișnuită pentru că ar suna ca o poveste dintr-un roman fantastic. Mi-am reamintit vorbele Vangăi: „Va veni timpul *minunilor* și știința va face mari descoperiri în domeniul materialului. Pînă în anul 1990 vom fi martorii unor uimitoare descoperiri arheologice, care vor schimba radical cunoștințele noastre despre lumea antică. Tot aurul ascuns va ieși la suprafața pămîntului, dar se va ascunde apa. Așa a fost prestabilit!"

Cred profund în spusele Vangăi, referitor la descoperirile viitoare ale științei contemporane. Nădăjduiesc ca, într-o zi, ea să descopere și cheia acestei stranii enigme care a marcat viața noastră cu atingerea a ceva *supranatural* și care, atît de categoric, a schimbat reprezentările noastre asupra anumitor lucruri...

Nu știu dacă voi putea cîndva să-mi răspund la aceste întrebări. Nu știu dacă, în general, voi înțelege ce anume reprezintă fenomenul Vanga.

Să ne întoarcem însă acum din stele și să auzim ce ar mai putea să ne spună ea despre pămîntul nostru, despre timpurile noastre.

Liubka !

„Era anul 1948. Vanga mi-a spus :

— Ține minte vorba, acum în Balcani nu este pace, dar va veni ziua cînd toate capitalele balcanice își vor întinde mîna în chip de ajutor și prietenie. Mari conducători din Sofia și București, din Belgrad, Atena și Ankara se vor aduna și vor discuta animați de aspirația la înțelegere și prietenie.

Într-adevăr, această prognoză a Vangăi este deosebit de interesantă, dacă ne gîndim că a fost rostită cu patruzeci de ani în urmă și că ea începe să se adeverească. Cînd am purces să scriu această carte începuse Întîlnirea dintre miniștrii de externe ai țărilor balcanice, desfășurată la Belgrad, unde discuțiile s-au purtat sub semnul bunei vecinătăți și al păcii.

Ea amintește adesea : „Să lupți pentru pace nu înseamnă să fii întruna cu mîna pe armă. Dacă insufli oamenilor gînduri bune aceasta reprezintă de asemenea un pas serios spre atingerea păcii. Mulți conducători din diferite țări și-au îndreptat eforturile în această direcție. Noi nu putem avea altă alegere. Trebuie să fim buni, să ne iubim pentru a ne salva. Dacă nu vom înțelege acest fapt în mod rațional, el ne va fi impus de legile inflexibile ale cosmosului, dar atunci va fi tîrziu și ne va costa foarte scump... Iată, văd uneori un astfel de tablou : Pămîntul înnegrit și ars, iar pe el se mișcă un pumn de oameni, ca niște umbre... Nu-i bine să admitem ca viața pe Pămînt să piară din cauza miopiei noastre. A venit timpul să depunem toate eforturile ca să ne debarasăm de dușmănie, invidie și ură. Așa a fost prestabilit. Chiar dacă nu am vrea, viața trebuie să se dezvolte în continuare...“

Vanga, anul 1987 :

Iată, se dau legi noi. Se țes noi tipuri de *îmbrăcăminte*, cu care să se îmbrace oamenii. Dar va mai trece un timp pînă ce vom produce o țesătură solidă. Avem nevoie nu de îmbrăcăminte artificială ci de o astfel de îmbrăcăminte de la care să primim căldura. Va trebui să mai treacă un timp, va apărea un om înalt, un *trimis* și el va fi un bun țesător și un bun croitor.

Vanga, ianuarie 1988 :

— Sîntem martori ai unor evenimente decisive ale planetei. Doi dintre cei mai mari conducători ai Pămîntului și-au strîns mîna și au semnat, pentru a dovedi că au făcut primul pas spre ajungerea la pacea universală. Dar va trece încă mult timp. Va curge încă multă apă... Va veni Al Optulea și el va semna pacea finală a planetei.

Dacă, de data aceasta, excludem propozițiile al căror înțeles nu ne este foarte clar, putem doar să ne arătăm uimiți de darul de exprimare poetică al Vangăi.

Imaginați-vă, pentru o clipă, ce ar fi putut să ne povestească în caz că ar fi fost un om erudit, cu multă știință de carte.

Dar poate că așa trebuie

Am parcurs un drum nu prea ușor pînă ce am scris aceste pagini. Am încercat, cu conștiinciozitate, condusă de o dragoste curată și cu sinceritate să pătrundem împreună în lumea enigmatică a Vangăi, am încercat să o descriu oamenilor așa cum este ea în realitate, să povestesc despre larga cuprindere a proorocirilor sale, despre trăsăturile ei morale, despre superioritatea caracterului ei, despre greaua ei misiune de a arăta drumul spre bine, iubire și frăție :

„Eu sînt pusă aici și am un timp prestabilit spre a sta în acest loc. Întind mîna celor disperați și îi îndrept încotro să meargă !“

Nu este acesta drumul care duce spre un viitor cu adevărat luminos ?

„Trebuie să fim buni, pentru a ne salva ! Viitorul va aparține celor buni, iar ei vor trăi într-o lume minunată, pe care acum ne este greu să ne-o imaginăm !“

Cîtă speranță și siguranță ne insuflă Vanga în zilele noastre neliniștite cu aceste afirmații — că viața pe Pămînt nu se va stinge, deoarece „Va veni vremea unei munci însuflețite, de iubire și frăție între oamenii de pe planeta noastră“.

Tocmai acestei vieți, frumoase și unice, slujește ea de aproape cincizeci de ani și noi o putem crede, pentru că zilnic ne oferă previziunile sale, iar timpul o confirmă permanent. Timpul ! Acest veșnic și neobosit judecător, care neagă și trimite în uitare tot ce este fals, neadevărat și inutil, iar Vanga merge înaintea sa, condusă de incredibilul său dar, depășind în cel mai categoric mod întregul nostru scepticism, neîncredere și negare.

Este necesar acest dar, cu toate că noi nu înțelegem ; pentru aceasta a apărut, în timpul nostru. Pînă în prezent noi nu ne putem explica mecanismul acestei neobișnuite manifestări. Dar Vanga spune adesea :

„A venit timpul *minunilor* și știința va face mari descoperiri în domeniul imaterialului. Vor fi descifrate multe taine...“

Peste Rupi cade întunericul. Înalt, spre cer, se ridică crestele enigmatice ale muntelui Kojuh și aburii fierbinți ai izvoarelor termale, care se vălătucesc la poalele sale, le fac încă și mai misterioase și ireale. Undeva, departe, în spatele munților se împletesc sunetele vieții civilizate, cotidiene. Dar ele nu pot distruge liniștea și calmul acestui colțișor, unde timpul pare a se fi oprit în loc. Apele sărace ale rîului Struma spală încă urmele lăsate de oameni din cele mai vechi timpuri, iar sunetele dulci ale clopotelor turmelor de oi umpleau văzduhul ca și acum. Și vîntul îngînă încetișor prin crengile copacilor, iar firele de iarbă și corolele delicate ale florilor se clatină aprobator, în tact. Pînă ce totul se potolește, în așteptarea unei noi zile, care va aduce lumină și mai multă speranță.

Într-o așteptare răbdătoare a unui mare eveniment, printre iubitele sale flori din grădină stă și Vanga. Ea participă atît de armonios și natural în întregul tablou, de parcă ar fi stat aici dintotdeauna. Uneori, fața sa lipsită de expresie se însuflețește și ochii săi orbi se deschid larg. Ce vede, cu vederea ei *neomenească*, în acest amurg liniștit ? Oare se duce cu gîndul undeva în timpurile trecute sau traversează în viitor ? Oare răsfoiește pagini din existența oamenilor, ori stelele îi șoptesc despre alte îndepărtate și necunoscute lumi, a căror solie ea o descifrează cu incredibilele sale posibilități, ca să ni le ofere mîine nouă, oamenilor ? Iar noi cum le vom întîmpina ? Cu bunăvoința, dragostea și demnitatea oamenilor viitorului, pentru că așa este porunca timpului căruia îi slujește Vanga.

Un lucru este limpede. Voi cita din nou :

„O astfel de carte nu poate fi scrisă acum...“

Într-adevăr, nu se poate. O astfel de carte poate fi scrisă doar fără întrerupere, iar punctul final va fi pus undeva, în viitor. Este nevoie să fie confruntate diverse puncte de vedere, pentru a se compara păreri diferite, să le studieze și să se cerceteze pentru a putea, la rîndul nostru, să *pătrundem* proorocirile Vangăi și să descifrăm taina numită VANGA.

Sfîrșit

POSTFAȚĂ

Deceniu după deceniu, materialismul dialectic s-a străduit să inoculeze, generațiilor care s-au născut și trăit în perioada comunistă, ideea nocivă că omul este superior naturii, că el trebuie să lupte cu aceasta și să o învingă! O absurditate care ne invita la sinucidere... Omul, spune Vanga, trebuie să trăiască la unison cu natura, aceasta fiind singura cale de supraviețuire a speciei umane.

Despre Vanga și extraordinarele ei capacități de clarviziune și tratament naturist s-a știut și vorbit mai puțin în țările din estul Europei, întrucît darul de care dispune ea contrazice flagrant „filozofia" betonată marxist-leninistă. Cu toate acestea, în propria-i țară — Bulgaria — însuși regimul a fost obligat s-o recunoască, ba mai mult, chiar să-i permită a-și primi miile de vizitatori, veniți din toate colțurile planetei, în speranța rezolvării problemelor care îi frămîntau. Faptul în sine constituie un adevărat miracol, pe care cu greu ni-l putem explica. Cu atît mai greu cu cît, la timpul respectiv, fie și numai a discuta despre posibilitatea existenței imaterialului constituia o impietate, o crimă de les-marxism. Vanga era însă — și este — mărturia realității imaterialului...

Nimeni nu poate explica — în orice caz știința actuală nu o poate face, deși a studiat-o, ani de-a rîndul, cu ajutorul celor mai moderne mijloace de investigare — cum reușește Vanga să vorbească cu morții, cum poate vedea și descrie trecutul, prezentul și viitorul unor persoane sau al unor popoare întregi, cu o năucitoare exactitate. Exactitate de care s-au convins iluștri oameni de știință și cultură, oameni de stat, chiar capete încoronate din lumea largă, care au vizitat-o — unii dintre ei mînați poate doar de curiozitate, o curiozitate neîncrezătoare, dar care, fără excepție, au plecat de la ea profund tulburați și încredințați de veracitatea extraordinarului ei dar.

Autoarea cărții, Krasimira Stoianova, nepoată a Vangăi, care a beneficiat de posibilitatea studierii de foarte aproape a fenomenului Vanga nu și-a propus pretențioasa sarcină — și fără sorți de izbîndă — de a studia în mod științific și de a explica fenomenalele posibilități ale mătușii sale. Ea povestește, la modul cel mai obișnuit, biografia Vangăi, descrie, cu multă simțire, anii copilăriei Vangăi, greutățile pe care aceasta le-a întîmpinat pe lungul drum al vieții sale. Krasimira Stoianova își face aceasta la un mod de-a dreptul captivant, observațiile sale personale, rezultate din anii petrecuți alături de mătușa sa, precum și mărturiile a numeroase persoane, care au vizitat-o pe Vanga, au stat de vorbă cu ea, primind un sfat, încurajări sau mustrări, au călătorit cu ea în timp — în trecut, prezent sau în viitor — dovedind o tulburătoare exactitate a cunoașterii.

Documentată, autentică și convingătoare cartea Krasimirei Stoianova ne face cunoștință cu miracolul-Vanga, provocînd știința să caute explicații posibilităților de care dispune aceasta, în loc de a nega, fără să cerceteze, dovezile extraordinarelor capacități ale unei, aparent, obișnuite femei de la țară. Cartea ne pune față în față cu o realitate fantastică — doi termeni care par a se exclude reciproc, dar care sînt extrem de exacți în contextul acestui volum — ne prezintă o femeie-miracol, o personalitate care, în fond, la prima vedere, nu se deosebește cu nimic de noi, dar care trăiește în deplină armonie și consonanță cu natura, recepționînd, cu simțurile sale ieșite din comun, toate semnalele acesteia.

În postfața ediției bulgare cunoscutul psihiatru, profesorul Asen Jablenski notează: „Lăsînd la o parte încercările naive, pseudo-științifice de explicitare cu ajutorul biocîmpului *sau al imaginarelor* energii cosmice, *trebuie să ne apropiem de fenomenul Vanga pe două căi alternative: sau să acceptăm ipoteza că viața noastră de zi cu zi posedă o anumită dimensiune ocultă, care nu se subordonează legilor cunoscute ale materiei sau să ne-o imaginăm pe Vanga ca pe o neobișnuită variantă a unui dispozitiv neurofiziologic, ca pe un incredibil de eficace computer neuronal, capabil să ofere concluzii cu un înalt grad de exactitate. Spre deosebire de computer însă,*

Vanga posedă charisma unui prooroc autentic"

Celebrul psihoterapeut sovietic Kaspirovski consideră că Vanga păşeşte pe urmele înţelepciunii proprii, dar că tot ceea ce face, gîndurile sale vor constitui, întotdeauna, un secret, aşa cum sub semnul secretului stau şi operaţiile sale fără dureri, efectuate de la distanţă, pe care alţii ar putea doar să le imite, fără a putea însă a învăţa pe cineva cum să le facă.

Însăşi Vanga spune că darul nu poate fi multiplicat, este imposibil a fi transmis. Adevărul nu poate fi înmulţit, nu poate fi învăţat. Singură imitaţia este accesibilă oricărei persoane.

În afara capacităţilor sale de clarviziune Vanga este înzestrată cu un înalt simţ moral, cu o forţă nemărginită, cu o vitalitate şi un altruism neobişnuite. Ea este un desăvîrşit medic al sufletelor şi, în acelaşi timp, un judecător sever al amăgitorilor şi necinstiţilor.

Etica ei superioară, posibilitatea de a pătrunde adînc în ceea ce este ascuns altora se manifestă şi în capacităţile sale de lecuitoare. Plantele medicinale, reţetele reconfortoare la o viaţă naturală recomandate de ea au fost de ajutor multor oameni, dovedind instinctul ei sigur în ceea ce priveşte actul de vindecare, în faţa căruia chiar şi cunoaşterea ştiinţifică se opreşte neputincioasă.

Urmărindu-şi propria filozofie Vanga ne sfătuieşte cum să trăim în armonie cu natura, cum să ne tratăm cu plante ce cresc în locul în care trăieşte fiecare dintre noi, pentru că, aşa cum spune ea, oamenii şi plantele coexistă armonic în natură.

Cu legendara, de-acum, prooroacă Vanga au stat de vorbă nenumăraţi oameni, obişnuiţi sau celebri. Şi fiecare a dus cu el o trainică amintire şi un profund respect pentru însuşirile sale extraordinare. Cu toate acestea un portret cuprinzător, un grupaj de însemnări despre prezicerile sale, despre activitatea sa nu veţi putea afla decît citind această carte, să-i spunem, neobişnuită, pe care o ţineţi în mîinile dumneavoastră.

Cine are urechi de auzit, să audă, cine are minte de judecat, să judece !...

I. I. IOSIF şi E. IVANOVA

Există viață după moarte ?
Se poate vorbi cu morții ?
Se poate „citi" trecutul, prezentul, viitorul unei persoane, unor popoare sau al întregii planete ?
La toate aceste întrebări, precum și la altele, la fel de incitante, veți găsi răspunsul, citind această carte bulversantă !

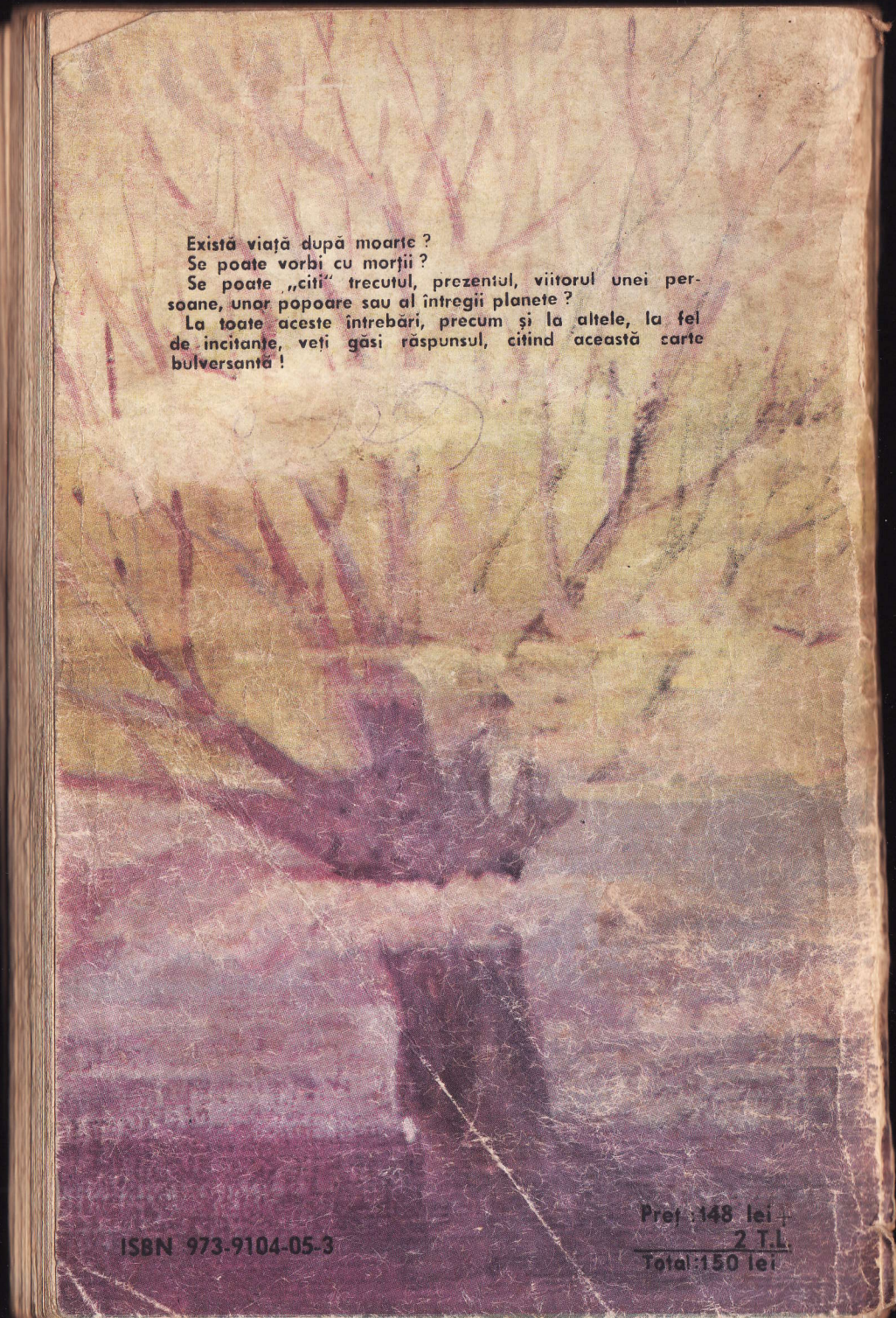

ISBN 973-9104-05-3

Preț :148 lei +
2 T.L.
Total:150 lei